

«Σχολή Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

«Διαχείριση Τεχνικών Έργων (Δ.Χ.Τ.)»

Διπλωματική Εργασία

«Διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και σύγκρισή της με την ανοικτή διαδικασία ανάθεσης, για δημόσια έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές»

«Βασιλική Ιωαν. Ζορμπά»

Επιβλέπων καθηγητής: «Πελέκης Παναγιώτης»

Πάτρα, Ιούνιος 2023

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της φοιτήτριας («Βασιλικής Ζορμπά») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Ο συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

«Σχολή Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

«Διαχείριση Τεχνικών Έργων (Δ.Χ.Τ.)»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και σύγκρισή της με την ανοικτή διαδικασία ανάθεσης, για δημόσια έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.»

«Βασιλική Ιωαν. Ζορμπά»

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

«Παναγιώτης Πελέκης»

«Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικών
Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Πατρών»

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

«Παντουβάκης Ιωάννης-Πάρις»

«Καθηγητής ΕΜΠ ,Σχολή Πολιτικών
Μηχανικών»

Πάτρα, «Ιούνιος 2023»

«Ευχαριστίες»-Αφιέρωση

Θα ήθελα αρχικά να ευχαριστήσω τους καθηγητές μου κ.Πελέκη Παναγιώτη και κ.Παντουβάκη Ιωάννη-Πάρι .

Ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στους γονείς μου που είναι πάντα δίπλα μου και με στηρίζουν με κάθε τρόπο.

Τέλος ευχαριστώ θερμά τον σύζυγό μου Νίκο και τα παιδιά μου Χρήστο και Ξένια ,για την υπομονή και την αμέριστη συμπαράστασή τους κατά την διάρκεια του μεταπτυχιακού μου προγράμματος.

Αφιερώνω την παρούσα στα παιδιά μου Χρήστο και Ξένια, με την ευχή να κυνηγούν με πείσμα τα «όνειρά» τους....

Περίληψη

Αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας είναι η ανάλυση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ,για δημόσια έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές. Στα έργα αυτά λόγω του κατεπείγοντος χαρακτήρα τους, η αποκατάσταση θα πρέπει να είναι άμεση και ως εκ τούτου και η διαδικασία ανάθεσης πρέπει να είναι σύντομη χωρίς φυσικά να παραβιάζεται το νομοθετικό πλαίσιο του Ν.4412/2016.

Ως μελέτη περίπτωσης θα παρουσιαστούν έργα της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων ΠΕ Αιτ/νίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (της ΣΑΕΠ 801 συλλογική απόφαση για έργα φυσικών καταστροφών) που δημοπρατήθηκαν κάποια με ανοικτή διαδικασία και κάποια με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και θα γίνει σύγκριση των δύο περιπτώσεων.

Το προσδοκώμενο αποτέλεσμα είναι ότι τα μειονεκτήματα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (δηλαδή το γεγονός ότι παρεκκλίνει από τις γενικές αρχές της διαφάνειας, της ισότητας συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης και του ελεύθερου ανταγωνισμού) για έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές ,φαίνεται να αντισταθμίζονται από την αποτελεσματικότητα που μπορεί αυτή να αποφέρει. Ως εκ τούτου ,η χρήση αυτής της διαδικασίας μπορεί να εξυπηρετήσει την ανάγκη για άμεση δράση σε περιπτώσεις καταστροφών και να συμβάλει στην άμεση αποκατάσταση των υποδομών και στην ασφάλεια του κοινού.

Λέξεις κλειδιά

Διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, δημόσιες συμβάσεις.

«Procedure assignment of public contracts works by negotiating without prior publication and its comparison with the open procedure, for public works restoration damage from natural disasters.»

«Vasiliki Zormpa»

Abstract

The subject of the thesis is the analysis of the unpublished negotiation process for public disaster recovery projects. In these projects due to their urgent nature, the restoration should be immediate and therefore the commissioning process should be short without of course violating the legislative framework of Law 4412/2016.

As a case study, projects of the Directorate of Technical Projects of the Western Greece Region (SAEP 801 collective decision for natural disaster projects) will be presented, some of which were auctioned through an open process and some through negotiation without prior publication, and a comparison of the two cases will be made.

The expected result is that the disadvantages of the tendering process without prior publication (i.e. the fact that it deviates from the general principles of transparency, equal participation in procurement procedures and free competition) for natural disaster recovery projects appear to be offset by the efficiency that it can bring. Therefore, the use of this process can serve the need for immediate action in disaster situations and contribute to the immediate restoration of infrastructure and public safety.

Keywords:

Negotiated procedure without prior publication, natural disaster recovery projects, public procurement

Περιεχόμενα

«Ευχαριστίες»-Αφιέρωση	iii
Περίληψη.....	iv
Abstract	v
Περιεχόμενα	vi
Κατάλογος Εικόνων / Γραφήματα.....	viii
Κατάλογος Πινάκων	x
Εισαγωγή.....	1
1 Δημόσιες Συμβάσεις	5
1.1. Είδη Δημοσίων Συμβάσεων	6
1.2. Γενικές Αρχές που διέπουν το δίκαιο των Δημοσίων Συμβάσεων	7
1.2.1 Αρχή της διαφάνειας	8
1.2.2 Αρχή της ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των διακρίσεων.....	10
1.2.3 Αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας	10
1.2.4 Αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης ή ισοδυναμίας.....	11
1.2.5 Αρχή της αναλογικότητας	12
1.2.6 Αρχή της βιωσιμότητας.....	12
1.2.7 Αρχή της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος.....	14
1.2.8 Αρχή της υποχρεωτικής αιτιολογίας των αποφάσεων	14
1.2.9 Αρχή της εμπιστευτικότητας.....	15
1.4. Εθνική Νομοθεσία περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων-Ν.4412/16	20
1.5. Διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης έργων με το Ν.4412/2016	22
2 Η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση	24
2.1. Η Νομοθεσία για τη διαδικασία Διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για δημόσιες συμβάσεις -εκτός εξαιρούμενων τομέων	25
2.2. Νομολογία και οδηγίες για τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση λόγω κατεπείγουσας ανάγκης (γεγονότα απρόβλεπτα)-Ν.4412/2016, 32.2γ ..	27
2.3. Περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.....	30
2.3.1 Η περίπτωση «απουσίας» προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής	32
2.3.2 Η περίπτωση ανάθεσης μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα.....	34
2.3.3 Η περίπτωση της «κατεπείγουσας ανάγκης»	38
2.3.4 Η περίπτωση προμήθειας προϊόντων αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης.....	43
2.3.5 Η περίπτωση συμπληρωματικών παραδόσεων προμηθειών.....	44

2.3.6	Η περίπτωση «εισηγμένων» προμηθειών.....	46
2.3.7	Η περίπτωση προμηθειών υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους.....	46
2.3.8	Η περίπτωση συμβάσεων που ακολουθούν διαγωνισμό μελετών.....	48
2.3.9	Η περίπτωση νέων έργων και υπηρεσιών ως επανάληψη παρόμοιων, μιας αρχικής σύμβασης.....	49
2.4.	Προϋποθέσεις για την προσφυγή στη διαδικασία.....	52
2.5.	Κίνδυνοι-οφέλη από την χρήση της διαδικασίας.....	54
2.6.	Προσφυγή στη διαδικασία σε περίπτωση κατεπείγουσας ανάγκης (φυσική καταστροφή).....	55
3	Μελέτη Περίπτωσης σε έργα της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.....	59
3.1	Έργο αποκατάστασης φυσικών καταστροφών (ΣΑΕΠ 801) των οποίων η διαδικασία σύναψης σύμβασής τους ήταν η ανοικτή διαδικασία.....	63
3.2	Έργο αποκατάστασης φυσικών καταστροφών (ΣΑΕΠ 801) των οποίων η διαδικασία σύναψης σύμβασής τους ήταν η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.....	67
3.3	Σύγκριση των ανωτέρω διαδικασιών.....	71
3.4	Συμπέρασμα σύγκρισης των ανωτέρω διαδικασιών, σύμφωνα με τον πραγματικό χρόνο εκτέλεσης τους.....	72
4	Μεθοδολογία Έρευνας.....	74
4.1	Σκοπός, στόχοι και ερευνητικά ερωτήματα.....	74
4.2	Ανάλυση Δεδομένων και εξαγωγή αποτελεσμάτων.....	75
4.3	Ερωτηματολόγιο.....	76
4.4	Δείγμα.....	77
4.5	Περιορισμοί.....	77
5	Αποτελέσματα Ερευνάς.....	78
5.1	Εισαγωγή.....	78
5.2	Αποτελέσματα Ερευνητικού Εργαλείου.....	78
5.3	Συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών.....	98
6	Συμπεράσματα-Προτάσεις για μελλοντική έρευνα.....	103
6.1	Συμπεράσματα.....	103
6.2	Προτάσεις για μελλοντική έρευνα.....	106
	Βιβλιογραφία.....	108
	Παράρτημα Α.....	111

Κατάλογος Εικόνων / Γραφήματα

Γράφημα 1. Φύλο πλήθους δείγματος.	78
Γράφημα 2. Ηλικία πλήθους δείγματος.	79
Γράφημα 3. Εκπαίδευση πλήθους δείγματος.	80
Γράφημα 4: Φορέας απασχόλησης του πλήθους δείγματος.	81
Γράφημα 5. Υπηρεσία πλήθους δείγματος που εργάζεται στην Αναθέτουσα Αρχή.	82
Γράφημα 6. Χρόνος εμπειρίας σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων του πλήθους δείγματος (δημοπρατήσεις έργων).....	83
Γράφημα 7. Γνώση του πλήθους δείγματος για την διαδικασία Ανάθεσης Έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.....	84
Γράφημα 9. Το πλήθος δείγματος που έχει αναμιχθεί σε διαδικασίες ανάθεσης έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.....	85
Γράφημα 9. Σύνολο έργων που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία(ανοικτή δημοπρασία).	86
Γράφημα 10. Μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης στο σύνολο των έργων που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος και έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία.	87
Γράφημα 11. Σύνολο έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμιχθεί το πλήθος ,τα οποία έχουν ανατεθεί με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.	88
Γράφημα 12. Μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, στα οποία έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος.	89
Γράφημα 13. Πλήθος Έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος το οποίο έχει ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία.	90
Γράφημα 14. Μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της ανοικτής διαδικασίας (δημοσίευση Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε έργα	

αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος.	91
Γράφημα 15. Πλήθος έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμιχθεί το δείγμα που εργάζεται σε Αναθέτουσα αρχή και που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, στα οποία διενεργήθηκε προσυμβατικός έλεγχος και διαπιστώθηκε νομική πλημμέλεια- ακύρωση της διαδικασίας-.	93
Γράφημα 16. Αποτελεσματικότερη διαδικασία για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.	94
Γράφημα 17. Μειονεκτήματα διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.	95
Γράφημα 18. Πλεονεκτήματα διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.	96
Γράφημα 19. Το πλήθος δείγματος ρωτήθηκε αν πιστεύει ότι τα μειονεκτήματα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, αντισταθμίζονται από την αποτελεσματικότητα που μπορεί αυτή να αποφέρει.	97

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Τα κατώτατα όρια του άρθρου 5 (Βιβλίο Ι) του ν.4412/2016, κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1952 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/23 της 11.11.2021) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1953 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/25 της 11.11.2021) που εφαρμόζονται για τη διετία 1.1.2022 – 31.12.2023.....	16
Πίνακας 2. Τα κατώτατα όρια του άρθρου 235 (Βιβλίο ΙΙ) του ν.4412/2016, κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1952 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/23 της 11.11.2021) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1953 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/25 της 11.11.2021) που εφαρμόζονται για τη διετία 1.1.2022 – 31.12.2023.....	17
Πίνακας 3. Περιπτώσεις που επιτρέπεται η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.....	31
Πίνακας 4. Υπόεργα του έργου «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΒΛΑΒΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2021 ΣΤΗΝ Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ».....	61
Πίνακας 5. Υπόεργα του έργου «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΟΔΟΠΟΪΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ 11_12/12/2021».....	63
Πίνακας 6. Ενδεικτικά έργα της ΔΤΕ ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας των οποίων η διαδικασία σύναψης σύμβασής τους ήταν η ανοικτή διαδικασία.....	66
Πίνακας 7. Έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές της ΔΤΕ ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας, των οποίων η διαδικασία σύναψης σύμβασής τους ήταν η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση(32.2γ του Ν.4412/2016).....	69
Πίνακας 8. Φύλο πλήθους δείγματος.....	78
Πίνακας 9. Ηλικία πλήθους δείγματος.....	79
Πίνακας 10. Εκπαίδευση πλήθους δείγματος.....	80
Πίνακας 11. Φορέας απασχόλησης του πλήθους δείγματος.....	81
Πίνακας 12. Υπηρεσία πλήθους δείγματος που εργάζεται στην Αναθέτουσα Αρχή.....	82
Πίνακας 13. Χρόνος εμπειρίας σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργωντουπλήθους δείγματος(δημοπρατήσεις έργων).....	83
Πίνακας 14. Γνώση του πλήθους δείγματος για την διαδικασία Ανάθεσης Έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες	

προϋποθέσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.....	84
Πίνακας 15. Το πλήθος δείγματος που έχει αναμιχθεί σε διαδικασίες ανάθεσης έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.....	85
Πίνακας 16. Σύνολο έργων που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία(ανοικτή δημοπρασία).	86
Πίνακας 17. Μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης στο σύνολο των έργων που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος και έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία.	87
Πίνακας 18. Σύνολο έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος ,τα οποία έχουν ανατεθεί με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.....	88
Πίνακας 19. Μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης ,σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές ,στα οποία έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος.	89
Πίνακας 20. Πλήθος Έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος το οποίο έχει ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία	90
Πίνακας 21. Μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της ανοικτής διαδικασίας(δημοσίευση διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές ,που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος.	91
Πίνακας 22. Πλήθος έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμιχθεί το δείγμα που εργάζεται σε Αναθέτουσα αρχή και που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, στα οποία διενεργήθηκε προσυμβατικός έλεγχος και διαπιστώθηκε νομική πλημμέλεια- ακύρωση της διαδικασίας-.	92
Πίνακας 23. Αποτελεσματικότερη διαδικασία για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.	93
Πίνακας 24. Το πλήθος δείγματος ρωτήθηκε αν πιστεύει ότι τα μειονεκτήματα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, αντισταθμίζονται από την αποτελεσματικότητα που μπορεί αυτή να αποφέρει.	97

- Πίνακας 25.** Για την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις (ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και μη απορρέοντα από ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής), μπορεί να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση είναι γνώστες οι συμμετέχοντες σε συσχέτιση με την εκπαίδευση τους..... 98
- Πίνακας 26.** Εφόσον έχουν αναμιχθεί οι συμμετέχοντες, σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, πόσος είναι ο μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (αποστολή της πρόσκλησης) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε συσχέτιση με την εκπαίδευση τους..... 99
- Πίνακας 27.** Εφόσον έχουν αναμιχθεί οι συμμετέχοντες, σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την ανοικτή διαδικασία ,πόσος είναι ο μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (δημοσίευση Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε συσχέτιση με την εκπαίδευση τους..... 100
- Πίνακας 28.** Εάν εργάζονται οι συμμετέχοντες στην Αναθέτουσα Αρχή και έχουν αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, στην σύμβαση αυτών διενεργήθηκε προσυμβατικός έλεγχος, σε πόσα εξ αυτών διαπιστώθηκαν νομικές πλημμέλειες κατά την διαδικασία ανάδειξης αναδόχου και ως εκ τούτου ακυρώθηκε η διαδικασία σε συσχέτιση με την εκπαίδευση τους..... 101
- Πίνακας 29.** Πλήθος έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχουν αναμιχθεί οι συμμετέχοντες, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία(ανοικτή δημοπρασία) σε συσχέτιση με το χρόνο εμπειρίας τους σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων(δημοπρατήσεις έργων). 101
- Πίνακας 30.** Ποιος είναι ο Φορέας Εργασίας του πλήθους σε συσχέτιση με το ποια θεωρεί ως αποτελεσματικότερη διαδικασία για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές..... 102

Εισαγωγή

Τα δημόσια έργα αποκατάστασης από καταστροφές αποτελούν σημαντική πτυχή της δημόσιας διοίκησης και συχνά απαιτούν άμεσες και αποτελεσματικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων και εφαρμογής. Οι φυσικές καταστροφές (π.χ. σεισμός, πλημμύρα, πυρκαγιά κ.ά.) μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές ζημιές σε δημόσιες υποδομές και κτίρια και η γρήγορη αποκατάσταση είναι ζωτικής σημασίας, με απώτερο στόχο την διασφάλιση της υγείας, της ασφάλειας και της ευημερίας των πολιτών. Η διαδικασία ανάθεσης για αυτά τα έργα μπορεί να είναι περίπλοκη, με τη συμμετοχή πολλών ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων κρατικών υπηρεσιών, εργολάβων και κοινοτικών οργανισμών. Σε αυτή τη διπλωματική εργασία, θα διερευνήσουμε την διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για δημόσια έργα αποκατάστασης από καταστροφές, εστιάζοντας στις προκλήσεις, τις στρατηγικές και τις βέλτιστες πρακτικές που προκύπτουν κατά τη διάρκεια αυτών των διαπραγματεύσεων.

Η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για δημόσια έργα αποκατάστασης από καταστροφές περιλαμβάνει πολλά μέρη, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων φορέων, εργολάβων, μελών της κοινότητας και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Αυτές οι διαπραγματεύσεις είναι ζωτικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι οι προσπάθειες ανάκαμψης ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες των πληττόμενων κοινοτήτων και ότι οι πόροι κατανέμονται αποτελεσματικά. Ωστόσο, ο επείγων χαρακτήρας της κατάστασης συχνά σημαίνει ότι οι διαπραγματεύσεις πρέπει να διεξάγονται γρήγορα, χωρίς επαρκή χρόνο για προγραμματισμό και προετοιμασία. Επιπλέον, η απουσία σαφούς νομικού πλαισίου μπορεί να δημιουργήσει αβεβαιότητα και να καταστήσει τις διαπραγματεύσεις ακόμη πιο προκλητικές.

Ο Νόμος 4412/2016 καθορίζει το πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις στην Ελλάδα, αλλά σε περιπτώσεις όπου ο επείγων χαρακτήρας είναι υψηλός, ενδέχεται να μην είναι δυνατό να ακολουθηθεί αυτό το πλαίσιο στο σύνολό του. Αυτή η απουσία σαφούς νομοθετικού πλαισίου μπορεί να δημιουργήσει ασάφεια και αβεβαιότητα, γεγονός που μπορεί να περιπλέξει τις διαπραγματεύσεις. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να καθιερωθεί μια σαφής διαδικασία που θα λαμβάνει υπόψη το νομικό πλαίσιο, ενώ θα εξακολουθεί να επιτρέπει την ευελιξία στη λήψη αποφάσεων. Η μελέτη της παρούσας, θα βασιστεί στην υπάρχουσα βιβλιογραφία σχετικά με τη θεωρία των διαπραγματεύσεων χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

και την αποκατάσταση από καταστροφές, καθώς και από μελέτες περιπτώσεων δημοσίων έργων αποκατάστασης από καταστροφές.

Τα δημόσια έργα αποκατάστασης από καταστροφές διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην ανοικοδόμηση των κοινοτήτων μετά από φυσικές καταστροφές. Ωστόσο, η διαπραγμάτευση αυτών των έργων μπορεί να είναι περίπλοκη και προκλητική λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της κατάστασης, της συμμετοχής πολλών ενδιαφερομένων και της έλλειψης σαφούς νομικού πλαισίου. Η αποτελεσματική επικοινωνία, οι καλά δομημένες διαδικασίες διαπραγμάτευσης και ένα σαφές νομικό πλαίσιο είναι απαραίτητα για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων και την επίτευξη επιτυχημένων αποτελεσμάτων ανάκαμψης.

Δομή εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία, εξετάζει τη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και τη συγκρίνει με την ανοικτή διαδικασία ανάθεσης, εστιάζοντας στα δημόσια έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.

Αρχικά γίνεται μια εισαγωγή στις δημόσιες συμβάσεις, παρουσιάζοντας τα είδη των δημοσίων συμβάσεων και τις γενικές αρχές που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων. Αναλύονται οι αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης, της αντικειμενικότητας, της αναλογικότητας, της βιωσιμότητας, της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και άλλες. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η εθνική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων έργων, με έμφαση στον Νόμο 4412/16. Εξηγούνται οι διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργων με βάση τον εν λόγω Νόμο.

Στο επόμενο κεφάλαιο, αναλύεται η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Αναφέρονται οι περιπτώσεις που μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτή η διαδικασία, όπως η απουσία προσφορών, η ανάθεση σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, η κατεπείγουσα ανάγκη και άλλες. Εξετάζονται επίσης οι προϋποθέσεις για την προσφυγή σε αυτή τη διαδικασία και αναλύονται οι κίνδυνοι και τα οφέλη από τη χρήση της.

Στο τμήμα αυτό της εργασίας παρουσιάζεται μια μελέτη περίπτωσης που πραγματοποιήθηκε στην Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Αναλύονται έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που δημοπρατήθηκαν με την ανοικτή διαδικασία και έργα που δημοπρατήθηκαν με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Στη συνέχεια, πραγματοποιείται μια σύγκριση των δύο διαδικασιών, αξιολογώντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της κάθε μιας.

Τέλος, παρουσιάζεται η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εργασίας, περιγράφοντας τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε και τα αποτελέσματα που προέκυψαν από αυτήν.

Η εργασία αυτή παρουσιάζει μια ανάλυση της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και συγκρίνει την εν λόγω διαδικασία με την ανοικτή διαδικασία ανάθεσης. Μέσω της ανάλυσης των ειδών των δημοσίων συμβάσεων, των γενικών αρχών που τις διέπουν και της εθνικής νομοθεσίας που ισχύει, παρέχεται μια κατανόηση του νομικού πλαισίου που διέπει αυτές τις διαδικασίες. Η μελέτη περίπτωσης και η έρευνα εμπλουτίζουν την ανάλυση με πρακτικά παραδείγματα και αποτελέσματα.

1 Δημόσιες Συμβάσεις

Μια δημόσια σύμβαση είναι μια νομική συμφωνία μεταξύ μιας κρατικής οντότητας και ενός ιδιώτη για την παροχή αγαθών, υπηρεσιών ή κατασκευαστικών έργων. Αυτές οι συμβάσεις ανατίθενται από κρατικούς φορείς, οι οποίοι αποκαλούνται Αναθέτουσες Αρχές, σε ιδιώτες εργολάβους, οι οποίοι αποκαλούνται Οικονομικοί Φορείς, με σκοπό την παροχή δημόσιων αγαθών ή υπηρεσιών.

Οι δημόσιες συμβάσεις υπόκεινται σε ειδικές νομικές ρυθμίσεις και απαιτήσεις, καθώς αφορούν δημόσιους πόρους και εξυπηρετούν δημόσιο σκοπό. Διέπονται από ένα σύνολο νόμων και κανονισμών που έχουν σχεδιαστεί για να διασφαλίζουν τη διαφάνεια, τη δικαιοσύνη και τη λογοδοσία στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ, 2014).

Εκτός από την παραδοσιακή λειτουργία της διοίκησης για τη διασφάλιση της τάξης και ασφάλειας, η κυβέρνηση έχει επίσης την υποχρέωση να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στην κοινωνία σε κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό επίπεδο. Για την εκπλήρωση αυτού του σκοπού, η κυβέρνηση συνάπτει δημόσιες συμβάσεις με ιδιώτες για την ολοκλήρωση των έργων. Η σύμπτωση της βούλησης των δύο συμβαλλόμενων μερών, δηλαδή της διοίκησης και του ιδιώτη, είναι ουσιαστική για τη σύναψη αυτών των δημοσίων συμβάσεων και πρέπει να εκφραστούν ελεύθερα. Η επίτευξη αυτής της σύμπτωσης αποτελεί κρίσιμο κριτήριο για την κατανόηση του όρου «δημόσια σύμβαση», ανεξάρτητα από το εάν πρόκειται για δημόσια ή ιδιωτική σύμβαση (Μουκίου, 1997).

Για να οριστεί μια σύμβαση ως «δημόσια σύμβαση», ένα κρίσιμο στοιχείο είναι η ταυτοποίηση της αναθέτουσας αρχής, δηλαδή του φορέα που αναθέτει τη σύμβαση. Στην Ελλάδα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να είναι το κράτος, οι αρχές των Ο.Τ.Α., οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις περισσοτέρων από αυτούς τους φορείς, όπως αναφέρει ο Νόμος 4412/2016 στο άρθρο 2 παρ. 1-4. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου αποτελούν έναν φορέα που δεν είναι αυτονόητος, αλλά έχει ιδιαίτερη σημασία στη διάκριση μεταξύ διοικητικών συμβάσεων ή συμβάσεων του ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα πάντοτε με τις διατάξεις του Νόμου 4412/2016, όπως τα άρθρα 2 παρ. 1 και 223 παρ. 4.

Οι «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» αναφέρονται σε οργανισμούς που δημιουργούνται για να εξυπηρετήσουν ανάγκες του γενικού συμφέροντος, χωρίς να έχουν εμπορικό ή βιομηχανικό χαρακτήρα και διαθέτουν νομική προσωπικότητα. Επιπλέον, χρηματοδοτούνται κατά το μεγαλύτερο μέρος από κρατικές ή τοπικές αρχές ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και η διαχείρισή τους υπόκειται σε έλεγχο από αυτούς τους οργανισμούς ή διοικητικά, διευθυντικά ή εποπτικά συμβούλια, τα οποία περιλαμβάνουν περισσότερα από το ήμισυ των μελών που διορίζονται από τις προαναφερθείσες αρχές (Γρηγορίου, 1987).

1.1. Είδη Δημοσίων Συμβάσεων

Στην Ελλάδα, οι δημόσιες συμβάσεις διέπονται από τον Νόμο 4412/2016, ο οποίος εφάρμοσε τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις προμήθειες. Ο Νόμος αυτός καθορίζει τις διαδικασίες για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων και αποσκοπεί στη διασφάλιση της διαφάνειας, της δικαιοσύνης και της ίσης μεταχείρισης όλων των προσφερόντων. Υπάρχουν διάφοροι τύποι δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα, όπως (Νόμος 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), 2016)

- **Συμβάσεις έργων:** Αυτές οι συμβάσεις περιλαμβάνουν την κατασκευή, επισκευή ή συντήρηση δημόσιας υποδομής, όπως δρόμοι, γέφυρες, κτίρια ή άλλες κατασκευές. Οι συμβάσεις έργων ανατίθενται σε εργολάβους που πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στα έγγραφα του διαγωνισμού.
- **Συμβάσεις Υπηρεσιών:** Αυτές οι συμβάσεις περιλαμβάνουν την παροχή υπηρεσιών σε δημόσιες αρχές, όπως συμβουλευτικές, νομικές ή χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών ανατίθενται με βάση την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής και την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών.
- **Συμβάσεις προμηθειών:** Αυτές οι συμβάσεις περιλαμβάνουν την παροχή αγαθών, όπως εξοπλισμό, προμήθειες ή υλικά, σε δημόσιες αρχές. Οι συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται με βάση τη χαμηλότερη τιμή ή την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής.
- **Συμβάσεις παραχώρησης:** Αυτές οι συμβάσεις περιλαμβάνουν την παραχώρηση δικαιωμάτων σε ιδιωτικούς φορείς για τη λειτουργία και τη διαχείριση δημόσιων

υπηρεσιών ή εγκαταστάσεων, όπως αεροδρόμια, λιμάνια ή αυτοκινητόδρομοι. Οι συμβάσεις παραχώρησης ανατίθενται με βάση την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Επιπλέον, υπάρχουν συγκεκριμένες διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων:

Εν συντομία, η ανοιχτή διαδικασία είναι μια διαγωνιστική διαδικασία όπου κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά. Η κλειστή διαδικασία περιλαμβάνει προεπιλογή προσφερόντων με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και μόνο επιλεγμένοι οικονομικοί φορείς καλούνται να υποβάλουν προσφορά. Επιπλέον, υπάρχει μια διαδικασία με διαπραγμάτευση όπου η αναθέτουσα αρχή διαπραγματεύεται με έναν ή περισσότερους προσφέροντες και μια διαδικασία ανταγωνιστικού διαλόγου όπου η αναθέτουσα αρχή διεξάγει διάλογο με επιλεγμένους προσφέροντες για να εντοπίσει την καλύτερη λύση για τις ανάγκες της (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 27 – Ανοικτή διαδικασία, 2014) και (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 28 – Κλειστή Διαδικασία, 2014)

Ο νέος ελληνικός Νόμος για τις δημόσιες συμβάσεις προβλέπει μια σειρά από καινοτόμες διαδικασίες όπως η σύμπραξη καινοτομίας, ο ηλεκτρονικός διαγωνισμός και το δυναμικό σύστημα αγορών. Τα είδη των δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα είναι ποικίλα και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αγαθών και υπηρεσιών. Το νομικό πλαίσιο που προβλέπει ο Νόμος 4412/2016 στοχεύει στη διασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού και ίσης μεταχείρισης όλων των διαγωνιζομένων, προάγοντας παράλληλα τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα στη διαδικασία των προμηθειών.

1.2. Γενικές Αρχές που διέπουν το δίκαιο των Δημοσίων Συμβάσεων

Το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα διέπεται από ένα σύνολο γενικών αρχών που στοχεύουν στη διασφάλιση της διαφάνειας, της μη διάκρισης, της ίσης μεταχείρισης και του θεμιτού ανταγωνισμού στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων. Οι αρχές αυτές απορρέουν από το δίκαιο της ΕΕ και συγκεκριμένα από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και εφαρμόζονται στην Ελλάδα μέσω του Νόμου 4412/2016, ο οποίος μεταφέρει τις οδηγίες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις. Οι

γενικές αρχές που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων στην ΕΕ και την Ελλάδα είναι οι εξής:

- Αρχή της διαφάνειας
- Αρχή της ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των διακρίσεων
- Αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας
- Αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης ή ισοδυναμίας
- Αρχή της αναλογικότητας
- Αρχή της βιωσιμότητας
- Αρχή της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος
- Αρχή της υποχρεωτικής αιτιολογίας των αποφάσεων
- Αρχή της εμπιστευτικότητας

1.2.1 Αρχή της διαφάνειας

Η αρχή της διαφάνειας, απαιτεί όλες οι πληροφορίες που σχετίζονται με τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων ανάθεσης, των κριτηρίων επιλογής και αξιολόγησης και της διαδικασίας υποβολής και αξιολόγησης των προσφορών, να είναι διαθέσιμες σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι η διαδικασία είναι ανοιχτή και διαφανής και ότι όλοι οι οικονομικοί φορείς έχουν πρόσβαση στις ίδιες πληροφορίες (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 18 Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, 2014).

Η αρχή της διαφάνειας αποτελεί έναν σημαντικό πυλώνα στις διαδικασίες ανάθεσης και σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Αυτή η αρχή απορρέει από την αρχή της ίσης μεταχείρισης, η οποία έχει ως στόχο τη διασφάλιση της ισότητας των διαγωνιζομένων. Στην πραγματικότητα, η διαφάνεια αποτελεί θεμελιώδη αρχή στο νομικό πλαίσιο που διέπει την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις της ΕΕ και των κρατών μελών της. Με άλλα λόγια, η διαφάνεια είναι κρίσιμη για τη διασφάλιση της αρχής της ίσης μεταχείρισης για όλους τους διαγωνιζομένους, καθώς και για την εφαρμογή του νομικού πλαισίου που ρυθμίζει την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων (Γιαννακόπουλος, 2003).

Κεντρικός στόχος της αρχής της διαφάνειας είναι η αποφυγή της ευνοιοκρατίας και της αυθαίρετης συμπεριφοράς από την αναθέτουσα αρχή. Σύμφωνα με τη νομολογία του

Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), η αρχή της διαφάνειας πρέπει να εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων, ιδίως κατά την επιλογή των υποψηφίων, ακόμη και αν δεν υπάρχει συγκεκριμένη διάταξη περί αυτού, προκειμένου να εξασφαλιστεί η εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών για όλους τους προσφέροντες. Με αυτόν τον τρόπο, επιτυγχάνεται η δίκαιη μεταχείριση των προσφερόντων και η αποτροπή οποιωνδήποτε πρακτικών που θα μπορούσαν να διαταράξουν την αμεροληψία και τη διαφάνεια της διαδικασίας.

Η διοικητική διαφάνεια αντιπροσωπεύει μια μεταστροφή από την παραδοσιακή μυστική δράση της διοίκησης προς μια πιο ανοιχτή και δημοκρατική προσέγγιση. Στην ουσία, η διαφάνεια συνδέεται με την αποκάλυψη και τη δημοσίευση εγγράφων και την πρόσβαση των πολιτών σε αυτά. Στο πλαίσιο του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, η διαφάνεια συνδέεται με τις επίσημες διαδικασίες που επιτρέπουν τη δημοσιότητα και την ενημέρωση και επιτρέπουν στους ενδιαφερόμενους υποψήφιους αναδόχους να γνωρίζουν και να συμμετέχουν στη διαδικασία. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η διαφάνεια απορρέει από την αρχή της ίσης μεταχείρισης και αποτελεί την προϋπόθεση για την πρόσβαση και την ίση μεταχείριση των υποψηφίων αναδόχων (Οικονόμου, 2022).

Η διαφάνεια, υπό αυτή την τυπική έννοια, διασφαλίζει ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν πρόσβαση στις ίδιες πληροφορίες και μπορούν να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις, αποτρέποντας έτσι την πιθανότητα προτιμησιακής μεταχείρισης ή αυθαίρετων ενεργειών από την αναθέτουσα αρχή. Επιπλέον, η διαφάνεια προάγει τη λογοδοσία και συμβάλλει στη διασφάλιση της ακεραιότητας της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων, καθώς επιτρέπει τον έλεγχο και την εποπτεία από τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένου του κοινού, και μπορεί να αποτρέψει την απάτη, τη διαφθορά και άλλες αθέμιτες πρακτικές.

Για να ενισχυθεί η διαφάνεια στις δημόσιες συμβάσεις, εφαρμόζονται διατάξεις που αφορούν στην καλή «διακυβέρνηση». Σύμφωνα με τον Νόμο 4412/16, υπάρχει υποχρέωση παρακολούθησης του συστήματος δημοσίων συμβάσεων από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.), σε συνεργασία με τα αρμόδια ελεγκτικά ή εποπτικά διοικητικά όργανα. Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης καταγράφονται σε εκθέσεις και δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις που προβλέπονται στα άρθρα 340-342 του Νόμου

(Νόμος 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), 2016).

1.2.2 Αρχή της ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των διακρίσεων

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των διακρίσεων, απαιτεί όλοι οι οικονομικοί φορείς να αντιμετωπίζονται ισότιμα και χωρίς διακρίσεις. Ο στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι η διαδικασία προμήθειας είναι δίκαιη και ότι σε κανέναν υποψήφιο δεν παρέχεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των άλλων (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 18 Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, 2014).

Στις αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Ελλάδος (ΔΕΕ) πολλές φορές έχει επισημανθεί η αρχή της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων σε δημόσιους διαγωνισμούς. Αυτή η αρχή επιδιώκει να διασφαλίσει τον πραγματικό και ελεύθερο ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Η νομολογία του ΔΕΕ αναφέρεται σε πλήθος αποφάσεων που υποστηρίζουν αυτήν την αρχή, ενώ επισημαίνει επίσης τη σημασία της διαφάνειας και της διασφάλισης της διαδικασίας ανάθεσης στους δημόσιους διαγωνισμούς (europa.eu, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2004), (Γασπαράκης, 2017).

1.2.3 Αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας

Η αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας απαιτεί όλοι οι οικονομικοί φορείς να έχουν ίση μεταχείριση σε όλη τη διαδικασία της προμήθειας. Αυτό σημαίνει ότι όλοι οι οικονομικοί φορείς πρέπει να έχουν πρόσβαση στις ίδιες πληροφορίες και ότι τα κριτήρια αξιολόγησης και η διαδικασία επιλογής πρέπει να εφαρμόζονται ομοιόμορφα σε όλους τους προσφέροντες (Άρθρο 7 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας) (Οικονόμου, 2022).

Η αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας της αναθέτουσας αρχής είναι πολύ σημαντική στη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, καθώς εξασφαλίζει ότι ο διαγωνισμός θα διεξαχθεί με αντικειμενικότητα και χωρίς παρενέργειες. Επίσης, η αρχή αυτή είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις ανωτέρω αρχές (αρχή της διαφάνειας και αρχή της ίσης μεταχείρισης ή της απαγόρευσης των διακρίσεων). Η αρχή της αμεροληψίας εξασφαλίζει ότι

οι αποφάσεις που λαμβάνονται από την αναθέτουσα αρχή είναι αμερόληπτες και βασίζονται αποκλειστικά στα κριτήρια που έχουν οριστεί για τον διαγωνισμό. Η παραβίαση αυτής της αρχής μπορεί να οδηγήσει σε ακύρωση του διαγωνισμού και σε άλλες συνέπειες (Ράικος, 2022). Επιπλέον, η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων είναι σημαντική για την εξασφάλιση της αντικειμενικότητας της αναθέτουσας αρχής. Σε περίπτωση που υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων, πρέπει να ληφθούν μέτρα για να αποφευχθεί η επιρροή της διαδικασίας ανάθεσης από τα συμφέροντα αυτού του προσώπου.

Επίσης, η αρχή της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας πρέπει να επεκτείνεται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης, από την προετοιμασία του διαγωνισμού έως την υπογραφή της σύμβασης. Τα μέλη των επιτροπών και των οργάνων που συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης πρέπει να είναι ανεξάρτητα, υπόλογα και διακριτικά στην απόφασή τους. Επιπλέον, η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων απαιτεί την παρακολούθηση της συμμετοχής προσώπων που μπορεί να έχουν συμφέροντα σε συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες που ανατίθενται στη διαδικασία ανάθεσης, και η αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων (Τροβά, 2015).

1.2.4 Αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης ή ισοδυναμίας

Η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης ή ισοδυναμίας, απαιτεί την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων ανεξάρτητα από τη χώρα καταγωγής τους. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι όλοι οι οικονομικοί φορείς έχουν ίση πρόσβαση στη διαδικασία προμήθειας, ανεξάρτητα από την έδρα τους (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 18 Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, 2014).

Η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης αποτελεί ένα από τα βασικά θεμέλια της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς. Συμβαίνει όταν ένα προϊόν ή μια υπηρεσία έχει παραχθεί ή παρέχεται νόμιμα σε ένα κράτος μέλος, τότε αυτό το προϊόν ή η υπηρεσία πρέπει να αναγνωρίζεται αυτόματα από τα άλλα κράτη μέλη χωρίς περαιτέρω διαδικασίες ή άλλα περιοριστικά μέτρα. Αυτό σημαίνει ότι, εάν ένα προϊόν ή μια υπηρεσία πληροί τους θεμιτούς στόχους που επιδιώκει το κράτος μέλος προορισμού, τότε δεν μπορεί να απαγορευτεί η είσοδός του στην αγορά του εν λόγω κράτους μέλους ή η παροχή της υπηρεσίας από τον παραγωγό ή τον πάροχό της. Με αυτόν τον τρόπο, η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης βοηθά στη διατήρηση της εσωτερικής

αγοράς της ΕΕ και στη διευκόλυνση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών (Καφτάνη, 2012), (Οικονόμου, 2022).

1.2.5 Αρχή της αναλογικότητας

Η αρχή της αναλογικότητας, απαιτεί η διαδικασία ανάθεσης να είναι ανάλογη με την αξία και την πολυπλοκότητα της σύμβασης που ανατίθεται. Αυτό σημαίνει ότι το επίπεδο λεπτομέρειας και πολυπλοκότητας της διαδικασίας προμήθειας πρέπει να είναι ανάλογο με την αξία και την πολυπλοκότητα της σύμβασης (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 18 Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, 2014).

Αναλυτικότερα, η αρχή της αναλογικότητας απαιτεί τα μέτρα που λαμβάνονται για την επίτευξη ενός σκοπού να μην υπερβαίνουν τα όρια του αναγκαίου και πρόσφορου. Στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων, η αρχή αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απαγόρευση από τις αναθέτουσες αρχές της απαίτησης δυσανάλογων και υπερβολικών τεχνικών, επαγγελματικών ή χρηματοοικονομικών ικανοτήτων κατά τη διαδικασία ποιοτικής επιλογής υποψηφίων. Αντίθετα, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να εφαρμόζουν κριτήρια επιλογής που είναι αναλογικά προς τα χαρακτηριστικά της διαδικασίας και πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα μέτρα που λαμβάνουν είναι απαραίτητα και κατάλληλα για την επίτευξη του σκοπού που έχει τεθεί. (Μπιρμπίλη, 2020)

1.2.6 Αρχή της βιωσιμότητας

Η αρχή της βιωσιμότητας, απαιτεί να λαμβάνεται υπόψη η περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική βιωσιμότητα στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων. Αυτό σημαίνει ότι οι δημόσιες αρχές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, τις κοινωνικές επιπτώσεις και τις οικονομικές επιπτώσεις της σύμβασης που ανατίθεται (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 18 Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, 2014).

Σύμφωνα με το Άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, η αρχή αυτή πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την προετοιμασία και την εφαρμογή των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων. Συγκεκριμένα, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα περιβαλλοντικά,

κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων, όπως για παράδειγμα:

- Την περιβαλλοντική αειφορία και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.
- Τις κοινωνικές πτυχές, όπως η εργασία και οι συνθήκες εργασίας, η ισότητα των φύλων και η διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων.
- Την οικονομική αποδοτικότητα και την αειφορία των δαπανών της δημόσιας αρχής.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων, η εφαρμογή της αρχής της Βιωσιμότητας περιλαμβάνει την εξέταση της συμβατότητας των προτεινόμενων λύσεων με τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια που έχουν θεσπιστεί για τη συγκεκριμένη διαδικασία.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά το περιβάλλον, η αρχή της βιωσιμότητας απαιτεί τη λήψη μέτρων για την προστασία και τη διατήρηση του περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης. Συνεπώς, οι δημόσιες αρχές πρέπει να εξετάζουν τη συμβατότητα των προτεινόμενων λύσεων με τους στόχους της περιβαλλοντικής προστασίας και να επιλέγουν τις λύσεις που προάγουν την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά τις κοινωνικές επιπτώσεις, η αρχή της βιωσιμότητας απαιτεί την εξέταση των επιπτώσεων της σύμβασης στους εργαζόμενους και στην κοινωνία στο σύνολό της (Οικονόμου, 2022)..

Συνεχίζοντας, η εφαρμογή της αρχής της βιωσιμότητας στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων απαιτεί επίσης την προώθηση της καινοτομίας και της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και τη συμμετοχή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των κοινωνικών επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις. Στόχος είναι η επίτευξη μιας ισορροπίας ανάμεσα στη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητα της χρήση των δημοσίων πόρων. Για να επιτευχθεί αυτό, οι δημόσιες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν κριτήρια ανάθεσης που λαμβάνουν υπόψη την περιβαλλοντική και κοινωνική απόδοση των αναδόχων, καθώς και την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία τους (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 18 Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, 2014).

1.2.7 Αρχή της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος

Η αρχή της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος αποτελεί έναν βασικό πυλώνα της δημόσιας διοίκησης. Αναφέρεται στη διάκριση μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού συμφέροντος και θέτει το δημόσιο συμφέρον ως προτεραιότητα. Οι διοικητικές αρχές έχουν ως κίνητρο την άσκηση της δραστηριότητάς τους την άμεση ή έμμεση ικανοποίηση του δημοσίου συμφέροντος (Ενωση Μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, 2016)

Στην ελληνική νομοθεσία, ο προσδιορισμός του δημοσίου συμφέροντος εμπίπτει στο νομοθετικό όργανο που, με τους κανόνες που θεσπίζει, ρυθμίζει την οργάνωση και τη δράση της δημόσιας διοίκησης και καθορίζει τους σκοπούς που επιδιώκονται από αυτήν. Στο άρθρο 18 παράγραφος 1 του Νόμου 4412/2016 αναφέρεται η υποχρέωση των οργάνων των ανατετασσών αρχών να προστατεύουν το δημόσιο συμφέρον. Αυτό συνιστά στοιχείο της δράσης των δημοσίων νομικών προσώπων, καθώς προβλέπεται και εξειδικεύεται στην ενωσιακή νομοθεσία, το Σύνταγμα και τους κοινούς Νόμους. Η προστασία του δημοσίου συμφέροντος αντανακλάται σε διάφορους τομείς της νομοθεσίας και των διοικητικών διαδικασιών. Ανάλογα με τον τομέα και το πλαίσιο δράσης, οι όροι για τη χρήση της διαδικασίας της διαπραγματεύσεως χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διαφέρουν (Ράικος, 2022) και (Νόμος 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), 2016)

1.2.8 Αρχή της υποχρεωτικής αιτιολογίας των αποφάσεων

Η αρχή της υποχρεωτικής αιτιολόγησης των αποφάσεων αναφέρεται στην υποχρέωση της δημόσιας διοίκησης να παρέχει επαρκή, σαφή και ειδική αιτιολόγηση για τις αποφάσεις που λαμβάνει. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν πρόκειται για αποφάσεις που αφορούν την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, καθώς οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να γνωρίζουν τους λόγους που οδήγησαν στην επιλογή ή απόρριψη της προσφοράς τους. Συνεπώς, η αιτιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνει σαφείς και πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τα πραγματικά γεγονότα και νομικούς λόγους που οδήγησαν στην απόφαση. Πρέπει επίσης να αναφέρονται οι σκέψεις και οι λόγοι που υποστήριξαν το διοικητικό όργανο στην εκάστοτε πράξη ή παράλειψη (Νόμος 2690/1999 Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας, Άρθρο 17, Παρ.2, 1999)

Η υποχρέωση αιτιολόγησης ισχύει ειδικά για αποφάσεις απόρριψης υποψηφίων ή προσφορών που έχουν κριθεί παραδεκτές. Η αναθέτουσα αρχή πρέπει να αιτιολογεί την απόφασή της για την επιλογή της προφοράς. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αναλύονται με σαφήνεια και πληρότητα τα στοιχεία και τα πλεονεκτήματα που καθιστούν την επιλεγείσα προσφορά την προτιμώμενη επιλογή. Οι λόγοι που οδήγησαν στην επιλογή μιας συγκεκριμένης προσφοράς πρέπει να είναι σαφείς και αντικειμενικοί. Η αναθέτουσα αρχή πρέπει να εξηγεί τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση των προσφορών και να επισημαίνει τα στοιχεία που ήταν καθοριστικά για την επιλογή της συγκεκριμένης προσφοράς. Επιπλέον, πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι λόγοι για την απόρριψη άλλων προσφορών αιτιολογούνται με σαφήνεια και αντικειμενικότητα. Η αναθέτουσα αρχή πρέπει να παρέχει επαρκείς πληροφορίες ώστε οι διαγωνιζόμενοι να μπορούν να κατανοήσουν την απόφαση και να αξιολογήσουν την νομιμότητά της (Ράικος, 2022).

1.2.9 Αρχή της εμπιστευτικότητας

Η αρχή της εμπιστευτικότητας-εχεμύθειας, απαιτεί όλες οι πληροφορίες που σχετίζονται με τη διαδικασία προμήθειας, συμπεριλαμβανομένων των προσφορών που υποβάλλονται από τους διαγωνιζόμενους, να τηρούνται εμπιστευτικές. Στόχος είναι να προστατευθεί η ακεραιότητα της διαδικασίας προμήθειας και να διασφαλιστεί ότι οι οικονομικοί φορείς δεν αποκομίζουν αθέμιτο πλεονέκτημα (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 21 Εχεμύθεια, 2014)

Αναλυτικότερα, η αρχή της εμπιστευτικότητας και εχεμύθειας αναφέρεται στη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών που σχετίζονται με τη διαδικασία προμήθειας. Σύμφωνα με το άρθρο 21 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, όλες οι πληροφορίες που συλλέγονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προμήθειας πρέπει να παραμένουν εμπιστευτικές και να τυγχάνουν εχεμύθειας από τα μέλη της δημόσιας αρχής, τους διαγωνιζόμενους και άλλα πρόσωπα που σχετίζονται με τη διαδικασία αυτή.

Η εμπιστευτικότητα και η εχεμύθεια πρέπει να διασφαλίζονται κατά τη διάρκεια όλων των σταδίων της διαδικασίας προμήθειας, από τη δημοσίευση των προκηρύξεων μέχρι τη σύναψη της σύμβασης. Στόχος είναι η προστασία της ακεραιότητας της διαδικασίας προμήθειας και η

αποτροπή της απόκτησης αθέμιτου πλεονεκτήματος από τους οικονομικοί φορείς ή άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία.

Αυτές οι γενικές αρχές αποτυπώνονται στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που ορίζονται στο Ν. 4412/2016. Ο Νόμος θεσπίζει ένα πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις που είναι διαφανές, δίκαιο και δεν εισάγει διακρίσεις. Ο Νόμος ορίζει επίσης συγκεκριμένες διαδικασίες για την ανάθεση των συμβάσεων, ανάλογα με την αξία και την πολυπλοκότητά τους.

1.3. Το αντικείμενο των Δημοσίων Συμβάσεων

Στην Ελλάδα, οι δημόσιες συμβάσεις ταξινομούνται σε δύο κύριες κατηγορίες με βάση την αξία τους: συμβάσεις κάτω από τα κατώτατα όρια και συμβάσεις πάνω από τα κατώτατα όρια. Οι συμβάσεις κάτω από τα κατώτατα όρια είναι εκείνες που έχουν συνολική αξία κάτω από τα όρια που ορίζονται από τις οδηγίες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις. Στην Ελλάδα, τα κατώτατα αυτά όρια ορίζονται σήμερα ως αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 1. Τα κατώτατα όρια του άρθρου 5 (Βιβλίο Ι) του ν.4412/2016, κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1952 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/23 της 11.11.2021) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1953 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/25 της 11.11.2021) που εφαρμόζονται για τη διετία 1.1.2022 – 31.12.2023

ΒΙΒΛΙΟ Ι – ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ		
Αντικείμενο Δημόσιας Σύμβασης	Κατώτατο όριο χωρίς ΦΠΑ	
	ΚΚΑ¹	Μη ΚΚΑ²
Δημόσιες συμβάσεις έργων	5.382.000 €	5.382.000 €
Διαγωνισμοί μελετών	140.000 €	215.000 €
Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών	140.000 €	215.000 €
Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές & άλλες ειδικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα XIV του Προσαρτήματος Α .	750.000 €	750.000 €
Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από ΚΚΑ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας και αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα III του ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α προϊόντα.	140.000 €	-
Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από ΚΚΑ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας και αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα III του ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α .	215.000 €	-

¹ Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές (ΚΚΑ), κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 περίπτωση 2 του ν.4412/16, νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α ν.4412/16.

² Μη Κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές, κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 περίπτωση 3 του ν.4412/2016, νοούνται όλες οι αναθέτουσες αρχές που δεν είναι ΚΚΑ.

Πίνακας 2. Τα κατώτατα όρια του άρθρου 235 (Βιβλίο ΙΙ) του ν.4412/2016, κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1952 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/23 της 11.11.2021) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1953 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/25 της 11.11.2021) που εφαρμόζονται για τη διετία 1.1.2022 – 31.12.2023.

ΒΙΒΛΙΟ ΙΙ – ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΡΩΩΝ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΩΝ ΤΟΜΕΩΝ	
Αντικείμενο Σύμβασης	Κατώτατο όριο χωρίς ΦΠΑ
Συμβάσεις έργων	5.382.000 €
Συμβάσεις προμηθειών	431.000 €
Συμβάσεις υπηρεσιών	431.000 €
Διαγωνισμοί μελετών	431.000 €
Συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΧΙV του Προσαρτήματος Α.	1.000.000 €

Για την αναθεώρηση των κατώτατων ορίων των Οδηγιών, βλ. άρθρο 6 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 17 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, καθώς και τη σχετική σελίδα της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Νόμος 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), 2016).

Για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιλέγουν το είδος της διαδικασίας. Παρακάτω παρουσιάζονται τα είδη των διαδικασιών (Άρθρο 26) (Νόμος 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), 2016):

- **Ανοιχτή Διαδικασία:** Η διαδικασία αυτή είναι μια διαγωνιστική διαδικασία όπου κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας, μπορεί να υποβάλει προσφορά. Η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει πρόσκληση υποβολής προσφορών, καλώντας τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να υποβάλουν προσφορά. Όλοι οι διαγωνιζόμενοι υποχρεούνται να υποβάλουν γραπτή προσφορά που περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, όπως την τιμή, την ποιότητα και τις τεχνικές προδιαγραφές των αγαθών ή των υπηρεσιών που προσφέρονται. Η σύμβαση κατακυρώνεται στον μειοδότη/οικονομικό φορέα που παρέχει την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στα έγγραφα του διαγωνισμού (προκήρυξη).
- **Κλειστή Διαδικασία:** Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει προεπιλογή προσφερόντων βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων και μόνο επιλεγμένοι οικονομικοί φορείς καλούνται να υποβάλουν προσφορά. Η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, καλώντας τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να εκφράσουν

το ενδιαφέρον τους για τη σύμβαση. Οι διαγωνιζόμενοι υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση ικανότητας, η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες για την τεχνική και οικονομική τους ικανότητα. Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει περιορισμένο αριθμό προσφερόντων που θα συμμετάσχουν στη διαδικασία του διαγωνισμού. Οι επιλεγμένοι οικονομικοί φορείς καλούνται να υποβάλουν γραπτή προσφορά που περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, όπως την τιμή, την ποιότητα και τις τεχνικές προδιαγραφές των προσφερόμενων αγαθών ή υπηρεσιών. Η σύμβαση κατακυρώνεται στον μειοδότη/οικονομικό φορέα που παρέχει την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στα έγγραφα του διαγωνισμού.

- **Διαδικασία με διαπραγμάτευση:** Αυτή η διαδικασία επιτρέπει στην αναθέτουσα αρχή να διαπραγματευτεί με έναν ή περισσότερους προσφέροντες. Η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει πρόσκληση υποβολής προσφορών, καλώντας τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής στη διαδικασία του διαγωνισμού. Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει περιορισμένο αριθμό προσφερόντων που θα συμμετάσχουν στη διαδικασία διαπραγμάτευσης. Οι επιλεγμένοι οικονομικοί φορείς καλούνται να υποβάλουν γραπτή προσφορά που περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, όπως την τιμή, την ποιότητα και τις τεχνικές προδιαγραφές των προσφερόμενων αγαθών ή υπηρεσιών. Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή ξεκινά διαπραγματεύσεις με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς για να βελτιώσει τις προσφορές τους και να επιτύχει την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής. Η σύμβαση κατακυρώνεται στον μειοδότη/οικονομικό φορέα που παρέχει την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στα έγγραφα του διαγωνισμού.
- **Ανταγωνιστικός διάλογος:** Αυτή η διαδικασία επιτρέπει τον διάλογο μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και επιλεγμένων προσφερόντων για τον εντοπισμό της καλύτερης λύσης για τις ανάγκες της. Η αναθέτουσα αρχή δημοσιεύει πρόσκληση υποβολής προσφορών, καλώντας τους ενδιαφερόμενους οικονομικού φορείς.
- **Σύμπραξη καινοτομίας:** Στις συμπράξεις καινοτομίας, κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει αίτηση συμμετοχής μετά από προκήρυξη σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή καθορίζει στα έγγραφα της σύμβασης τις ανάγκες καινοτόμου προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου, που δεν μπορούν να ικανοποιηθούν με την αγορά αγαθών, υπηρεσιών ή έργων που ήδη διατίθενται στην αγορά. Οι προσφορές

πρέπει να πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν οριστεί από την αναθέτουσα αρχή και να προσφέρουν καινοτόμα προϊόντα, υπηρεσίες ή έργα, που θα ανταποκρίνονται στα συμφωνηθέντα επίπεδα επιδόσεων και μέγιστο κόστος. Ο στόχος της συμπράξεως καινοτομίας είναι η ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων και η αγορά των προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων αυτών που προκύπτουν, υπό την προϋπόθεση ότι ανταποκρίνονται στα συμφωνηθέντα επίπεδα επιδόσεων και μέγιστο κόστος.

- **Διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.** Η διαδικασία αυτή χρησιμοποιείται από τις αναθέτουσες αρχές σε ειδικές περιπτώσεις. Η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, σε περιπτώσεις όπου μετά από προηγούμενη ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υπάρχει καμία υποβληθείσα προσφορά ή αίτηση συμμετοχής, ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι κατάλληλη. Επιπλέον, μπορεί να χρησιμοποιηθεί όταν τα έργα, αγαθά ή υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνο από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για συγκεκριμένους λόγους, όπως η έλλειψη ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους, ή εάν ο σκοπός της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικού γεγονότος ή εάν υπάρχει προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Επιπλέον, η διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, όταν τα σχετικά προϊόντα κατασκευάζονται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης. Επιπλέον, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για πρόσθετες παραδόσεις που πραγματοποιούνται από τον αρχικό προμηθευτή και προορίζονται είτε για τη μερική αντικατάσταση αγαθών ή εγκαταστάσεων που παραδόθηκαν στο πλαίσιο της αρχικής σύμβασης, είτε για την επέκταση υπαρχουσών αγαθών ή εγκαταστάσεων, όπου μια αλλαγή του προμηθευτή θα προκαλούσε σημαντικές δυσκολίες ή υπερβολική επανάληψη των δαπανών για τη δημόσια αρχή. Επίσης, παρέχεται ότι αυτές οι πρόσθετες παραδόσεις δεν συμπεριλήφθηκαν στην αρχική διαδικασία προμήθειας και ότι αγοράστηκαν σε ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από τον αρχικό προμηθευτή είτε από άλλο προμηθευτή, και ότι πληρούν αυστηρά τις αρχικές προδιαγραφές.

Αυτό που πρέπει να επισημανθεί είναι ότι ορισμένες διαδικασίες άνω και κάτω ορίων είναι κοινές όπως:

- Ανοιχτή διαδικασία
- Κλειστή διαδικασία
- Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση
- Ανταγωνιστικός διάλογος
- Σύμπραξη καινοτομίας
- Διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

Στις διαδικασίες ανάθεσης κάτω των ορίων, υπάρχουν ορισμένες ακόμα διαδικασίες οι οποίες είναι :

- Απευθείας Ανάθεση
- Σύστημα προεπιλογής
- Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας

1.4. Εθνική Νομοθεσία περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων- N.4412/16

Ο Νόμος 4412/16 για τις Συμβάσεις Δημοσίων Έργων είναι ένα σημαντικό νομοσχέδιο στην Ελλάδα που διέπει τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων. Ο Νόμος αυτός θεσπίστηκε ως απάντηση στις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες στοχεύουν στη διασφάλιση της διαφάνειας, του ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης όλων των συμμετεχόντων στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων. Ο Νόμος περιγράφει τις διαδικασίες και τις αρχές για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων για την επιλογή των αναδόχων, την αξιολόγηση των προσφορών και τις διαδικασίες επανεξέτασης και προσφυγής. Καθορίζει επίσης τους κανόνες και τις απαιτήσεις για την υλοποίηση και τη διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων έργων, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων των αναθετουσών αρχών και των αναδόχων.

Στο ελληνικό δίκαιο, η εθνική νομοθεσία είναι ιδιαίτερα περίπλοκη και διασπαρμένη σε πολλά νομοθετήματα, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η εφαρμογή και ερμηνεία της. Σε ορισμένους τομείς, όπως στα δημόσια έργα, η ρύθμιση είναι δαιδαλώδης και διάσπαρτη, ενώ σε άλλους τομείς, όπως στις συμβάσεις παραχώρησης και παροχής υπηρεσιών, είναι ανεπαρκής. Επιπλέον, θέματα που δεν έχουν ρυθμιστεί επαρκώς αντιμετωπίζονται με *ad hoc* κανονιστικές πράξεις, δημιουργώντας έτσι μία κατάσταση πολυνομίας και ανασφάλειας δικαίου (Χριστιανός & Πανάγος, 2018).

Οι δημόσιες συμβάσεις ρυθμίζονται από το Νόμο 4412/2016, ο οποίος έχει ενσωματώσει τις νέες Οδηγίες 2014/24 ΕΕ και 2014/25 ΕΕ. Για τις συμβάσεις παραχώρησης, ο Νόμος 4413/2016 ενσωμάτωσε την Οδηγία 2014/23 ΕΕ.

Ένα από τα βασικά σημεία του Νόμου είναι η ανάλυση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για δημόσια έργα αποκατάστασης ζημιών που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές. Σύμφωνα με το Νόμο, σε αυτές τις επείγουσες περιπτώσεις, η διαδικασία ανάθεσης πρέπει να είναι σύντομη και άμεση. Ο Νόμος αναγνωρίζει ότι οι φυσικές καταστροφές μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές ζημιές σε δημόσιες υποδομές και εγκαταστάσεις και είναι απαραίτητο να ληφθούν γρήγορα μέτρα για να αποκατασταθούν στην προηγούμενη κατάστασή τους. Σε τέτοιες περιπτώσεις, δεν είναι πάντα δυνατό να ακολουθηθεί η παραδοσιακή διαδικασία δημοσίων συμβάσεων, η οποία μπορεί να είναι χρονοβόρα και να εμποδίσει την επείγουσα διαδικασία αποκατάστασης. Ως εκ τούτου, ο Νόμος επιτρέπει την ανάλυση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την επίτευξη της ανάθεσης δημοσίων έργων. Ωστόσο, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η διαδικασία διαπραγμάτευσης παραμένει διαφανής και ότι οι οικονομικοί φορείς τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης, ακόμη και σε αυτές τις επείγουσες περιπτώσεις. Ο Νόμος ορίζει συγκεκριμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν οι δημόσιες αρχές για να διασφαλίζουν τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση κατά τη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

1.5. Διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης έργων με το Ν.4412/2016

Ο Ν. 4412/2016 είναι το ελληνικό νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων για έργα, προμήθειες και υπηρεσίες. Ο Νόμος θεσπίστηκε για να διασφαλίσει τη διαφάνεια, την ίση μεταχείριση των προσφερόντων και την ορθή χρήση των δημόσιων πόρων. Οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων στοχεύουν να εγγυηθούν ότι οι δημόσιες αρχές επιλέγουν τον καταλληλότερο πλειοδότη, ο οποίος παρέχει την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής για το κοινό. Τα βήματα που ακολουθούνται στις δημόσιες συμβάσεις έργων για την ανάθεση και εκτέλεσή τους είναι τα εξής:

- Προετοιμασία: Η αναθέτουσα αρχή καταρτίζει τις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους εντολής για τη σύμβαση δημοσίων έργων και δημοσιεύει προκήρυξη σύμβασης στην Εθνική Εφημερίδα και στον ιστότοπο της Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων.
- Υποβολή εκδήλωσης ενδιαφέροντος: Οι ενδιαφερόμενοι διαγωνιζόμενοι υποβάλλουν εκδήλωση ενδιαφέροντος, μαζί με τα προσόντα και την εμπειρία τους, στην αναθέτουσα αρχή.
- Προεπιλογή: Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις εκδηλώσεις ενδιαφέροντος και προεπιλέγει τους προσφέροντες που πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού.
- Πρόσκληση υποβολής προσφορών: Η αναθέτουσα αρχή καλεί τους προεπιλεγμένους διαγωνιζόμενους να υποβάλουν τις προσφορές τους, οι οποίες πρέπει να περιλαμβάνουν αναλυτική τεχνική πρόταση, πρόταση τιμής και κάθε άλλο απαιτούμενο έγγραφο.
- Αξιολόγηση προσφορών: Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις προσφορές με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στην προκήρυξη και αναθέτει τη σύμβαση στον οικονομικό φορέα που πληροί όλες τις προϋποθέσεις και προσφέρει την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής.
- Ανάθεση της σύμβασης: Η αναθέτουσα αρχή αναθέτει τη σύμβαση στον ανάδοχο και υπογράφει τη σύμβαση, η οποία καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις των εργασιών που θα εκτελεστούν.
- Εκτέλεση της σύμβασης: Ο ανάδοχος εκτελεί την εργασία σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης και είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της έγκαιρης ολοκλήρωσης των

εργασιών, εντός του προϋπολογισμού και σύμφωνα με τα απαιτούμενα πρότυπα ποιότητας.

- Κλείσιμο σύμβασης: Η αναθέτουσα αρχή διενεργεί τελική επιθεώρηση των εργασιών για να διασφαλίσει ότι πληροί όλα τα απαιτούμενα πρότυπα και εκδίδει πιστοποιητικό αποδοχής. Στη συνέχεια, ο ανάδοχος πληρώνεται για το έργο που εκτελείται και η σύμβαση κλείνει.

Αυτά είναι τα βασικά βήματα που ακολουθούνται για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων με τον Ν. 4412/2016. Αξίζει να σημειωθεί ότι ενδέχεται να υπάρχουν πρόσθετες απαιτήσεις και διαδικασίες ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της σύμβασης και την εμπλεκόμενη αναθέτουσα αρχή.

2 Η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση είναι μια μέθοδος σύναψης συμβάσεων που περιγράφεται στο Νόμο 4412, ο οποίος παρέχει ευελιξία και εξαιρέσεις από τη γενική απαίτηση δημόσιας δημοσίευσης των συμβάσεων. Η διαδικασία αυτή επιτρέπει την απευθείας διαπραγμάτευση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και των δυνητικών προμηθευτών ή εργολάβων, χωρίς να απαιτείται διαγωνιστική διαδικασία. Ενώ προσφέρει ορισμένα πλεονεκτήματα, όπως η ταχύτητα και η αποτελεσματικότητα, η χρήση αυτής της διαδικασίας ενέχει επίσης εγγενείς κινδύνους. Στην παρούσα ανάλυση, θα εμβαθύνουμε στις προϋποθέσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, θα αξιολογήσουμε τους κινδύνους και τα οφέλη που συνδέονται με την εφαρμογή της και θα διερευνήσουμε την ειδική εφαρμογή της σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, ιδίως στο πλαίσιο φυσικών καταστροφών.

– Προϋποθέσεις προσφυγής στη διαδικασία:

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να εφαρμοστεί υπό συγκεκριμένες συνθήκες, όπως ορίζει ο Νόμος. Οι συνθήκες αυτές περιλαμβάνουν συνήθως το επείγον, την απουσία ανταγωνισμού ή όταν η φύση της σύμβασης ή οι ειδικές απαιτήσεις της καθιστούν ανέφικτη τη χρήση άλλων διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Η αρχή που είναι υπεύθυνη για την κίνηση της διαδικασίας πρέπει να αποδείξει βάσιμους λόγους που δικαιολογούν την απόκλιση από την τυπική διαδικασία διαγωνισμού. Είναι ζωτικής σημασίας να διασφαλιστεί ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις για τη διατήρηση της διαφάνειας, της δικαιοσύνης και της λογοδοσίας στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων.

– Κίνδυνοι και οφέλη από τη χρήση της διαδικασίας:

Όπως κάθε μέθοδος σύναψης συμβάσεων, η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ενέχει τόσο κινδύνους όσο και οφέλη. Ένα από τα κύρια πλεονεκτήματα είναι η δυνατότητα επιτάχυνσης της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων, καθώς οι διαπραγματεύσεις μπορούν να αρχίσουν αμέσως χωρίς να περιμένουν την ολοκλήρωση διαγωνισμού. Αυτό μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα επωφελές σε έργα που απαιτούν χρόνο ή

επείγουσες καταστάσεις, επιτρέποντας στην αναθέτουσα αρχή να εξασφαλίσει γρήγορα τα απαραίτητα αγαθά ή υπηρεσίες.

Ωστόσο, η απουσία ανοικτού διαγωνισμού μπορεί να εγκυμονεί κινδύνους. Η έλλειψη ανταγωνιστικής πίεσης μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερες τιμές, μειωμένη ποιότητα ή περιορισμένη καινοτομία στα παρεχόμενα αγαθά ή υπηρεσίες. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί επίσης να οδηγήσει σε αντίληψη ευνοιοκρατίας ή έλλειψης διαφάνειας, υπονομεύοντας ενδεχομένως την εμπιστοσύνη του κοινού στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων. Για τον μετριασμό αυτών των κινδύνων, είναι ζωτικής σημασίας να εφαρμοστούν ισχυροί μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης, διασφαλίζοντας ότι ο επιλεγμένος ανάδοχος πληροί τα απαιτούμενα πρότυπα και ότι η διαδικασία τηρεί τις αρχές της δικαιοσύνης και της ακεραιότητας.

– Προσφυγή στη διαδικασία σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης (φυσική καταστροφή):

Σε καταστάσεις που αφορούν φυσικές καταστροφές, όπου η άμεση δράση είναι ζωτικής σημασίας, η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμεύσει ως αποτελεσματικό μέσο για την αντιμετώπιση της έκτακτης ανάγκης. Οι φυσικές καταστροφές συχνά απαιτούν ταχεία κινητοποίηση πόρων, όπως προμήθειες έκτακτης ανάγκης, προσπάθειες ανασυγκρότησης ή επισκευές υποδομών.

2.1. Η Νομοθεσία για τη διαδικασία Διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για δημόσιες συμβάσεις -εκτός εξαιρούμενων τομέων

Η συγκεκριμένη διαδικασία εισήχθη για πρώτη φορά στην ελληνική νομοθεσία με το ΠΔ 334/2000 (ΦΕΚ Α' 279/21.12.2000) «Προσαρμογή Της Ελληνικής Νομοθεσίας για τα Δημοσιά Έργα προς τις διατάξεις της Οδηγίας 93/37/ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε» και συγκεκριμένα στην παρ.3 του άρθρου 8 του ΠΔ334/2000 (ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 334 ΦΕΚ Α' 279/21.12.2000, Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας για τα Δημόσια Έργα προς τις διατάξεις της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, 2020)

Στην συνέχεια για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών προς τις διατάξεις της οδηγίας 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκδόθηκε το ΠΔ 60/2007 (ΦΕΚ Α' 64/16.03.2007) «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της οδηγίας 2004/18/EK «Περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2005/51/EK της επιτροπής και την οδηγία 2005/75/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 16ης Νοέμβριου 2005.» Στο ΠΔ 60/2007 η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης περιγραφόταν στο άρθρο 25 και συγκεκριμένα για τις δημόσιες συμβάσεις έργων στην παρ.1 του άρθρου 25 (ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 60 ΦΕΚ Α' 64/16.03.2007, Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της οδηγίας 2004/18/EK , 2007)

Κατόπιν για την προσαρμογή στις κοινοτικές οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ εκδόθηκε ο Ν.4412/2016 (ΦΕΚ Α 147/08.08.2016) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ).» . Στον ανωτέρω Νόμο η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης ορίζεται στο άρθρο 32 ,σύμφωνα με το οποίο: Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις:

- α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι κατάλληλη, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή μετά από αίτημά της
- β) εάν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους:
 - αα) στόχος της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης,
 - ββ) απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους,
 - γγ) προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Οι εξαιρέσεις που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις ββ και γγ εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης.

γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω **κατεπείγουσας ανάγκης** οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση.

Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη (άρθρο 32.2γ).

Επιπλέον η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον οικονομικό φορέα ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα έργα ή υπηρεσίες είναι, σύμφωνα με μία βασική μελέτη και ότι αυτή η μελέτη αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης, η οποία έχει συναφθεί, μετά από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή μετά από συμπράξεις καινοτομίας (Νόμος 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), 2016).

2.2. Νομολογία και οδηγίες για τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση λόγω κατεπείγουσας ανάγκης (γεγονότα απρόβλεπτα)-Ν.4412/2016, 32.2γ

Στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.(άρθρο 32.2γ)».

Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 80 της οδηγίας 2014/24/ ΕΕ: «Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου καταστάσεις κατεπείγουσας ανάγκης τις οποίες η οικεία αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει και για τις οποίες δεν είναι υπεύθυνη καθιστούν αδύνατη τη διεξαγωγή συνήθους διαδικασίας ακόμη και με συντόμευση της προθεσμίας, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν, στο μέτρο του απολύτως αναγκαίου, να αναθέτουν συμβάσεις κάνοντας χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Αυτό μπορεί να συμβεί σε περίπτωση φυσικών καταστροφών, όπου απαιτείται άμεση δράση.»

Σύμφωνα με την Οδηγία 1/2013/30.12.2013 ΕΑΑΔΗΣΥ (ΑΔΑ: ΒΙ6ΜΟΕΤΒ-ΔΚΦ) οι Αναθέτουσες Αρχές μπορούν να προβούν σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση όταν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. ύπαρξη απροβλέπτου γεγονότος,
- ii. ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες και
- iii. ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ του απροβλέπτου γεγονότος και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει.

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις πρέπει να νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου, όπως λ.χ. οι θεομηνίες (πλημμύρες, σεισμοί κλπ.), οι οποίες καθιστούν κατεπειγόντως απαραίτητη την παράδοση διαφόρων προμηθειών στους πληγέντες (Κουτούπα-Ρεγκάκου, 1955).

Πρέπει επίσης να τονισθεί ότι η προσφυγή στη διαδικασία αυτή νομιμοποιείται μόνο για τις ποσότητες εκείνες και για το χρονικό εκείνο διάστημα που είναι πράγματι αναγκαία για την άμεση αντιμετώπιση της έκτακτης περίπτωσης. Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία. Αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (Κατευθυντήρια Οδηγία 1 (30/12/2013) (ΑΔΑ: ΒΙ6ΜΟΕΤΒ-ΔΚΦ), 2013)

Περαιτέρω σύμφωνα με την ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ έχουμε:

➤ Απόφαση 835/2022 4ο κλιμάκιο:

«Η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να προσφύγει στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, όταν έκτακτη και φανερά κατεπείγουσα ανάγκη καθιστά αδύνατη τη διενέργεια διαγωνισμού, εισάγει αναμφίβολα εξαίρεση από την κανονική διαδικασία ανάθεσης και πρέπει να ερμηνεύεται στενά, καθ' όσον με την εφαρμογή της υφίσταται παρέκκλιση από τη διαφανή διαγωνιστική διαδικασία, η οποία αποτελεί κατά την πρόθεση του ενωσιακού νομοθέτη, τον κανόνα και προάγει τον ανταγωνισμό στο πλαίσιο της αρχής της διαφάνειας, της αποφυγής των διακρίσεων, της καταπολέμησης της διαφθοράς και της ισότητας των φυσικών και νομικών προσώπων έναντι του Νόμου (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 1 και 90 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» (ΑΕΡΡ, 2022).

«Συνεπώς η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αιτιολογεί την επιλογή του εξαιρετικού αυτού νομικού πλαισίου, η εισαγωγή του οποίου στην έννομη τάξη δικαιολογείται ως ειδική επιλογή, που αποκλίνει από τον κανόνα, προκειμένου να υπηρετηθεί σε ορισμένη χρονική και χωρική συγκυρία το δημόσιο συμφέρον, όταν εξαιτίας έκτακτης και φανερά κατεπείγουσας ανάγκης, η προσφυγή της αναθέτουσας αρχής στη διαγωνιστική διαδικασία θα έθετε σε κίνδυνο υπέρτερα δημόσια αγαθά, όπως ιδίως η δημόσια υγεία, η δημόσια ή εθνική ασφάλεια κλπ. (βλ. και Γνωμό ΝΣΚ 193/2010)» (ΑΕΡΡ, 2022).

«Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής περί της προσφυγής στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία αναφερόμενη στους λόγους, για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία, επιβάλλεται οι ειδικότεροι αυτοί λόγοι να προκύπτουν με σαφήνεια και πληρότητα από τα στοιχεία του φακέλου (πρβλ. ΣτΕ 1747/2011, ΕΑ ΣτΕ 515/2008, 1059/2008, ΕλΣυν 91/2007 Πράξη του VI Τμ., ΕλΣυν 15/2008 Πράξη του VI Τμ.) ενώ η κρίση της αναθέτουσας αρχής περί της συνδρομής των ανωτέρω περιστάσεων υπόκειται, ως νομική, σε πλήρη έλεγχο ορθής εκτιμήσεως και χαρακτηρισμού από το Δικαστήριο (πρβλ. ενδεικτικά ΕλΣυν 280/2010 VI Τμ., ΕλΣυν 206/2007, 41, 102/2008 Πράξεις του IV Τμ. Και ΕλΣυν 168/2012 Πράξη του Ζ' Κλιμακίου)» (ΑΕΡΡ, 2022).

➤ Απόφαση Σ503/2022 2ο κλιμάκιο:

Για τη νόμιμη προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία του άρ.32 παρ. 2 περ.γ ν.4412/2016, απαιτείται να συντρέχουν σωρευτικά τα κάτωθι: (α) ύπαρξη απρόβλεπτου γεγονότος, ως τέτοιου νοουμένου εκείνου που προδήλως υπερβαίνει το φυσιολογικό πλαίσιο της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, β) συνδρομή κατεπείγουσας ανάγκης μη συμβιβαζόμενης με τις προθεσμίες που τάσσονται για τις άλλες διαδικασίες, γ) ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ του απρόβλεπτου γεγονότος και της απορρέουσας από αυτό κατεπείγουσας ανάγκης, δ) η συνδρομή των περιστάσεων που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη (όπως ιδίως η έλλειψη προγραμματισμού και έγκαιρης προετοιμασίας ή ακόμη και η γενικότερη αβελτηρία της, βλ. Γνμδ ΝΣΚ 193/2010) και τέλος, ε) η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης να γίνεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο (ενδεικτικά ΕλΣυν 1227/2016 VI Τμ., ΔΕφΑΘ (Ασφ) 247/2013 και Κατευθυντήρια Οδηγία ΕΑΑΔΗΣΥ 1/2013). Σε περίπτωση μη σωρευτικής συνδρομής των ως άνω προϋποθέσεων, η διαδικασία ανάθεσης και η συναπτόμενη κατά τη διαδικασία αυτή σύμβαση δεν είναι νόμιμη (ΑΕΡΡ, 2022).

2.3. Περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση αποτελεί μια εξαιρετική διαδικασία που επιτρέπεται μόνο υπό ειδικές περιπτώσεις και περιορισμένες περιστάσεις, σύμφωνα με τη νομοθεσία. Τόσο οι κοινοτικές οδηγίες όσο και η εθνική νομοθεσία καθορίζουν εννέα περιπτώσεις όπου η αναθέτουσα αρχή μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτήν τη διαδικασία. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να προχωρήσει σε διαπραγμάτευση χωρίς την ανάγκη προηγούμενης δημοσίευσης, καθώς οι συνθήκες του συμβαλλόμενου φορέα ή οι απαιτήσεις της συγκεκριμένης σύμβασης καθιστούν δυσκολοχώνευτη τη χρήση άλλων διαδικασιών προμήθειας (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Είναι σημαντικό να τηρηθούν αυστηρά οι προϋποθέσεις που ορίζονται από το Νόμο, προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια, η δικαιοσύνη και η αποτελεσματικότητα των δημόσιων διαδικασιών προμήθειας. Η επιλογή αυτής της διαδικασίας απαιτεί από την αναθέτουσα αρχή να τεκμηριώσει τους έγκυρους λόγους που δικαιολογούν την απόκλιση από την κανονική διαδικασία ανοικτού διαγωνισμού. Πρέπει να διασφαλισθεί ότι οι προϋποθέσεις

που δικαιολογούν τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση πληρούνται, προκειμένου να διατηρηθεί η διαφάνεια, η δικαιοσύνη και η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας προμήθειας (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Το χρήσιμο και το κίνδυνο της εν λόγω διαδικασίας πρέπει να αξιολογηθούν προσεκτικά. Μία από τις κύριες πλευρές ωφέλειας της διαδικασίας με διαπραγμάτευση είναι η δυνατότητα επιτάχυνσης της διαδικασίας προμήθειας, καθώς οι διαπραγματεύσεις μπορούν να ξεκινήσουν άμεσα χωρίς την αναμονή της ολοκλήρωσης ενός διαγωνισμού. Αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμο σε έργα με χρονικές πιέσεις ή σε επείγουσες καταστάσεις, επιτρέποντας στην αναθέτουσα αρχή να προμηθεύσει τα απαραίτητα αγαθά ή υπηρεσίες γρήγορα. Υπάρχουν εννέα (9) περιπτώσεις σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία αλλά και τις κοινοτικές οδηγίες, κατά τις οποίες η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προσφύγει στην διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη αναφορά. Παρακάτω παρουσιάζεται συνοπτικός πίνακας με τις περιπτώσεις. (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Πίνακας 3. Περιπτώσεις που επιτρέπεται η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

Α/Α	ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΔΙΗΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ Η ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ		
		ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΕΡΓΑ
1	Η περίπτωση «απουσίας» προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής	√	√	√
2	Η περίπτωση ανάθεσης μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα	√	√	√
3	Η περίπτωση της «κατεπείγουσας ανάγκης»	√	√	√
4	Η περίπτωση προϊόντων αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης	√		
5	Η περίπτωση συμπληρωματικών Παραδόσεων προμηθειών	√		
6	Η περίπτωση «εισηγμένων» προμηθειών σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων	√		
7	Η περίπτωση αγοράς προμηθειών υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους	√		
8	Η περίπτωση συμβάσεων που ακολουθούν διαγωνισμό μελετών		√	
9	Η περίπτωση νέων έργων και υπηρεσιών ως επανάληψη παρομοίων, μιας αρχικής σύμβασης.		√	√

2.3.1 Η περίπτωση «απουσίας» προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής

Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής, ή όταν οι υποβληθείσες προσφορές και αιτήσεις δεν είναι κατάλληλες, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ.2 α΄ του Ν.4412/2016 (άρθρο 32 παρ.2 α΄ της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), μπορεί να ληφθεί η απόφαση για τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Σε αυτήν την περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να ακυρώσει τον διαγωνισμό και να επανεκκινήσει τη διαδικασία με τη χρήση της διαπραγμάτευσης, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη δημοσίευση (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019). Συγκεκριμένα με το 32 παρ.2 α΄ του Ν.4412/2016 (άρθρο 32 παρ.2 α΄ της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), επιτρέπεται μια αναθέτουσα αρχή να προσφύγει στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού.

Ωστόσο, για να εφαρμοστεί αυτή η διαδικασία, υπάρχουν ορισμένες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται. Οι προσφορές θεωρούνται μη κατάλληλες όταν δε συνάδουν με τις απαιτήσεις και τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής, όπως αυτές διατυπώνονται στα σχετικά έγγραφα. Αντίστοιχα, μια αίτηση συμμετοχής θεωρείται μη κατάλληλη εάν ο υποψήφιος αποκλείεται βάσει των λόγων αποκλεισμού που καθορίζονται στη σχετική νομοθεσία ή δεν πληροί τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται στην εθνική νομοθεσία. Επομένως, σε περίπτωση που δεν υποβληθούν προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής, ή εάν οι υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις δεν είναι κατάλληλες, η Αναθέτουσα Αρχή έχει τη δυνατότητα να ακυρώσει τον διαγωνισμό και να επιλέξει να εφαρμόσει τη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Αυτό της παρέχει τη δυνατότητα να επανακαθορίσει τους όρους της σύμβασης και να επιλέξει έναν νέο ανάδοχο βάσει των διαπραγματεύσεων που θα διεξαχθούν (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

2.3.1.1 Προϋποθέσεις περίπτωσης «απουσίας» προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής

Για την εφαρμογή της διάταξης που επιτρέπει τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, πρέπει να συντρέχουν συνολικά τέσσερις προϋποθέσεις:

- Πρέπει να έχει προηγηθεί προκήρυξη διαγωνισμού μέσω ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να έχει υπάρξει μια αρχική διαδικασία δημοσίευσης προκήρυξης διαγωνισμού, ανοικτής ή κλειστής, ανάλογα με την περίπτωση.
- Δεν πρέπει να έχει υποβληθεί καμία προσφορά στην αρχική διαδικασία δημοσίευσης προκήρυξης διαγωνισμού ή, εάν υποβλήθηκαν προσφορές, καμία από αυτές να μην ήταν κατάλληλη. Αυτό σημαίνει ότι δεν πρέπει να υπάρχει ενδιαφέρον ή κατάλληλη προσφορά από κάποιον οικονομικό φορέα στην αρχική διαδικασία.
- Δεν πρέπει να τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της διαπραγμάτευσης. Αυτό σημαίνει ότι οι ουσιώδεις όροι της σύμβασης που προκηρύχθηκε δεν πρέπει να τροποποιούνται σημαντικά κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της διαπραγμάτευσης. Αυτό σημαίνει ότι οι βασικές πτυχές της σύμβασης, όπως οι όροι πληρωμής, οι χρονικές προθεσμίες, οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών κ.λπ., πρέπει να παραμένουν αμετάβλητες κατά τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης. Αν υπάρχει ανάγκη για σημαντικές τροποποιήσεις, τότε η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού δεν μπορεί να εφαρμοστεί.
- Πρέπει να διαβιβάζεται με κατόπιν σχετικού αιτήματος, έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Αυτό σημαίνει ότι η αρμόδια αρχή πρέπει να υποβάλλει μια έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανταποκρινόμενη σε σχετικό αίτημα της Επιτροπής. Η έκθεση αυτή πιθανόν να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, όπως τους λόγους για τη χρήση αυτής της διαδικασίας, την επιλογή του προμηθευτή, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν κ.λπ. (Άρθρο 269 περ.α') (Νόμος 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), 2016) και (ΟΔΗΓΙΑ 2014/25/ΕΕ Χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς, 2014)

2.3.2 Η περίπτωση ανάθεσης μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα

Η περίπτωση ανάθεσης μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ.2 β' του Ν.4412/2016 (άρθρο 32 παρ.2 β' της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), αναφέρεται σε διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, όπου υπάρχει η ανάγκη να επιλεγεί ένας συγκεκριμένος οικονομικός φορέας για την παροχή του. Αυτό επιτρέπεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο εάν οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αποδείξουν ότι η εκάστοτε σύμβαση μπορεί να εκτελεστεί μόνο από τον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα. Τέτοιες περιπτώσεις είναι :

1. Ο στόχος της δημόσιας σύμβασης είναι η δημιουργία ενός έργου τέχνης ή μιας συγκεκριμένης καλλιτεχνικής εκδήλωσης.
2. Μοναδικότητα για τεχνικούς λόγους.
3. Αποκλειστικά δικαιώματα και η προστασία αυτών.

Στις περιπτώσεις δύο (2) και τρία(3), αυτή η εξαίρεση ισχύει μόνο εάν δεν υπάρχει λογική εναλλακτική λύση ή αντικατάσταση και εάν η έλλειψη ανταγωνισμού δεν οφείλεται σε τεχνητό περιορισμό των παραμέτρων της σύμβασης. Οι πιο ασφαλείς περιπτώσεις για την εφαρμογή αυτής της εξαίρεσης είναι όταν ένας οικονομικός φορέας έχει αποκλειστικά το δικαίωμα να εκτελεί, προμηθεύει ή παρέχει ένα συγκεκριμένο έργο, προϊόν ή υπηρεσία. Ωστόσο, αυτή η εξαίρεση δεν ισχύει στις περιπτώσεις όπου το συγκεκριμένο αποκλειστικό δικαίωμα έχει εκχωρηθεί και σε άλλους οικονομικούς φορείς ή όπου υπάρχει η δυνατότητα λογικά να αποκτηθεί μέσω αδειών (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Αυτό σημαίνει ότι η εξαίρεση που αφορά στη μοναδικότητα του οικονομικού φορέα ισχύει μόνο εάν ο αποκλειστικός δικαιούχος έχει τη μοναδική άδεια ή το αποκλειστικό δικαίωμα για τη συγκεκριμένη σύμβαση, προμήθεια ή υπηρεσία. Για να εφαρμοστεί η εξαίρεση, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να αποδείξουν ότι δεν υπάρχουν λογικές εναλλακτικές λύσεις ή υποκαταστάτα και ότι η έλλειψη ανταγωνισμού δεν οφείλεται σε προσχεδιασμένο περιορισμό των παραμέτρων της σύμβασης. Η εξαίρεση πρέπει να χρησιμοποιείται περιορισμένα και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν η ανάγκη για την επιλογή ενός συγκεκριμένου οικονομικού φορέα είναι απόλυτα αναγκαία και αδύνατη η εκτέλεση της σύμβασης από άλλους (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

2.3.2.1 Προϋποθέσεις ανάθεσης μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα

Σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ.2 β' του Ν.4412/2016 (άρθρο 32 παρ.2 β' της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), οι προϋποθέσεις ανάθεσης μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ανά κατηγορία, είναι:

- Η δημιουργία ενός έργου τέχνης ή μιας καλλιτεχνικής εκδήλωσης, επομένως απευθύνεται σε συγκεκριμένους καλλιτέχνες: Στις περιπτώσεις όπου ο σκοπός της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση ενός μοναδικού έργου τέχνης ή μιας καλλιτεχνικής εκδήλωσης, οι δημόσιες αρχές έχουν τη δυνατότητα να προσφεύγουν στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η παράκαμψη των τακτικών διαδικασιών ανάθεσης θεωρείται απαραίτητη, καθώς τα έργα τέχνης αποτελούν μοναδικές δημιουργίες και η ταυτότητα του καλλιτέχνη συνδέεται άρρηκτα με την αξία του έργου. Επιπλέον, τα πνευματικά δημιουργήματα του λόγου, της επιστήμης ή της τέχνης χαρακτηρίζονται από μια διακρίνουσα ατομικότητα. Συνεπώς, σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Νόμος δεν απαιτεί από τις δημόσιες αρχές να αναζητούν και να αποδεικνύουν την ανυπαρξία εύλογων εναλλακτικών λύσεων ή υποκατάστατων. Σε αυτές τις περιπτώσεις δεν είναι απαραίτητο να διεξαχθεί διαγωνισμός ή να υπάρξει αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων. Οι δημόσιες αρχές έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν τον καλλιτέχνη ή την ομάδα καλλιτεχνών που θα αναλάβει το έργο τέχνης, χωρίς την ανάγκη προηγούμενης ανταγωνιστικής διαδικασίας. Ο σκοπός αυτής της εξαίρεσης είναι να διασφαλιστεί η προστασία και η αξία των έργων τέχνης και να δοθεί η δυνατότητα στους καλλιτέχνες να αναπτύξουν την ατομικότητά τους και την καλλιτεχνική τους έκφραση χωρίς περιορισμούς. Έτσι, οι δημόσιες αρχές μπορούν να επιλέξουν απευθείας τον καλλιτέχνη που θεωρούν πιο κατάλληλο για το συγκεκριμένο έργο. Προϋπόθεση αυτής της κατηγορίας είναι ο ανάδοχος που θα επιλεγεί να είναι μοναδικός και να διαθέτει την ικανότητα εκτέλεσης του συγκεκριμένου έργου (Άρθρο 32) (Νόμος 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), 2016)
- Μοναδικότητα τεχνικής φύσεως: Οι λόγοι τεχνικής φύσεως, προϋπόθεση είναι η κατοχή αποκλειστικών τεχνικών μέσων, γνώσεων και μεθόδων, μπορούν να αποτελέσουν νόμιμη δικαιολογητική βάση για την ανάθεση μιας σύμβασης απευθείας

σε συγκεκριμένη επιχείρηση μέσω διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού. Αυτό σημαίνει ότι η τεχνική ιδιομορφία του αντικείμενου της σύμβασης πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να καθιστά απολύτως αναγκαία την ανάθεσή της σε αυτήν την επιχείρηση. Ωστόσο, πέραν της τεχνικής ιδιομορφίας, η εν λόγω επιχείρηση πρέπει επίσης να είναι ο μοναδικός πάροχος ανάλογων υπηρεσιών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να υπάρχει άλλος παρέχων παρόμοιες υπηρεσίες. Με αυτόν τον τρόπο, οι ζητούμενες υπηρεσίες δεν πρέπει να υπόκεινται σε ανταγωνισμό στην αγορά και να μην είναι εφικτό να παρασχεθούν από άλλο πρόσωπο ή φορέα.

- Προστασία αποκλειστικών πνευματικών δικαιωμάτων: Σε περιπτώσεις όπου το αντικείμενο μιας δημόσιας σύμβασης προστατεύεται από αποκλειστικά δικαιώματα, όπως πνευματικά ή βιομηχανικά δικαιώματα, η αποκλειστικότητα ενός οικονομικού φορέα μπορεί να αποτελεί νόμιμη βάση για τη σύναψη μιας σύμβασης χωρίς διαγωνισμό. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η διενέργεια δημόσιου διαγωνισμού δεν θα είχε νόημα, καθώς η προστασία των αποκλειστικών δικαιωμάτων έχει ήδη παραχωρηθεί σε συγκεκριμένη επιχείρηση. Ωστόσο, η κρίσιμη ερώτηση που προκύπτει είναι πώς παραχωρείται αυτό το αποκλειστικό δικαίωμα και κατά πόσον υπάρχει θεμιτός ανταγωνισμός σε αυτήν την διαδικασία παραχώρησης. Αυτό το θέμα, ωστόσο, δεν εξετάζεται από τις οδηγίες περί δημόσιων συμβάσεων. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αποδείξουν ότι επιθυμούν να αποκτήσουν ένα προϊόν που προστατεύεται από αποκλειστικά δικαιώματα και ότι δεν υπάρχει άλλος υποψήφιος ανάδοχος που θα μπορούσε να προσφέρει ισοδύναμο προϊόν. Συνεπώς, για να αποφασίσουν να αναθέσουν απευθείας σύμβαση σε έναν ορισμένο οικονομικό φορέα, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να παρουσιάσουν αποδεικτικά στοιχεία ότι η συγκεκριμένη επιχείρηση είναι η μοναδική που διαθέτει τα απαραίτητα δικαιώματα ή την τεχνογνωσία που απαιτείται για την παροχή των απαιτούμενων υπηρεσιών. Αυτό μπορεί να συμβαίνει όταν υπάρχει ειδική τεχνογνωσία ή πνευματικά δικαιώματα που ανήκουν αποκλειστικά σε μία επιχείρηση.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, δεν φαίνεται να προβλέπεται η διενέργεια ανοικτών ή κλειστών διαγωνιστικών διαδικασιών, που αποτελούν τις συνήθεις μεθόδους για την επίτευξη ανταγωνισμού. Αντ' αυτού, η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης

διαγωνισμού επιτρέπεται, παρέχοντας στις αναθέτουσες αρχές την ευχέρεια να επιλέγουν έναν συγκεκριμένο προμηθευτή ή να διαπραγματεύονται άμεσα με προσκεκλημένους υποψηφίους, χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης.

Οι λόγοι που θεμελιώνουν τη μοναδικότητα ενός οικονομικού φορέα σπάνια έχουν αυτοτελή χαρακτήρα και αποτελούν σύνθετο συνδυασμό τεχνικών και προστατευτικών λόγων. Συνήθως, αυτοί οι λόγοι σχετίζονται με την καλλιτεχνική φύση ενός έργου, την τεχνική περιπλοκότητα ή την ύπαρξη αποκλειστικών δικαιωμάτων. Σε γενικές γραμμές, η δικαιολογητική βάση που χρησιμοποιείται για να αιτιολογηθεί η μοναδικότητα ενός οικονομικού φορέα περιλαμβάνει τεχνικούς λόγους, προστατευτικούς λόγους για αποκλειστικά δικαιώματα ή καλλιτεχνικούς λόγους (Αργυρού, 2022).

Η εφαρμογή της διάταξης προϋποθέτει όχι μόνο τη μοναδικότητα των προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων από τεχνική ή καλλιτεχνική άποψη ή την προστασία από αποκλειστικά δικαιώματα, αλλά επιπλέον απαιτεί την απουσία ανταγωνιστικών προμηθευτών ή κατασκευαστών για τα ίδια προϊόντα. Με αυτόν τον τρόπο, ο μοναδικός οικονομικός φορέας πρέπει να παράσχει τις αντίστοιχες υπηρεσίες μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση ΕΑ ΣτΕ 17/2005 (Γασπαράκης, 2017). Σύμφωνα με την καθιερωμένη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, πριν από την απευθείας ανάθεση μιας συγκεκριμένης σύμβασης σε έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα λόγω τεχνικών ή προστατευτικών λόγων αποκλειστικότητας, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να λάβουν υπόψη όλες τις οικονομικοτεχνικές παραμέτρους που δικαιολογούν τη χρήση αυτής της εξαιρετικής διαδικασίας. Αυτό πρέπει να γίνει με πλήρη και ειδική αιτιολόγηση που στηρίζεται στα στοιχεία του φακέλου (Γασπαράκης, 2017) (Αργυρού, 2022).

Διαφορετικά, η απευθείας ανάθεση σύμβασης δεν θα είναι νόμιμη σύμφωνα με την προηγούμενη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Συνεπώς, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να αποδείξουν με σαφήνεια τους λόγους που οδήγησαν στην επιλογή της απευθείας ανάθεσης και να το αιτιολογήσουν πλήρως. Για την εφαρμογή της διάταξης, απαιτείται η μοναδικότητα των προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων και η απουσία ανταγωνιστικών προμηθευτών ή κατασκευαστών για τα ίδια προϊόντα. Επιπλέον, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να επιδείξουν πλήρη αιτιολογία για την επιλογή της απευθείας ανάθεσης, στηριζόμενες σε οικονομικοτεχνικές παραμέτρους και τα στοιχεία του φακέλου, σύμφωνα με τη νομολογία

του Ελεγκτικού Συνεδρίου(Ενωσιακή και εθνική νομολογία, παράγραφος 245-Νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, παράγραφος 246) (Ελεγκτικό Συνέδριο, 2015).

2.3.3 Η περίπτωση της «κατεπείγουσας ανάγκης»

Η περίπτωση της "κατεπείγουσας ανάγκης" αναφέρεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, όταν υπάρχει επείγουσα ανάγκη που προκύπτει από απρόβλεπτα γεγονότα για την Αναθέτουσα Αρχή και δεν είναι δυνατό να τηρηθούν οι προθεσμίες που προβλέπονται από τις κανονικές διαδικασίες. Η επιτακτική επείγουσα ανάγκη που προκύπτει πρέπει να είναι απρόβλεπτη και να μην οφείλεται σε ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής. Τα απρόβλεπτα γεγονότα αναφέρονται σε γεγονότα που βγαίνουν εκτός του κανονικού πλαισίου οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας, όπως πλημμύρες και σεισμοί, που απαιτούν άμεση επέμβαση για αναστολή και βοήθεια προς τους πληγέντες (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η επίκληση της περίπτωσης αυτής επιτρέπεται μόνο για την ανάθεση έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που είναι απαραίτητα για την άμεση εξυπηρέτηση και ανακούφιση των παραπάνω αναγκών που προέκυψαν από τα απρόβλεπτα γεγονότα και δεν αποτελούν αφορμή για να καλυφθούν επιπλέον ανάγκες (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Καθώς η επίκληση της περίπτωσης αυτής είναι συνηθισμένη πρακτική από τις Αναθέτουσες Αρχές που εξυπηρετούνται με "απ' ευθείας αναθέσεις" για να καλύψουν τις ανάγκες τους, αποφεύγοντας τις κλασικές διαδικασίες των κοινοτικών οδηγιών (ανοικτές και κλειστές διαδικασίες κλπ) που θέτουν συγκεκριμένους περιοριστικούς όρους επιλογής και ανάθεσης και ορίζουν συγκεκριμένες προθεσμίες, ο κοινοτικός νομοθέτης είναι αυστηρός στην εφαρμογή και ερμηνεία των κοινοτικών προβλέψεων για τις περιπτώσεις αυτές. Απρόβλεπτο γεγονός μπορεί να θεωρηθεί και η διακοπή μιας σύμβασης που βρίσκεται σε εξέλιξη και η διακοπή αυτή, ανεξαρτήτως υπαιτιότητας, αφήνει εκτεθειμένη την Αναθέτουσα Αρχή, η οποία θα πρέπει να βρει άμεσες λύσεις. Σε τέτοιες περιπτώσεις, πρέπει να επικαλεστείτε το συγκεκριμένο άρθρο και η διάρκεια της νέας σύμβασης που θα ανατεθεί πρέπει να είναι αρκετή για να καλύψει την περίοδο που η Αναθέτουσα Αρχή θα χρειαστεί για να διεξαγάγει τον κανονικό διαγωνισμό. Επιπλέον, είναι σημαντικό να ξεκινήσουν άμεσα οι διαδικασίες

του ανταγωνιστικού διαγωνισμού μετά την ανάθεση της σύμβασης, σύμφωνα με τις προβλέψεις των κοινοτικών οδηγιών (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Γενικά, η περίπτωση της «κατεπείγουσας ανάγκης» αναφέρεται σε διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, όταν η επιτακτικά επείγουσα ανάγκη προκύπτει από απρόβλεπτα γεγονότα για την Αναθέτουσα Αρχή και δεν επιτρέπει την τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται από τις άλλες διαδικασίες. Επίσης, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η επίκληση αυτής της περίπτωσης επιτρέπεται μόνο για την ανάθεση έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που είναι αναγκαία για την άμεση αντιμετώπιση κάποιου ζητήματος, ως αναφέρθηκε ανωτέρω.

Οι Αναθέτουσες Αρχές θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους ότι οι ελάχιστες προθεσμίες που προβλέπονται τόσο από τις κοινοτικές οδηγίες όσο και από το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο για επείγουσες περιπτώσεις "λόγω απρόβλεπτων γεγονότων" μπορεί να καλύψουν τις απαιτήσεις τους χωρίς να απαιτείται η χρήση της περίπτωσης της "κατεπείγουσας ανάγκης" που αναφέρθηκε προηγουμένως. Με άλλα λόγια, οι Αναθέτουσες Αρχές πρέπει να εξετάζουν προσεκτικά εάν οι προθεσμίες που έχουν οριστεί για επείγουσες περιπτώσεις είναι επαρκείς για να ανταποκριθούν στις ανάγκες τους, χωρίς να απαιτείται η επικάλυψη της "κατεπείγουσας ανάγκης" ως λύση. Η επιλογή της σωστής περίπτωσης εξαρτάται από τη φύση και τη σοβαρότητα της κατάστασης, καθώς και από την αξιολόγηση των προθεσμιών και των δυνατοτήτων που παρέχονται από το κοινοτικό και εθνικό νομοθετικό πλαίσιο (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Η επίκληση της "κατεπείγουσας ανάγκης" δικαιολογείται όταν οι ενέργειες που αναλαμβάνονται από την Αναθέτουσα Αρχή είναι χρονικά περιορισμένες και μικρότερες από τις ελάχιστες προθεσμίες που προβλέπονται για τις κλασικές διαδικασίες σε περιπτώσεις επείγοντος. Σε περιπτώσεις όπου υπάρχει ανάγκη για έργα, υπηρεσίες και προμήθειες μετά την περίοδο αυτή, οι Αναθέτουσες Αρχές έχουν επαρκή χρόνο για να δημοσιεύσουν προκήρυξη και να αναθέσουν συμβάσεις με τις κλασικές διαδικασίες, όπως ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες κ.λπ. (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Συνοψίζοντας, η επίκληση της "κατεπείγουσας ανάγκης" δικαιολογείται όταν οι ενέργειες που πραγματοποιούνται από την Αναθέτουσα Αρχή είναι χρονικά περιορισμένες και μικρότερες από τις ελάχιστες προθεσμίες των κλασικών διαδικασιών επείγοντος. Ωστόσο, για

έργα, υπηρεσίες και προμήθειες που απαιτούνται μετά από αυτήν την περίοδο, οι Αναθέτουσες Αρχές έχουν επαρκή χρόνο για να ακολουθήσουν τις κλασικές διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων. Είναι σημαντικό να γνωρίζουν οι Αναθέτουσες Αρχές τα σχετικά νομικά πλαίσια και να τηρούν τις προθεσμίες που έχουν οριστεί από τις κοινοτικές οδηγίες και το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο για επείγουσες περιπτώσεις. Αυτό θα εξασφαλίσει την συμμόρφωσή τους προς τις νομικές απαιτήσεις και θα αποφύγουν την ανάγκη επίκλησης της "κατεπείγουσας ανάγκης" για να δικαιολογήσουν τις ενέργειές τους. Επιπλέον, η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αναφέρθηκε παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του πεδίου της κατεπείγουσας ανάγκης σε σχέση με την κρίση ασύλου. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αναφορά για την κατανόηση των κανόνων και των προθεσμιών που πρέπει να τηρηθούν σε αυτόν τον τομέα (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

2.3.3.1 Προϋποθέσεις περίπτωσης της «κατεπείγουσας ανάγκης»

Παρόλο που σε αυτήν την περίπτωση φαίνεται ότι δεν δίνεται προτεραιότητα στην ανάπτυξη αληθινού και ουσιαστικού ανταγωνισμού, και επομένως απαιτείται η επιλογή ανοικτών ή κλειστών διαδικασιών που έχουν ως στόχο την προστασία του υγιούς και έντιμου ανταγωνισμού και τη διασφάλιση της διαφάνειας, ο νομοθέτης, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά νόμιμα αγαθά, επέλεξε να αποκλίνει από τον κανόνα προς την άμεση αντιμετώπιση της επείγουσας δημόσιας ανάγκης. Με άλλα λόγια σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ.2 περ.γ' του Ν.4412/2016 (άρθρο 32 παρ.2 περ.γ' της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), οι δύο κύριοι νομικοί στόχοι του ευρωπαϊκού δικαίου, ο ανταγωνισμός και η διαφάνεια, οι οποίοι θεωρούνται θεμελιώδους σημασίας για το νομικό πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων, σε μεγάλο βαθμό παραμελούνται προκειμένου να εξυπηρετηθούν συγκεκριμένα υπερισχύοντα δημόσια συμφέροντα (Γιαννακόπουλος, 2003).

Σύμφωνα με την αυστηρή γραμματική διατύπωση της διάταξης, αυτή εφαρμόζεται μόνο εάν πληρούνται τρεις αυστηρές προϋποθέσεις που πρέπει να συνυπάρχουν. Αυτές οι προϋποθέσεις πρέπει να ερμηνεύονται με αυστηρότητα για να αποτραπεί οποιαδήποτε καταχρηστική ερμηνεία. Συγκεκριμένα, πρέπει να συμβεί ένα απρόβλεπτο γεγονός που προκαλεί μια κατεπείγουσα ανάγκη που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω των υπόλοιπων

διαδικασιών ανάθεσης και πρέπει να υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του απροβλέπτου γεγονότος και της επιτακτικής κατεπείγουσας ανάγκης που προκύπτει (Αργυρού, 2022).

Η έννοια του "απρόβλεπτου" γεγονότος έχει συζητηθεί επανειλημμένα στη νομολογία, τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε εθνικό επίπεδο. Η ερμηνεία που δίνεται σε αυτήν την έννοια είναι πολύ περιοριστική, με αποτέλεσμα να εμπίπτουν ελάχιστα γεγονότα στην κατηγορία του "απρόβλεπτου". Συγκεκριμένα, απρόβλεπτες περιστάσεις αναφέρονται κυρίως σε γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ την καθημερινή ρουτίνα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, όπως φυσικές καταστροφές (π.χ. θεομηνίες, πλημμύρες, σεισμοί, πυρκαγιές). Τέτοιου είδους φυσικές καταστροφές που διαταράσσουν σε μεγάλο βαθμό την κοινωνική και οικονομική κανονικότητα καθιστούν αναγκαία την άμεση δημόσια παρέμβαση για την αντιμετώπιση των πληγέντων, περιλαμβανομένης της παροχής διάφορων αγαθών. Συνεπώς, σύμφωνα με την νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, απρόβλεπτες περιστάσεις αναφέρονται σε γεγονότα που δεν μπορούν να προβλεφθούν αντικειμενικά βάσει των γνώσεων και της λογικής των ανθρώπων. Αυτά τα γεγονότα είναι ανεξάρτητα από τη θέληση της αναθέτουσας αρχής και δεν οφείλονται σε έλλειψη προγραμματισμού ή προνοητικής προετοιμασίας από την αναθέτουσα αρχή. Τέτοια έκτακτα και ασυνήθιστα γεγονότα πρέπει, συνεπώς, να εμπίπτουν εκτός της ευθύνης της αναθέτουσας αρχής (Γασπαράκης, 2017).

Συνοψίζοντας, η έννοια του "απρόβλεπτου" γεγονότος στη νομολογία έχει ερμηνευθεί στενά σχετικά με γεγονότα που υπερβαίνουν την καθημερινή κανονικότητα της ζωής, όπως φυσικές καταστροφές, και που δεν μπορούν αντικειμενικά να προβλεφθούν βάσει των γνώσεων και της λογικής μας. Αυτά τα γεγονότα είναι ανεξάρτητα από την ευθύνη της αναθέτουσας αρχής και απαιτούν άμεση δημόσια παρέμβαση για την αντιμετώπιση των επιπτώσεών τους (Γασπαράκης, 2017). Σύμφωνα με την εθνική νομολογία, τα εξωγενή, έκτακτα και ασυνήθιστα πραγματικά γεγονότα πρέπει να είναι αδύνατο να συνδεθούν με οποιαδήποτε μορφή υπαιτιότητας στην αναθέτουσα αρχή. Αυτό σημαίνει ότι η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να φέρει ευθύνη για τέτοιου είδους γεγονότα. Παραδείγματα αυτών των περιστάσεων είναι η λήξη μιας προηγούμενης σύμβασης κατά τρόπο που δεν οφείλεται στην αναθέτουσα αρχή ή η απρόβλεπτη λήξη της σύμβασης με ευθύνη του ανάδοχου ή ακόμη περισσότερο με ευθύνη της αναθέτουσας αρχής. Επίσης, η ακύρωση ενός προηγουμένως προκηρυχθέντος διαγωνισμού ή η καθυστέρηση στην ολοκλήρωση μιας διαδικασίας διαγωνισμού που

βρίσκεται σε εξέλιξη, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως απρόβλεπτα γεγονότα που δεν είναι ευθύνη της αναθέτουσας αρχής.

Ουσιαστικά, αυτό σημαίνει ότι η αναθέτουσα αρχή δεν είναι υπεύθυνη για τις ανωτέρω περιπτώσεις και δεν μπορεί να επιρρίψει στην αναθέτουσα αρχή την ευθύνη για αυτές τις περιπτώσεις. Αυτό συνεπάγεται ότι η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για την επικείμενη λήξη μιας προηγούμενης σύμβασης, για την αιφνίδια λήξη μιας σύμβασης με ευθύνη του ανάδοχου ή της αναθέτουσας αρχής, για την ακύρωση ενός διαγωνισμού ή για την καθυστέρηση στην ολοκλήρωση μιας διαδικασίας διαγωνισμού. Αυτή η αρχή επιτρέπει στην αναθέτουσα αρχή να απαλλαγεί από την υποχρέωση να φέρει ευθύνη για αυτές τις απρόβλεπτες καταστάσεις που δεν ελέγχει ή δεν μπορεί να επηρεάσει. Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι αυτή η αρχή εφαρμόζεται με βάση την εθνική νομολογία και μπορεί να υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι αποφάσεις διαφέρουν ανάλογα με τη νομοθεσία και την πρακτική σε κάθε χώρα.

Η προϋπόθεση για την προσφυγή των αναθετουσών αρχών στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης είναι η εμφάνιση μιας απρόβλεπτης κατεπείγουσας δημόσιας ανάγκης, που δεν μπορεί να ικανοποιηθεί μέσω κανονικών διαγωνιστικών διαδικασιών. Η εξυπηρέτηση αυτής της ανάγκης δεν απαιτεί μόνο την παράβλεψη των συνήθων προθεσμιών για τις άλλες διαδικασίες ανάθεσης, αλλά απαιτεί επίσης μια εξαιρετικά συντομευμένη προθεσμία, λόγω της επείγουσας ανάγκης που υπάρχει. Μια πρόσθετη προϋπόθεση που προκύπτει από τον σκοπό της διάταξης είναι ότι η διαδικασία πρέπει να ξεκινάει σε σύντομο χρονικό διάστημα από την εμφάνιση των σχετικών απρόβλεπτων και ασυνήθιστων γεγονότων. Η άμεση ενεργοποίηση της διαδικασίας δείχνει, αφενός, την αδυναμία τήρησης των κανονικών προθεσμιών των άλλων διαδικασιών ανάθεσης, ακόμα και με συντομεύσεις, και, αφετέρου, δείχνει την ειλικρίνεια των αναθετουσών αρχών και όχι την προσπάθεια να παρακάμπτουν ή να αθετούν τις οδηγίες (Γασπαράκης, 2017).

2.3.4 Η περίπτωση προμήθειας προϊόντων αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης

Η περίπτωση προϊόντων αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης αποκαλύπτει περιπτώσεις όπου οι διαγωνισμοί δημόσιων συμβάσεων προμηθειών εξαιρούνται από τις κλασικές διαδικασίες, εφόσον τα σχετικά προϊόντα κατασκευάζονται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης. Ωστόσο, αυτή η εξαίρεση ισχύει μόνο εάν η αποκλειστικότητα αυτή δεν καλύπτει την παραγωγή εμπορικά βιώσιμων ποσοτήτων του προϊόντος ή την απόσβεση των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης. Με άλλα λόγια, αυτή η εξαίρεση δεν ισχύει για την αγορά ποσοτήτων προϊόντων που έχουν εμπορική βιωσιμότητα ή για την απόκτηση εξοπλισμού που προορίζεται για έρευνα ή εργαστήρια πειραμάτων, όπως μικροσκόπια ή ηλεκτρονικοί υπολογιστές (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Αυτό σημαίνει ότι όταν οι δημόσιες αρχές προμηθεύονται προϊόντα που κατασκευάζονται αποκλειστικά και μόνο για ερευνητικούς, πειραματικούς ή αναπτυξιακούς σκοπούς, δεν απαιτείται η εφαρμογή των συνήθων διαδικασιών ανάθεσης, όπως οι ανοικτοί διαγωνισμοί ή οι περιορισμένοι διαγωνισμοί. Ωστόσο, αυτή η εξαίρεση δεν ισχύει εάν η αποκλειστική χρήση αυτών των προϊόντων δεν καλύπτει μόνο την επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη, αλλά επιδιώκει και την εμπορική τους βιωσιμότητα ή την απόσβεση των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης. Είναι σημαντικό να τηρούνται αυτές οι διαφοροποιήσεις και περιορισμοί κατά την ανάθεση συμβάσεων για ερευνητικούς, πειραματικούς ή αναπτυξιακούς σκοπούς, καθώς καθορίζουν το ποιες διαδικασίες είναι εφαρμοστέες και ποιες όχι. Αυτό βοηθά στη διασφάλιση διαφάνεια (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

2.3.4.1 Προϋποθέσεις περίπτωσης προμήθειας προϊόντων αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης

Σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ.4 α' του Ν.4412/2016 (άρθρο 32 παρ.3 περ. α' της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού είναι δυνατή για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών με την προϋπόθεση ότι αφορούν προϊόντα τα οποία κατασκευάζονται αποκλειστικά και μόνο σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης. Σε περιπτώσεις όπου οι συμβάσεις αφορούν την

προμήθεια αγαθών με σχεδιαστική πρωτοτυπία, όπως αγαθά που περιλαμβάνουν οικολογικά υλικά ή κατασκευάστηκαν με καινοτόμα τεχνική μέθοδο, η διάταξη επιτρέπει τη χρήση της εξαιρετικής διαδικασίας που αναφέρθηκε προηγουμένως. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένοι πρόσθετοι όροι που πρέπει να πληρούνται.

Ένας από αυτούς τους όρους είναι ότι η ποσότητα των αγαθών που πρόκειται να προμηθευτούν δεν πρέπει να είναι τέτοια που να εξασφαλίζει την εμπορική τους βιωσιμότητα ή να καταστήσει τις σχετικές δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης άσκοπες. Αυτό σημαίνει ότι εάν η αναθέτουσα αρχή επιθυμεί να αγοράσει μεγαλύτερη ποσότητα από το αρχικό πρωτότυπο προϊόν, τότε πρέπει να ακολουθήσει τις συνήθεις μορφές διαδικασιών ανάθεσης, όπως οι ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες. Άρα, η διαδικασία μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για την απόκτηση σχεδιαστικά πρωτοτύπων αγαθών που δεν υπερβαίνουν μια συγκεκριμένη ποσότητα, ώστε να διασφαλίζεται η διατήρηση της εμπορικής τους βιωσιμότητας και να αποφεύγονται οι περιττές δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης. Εάν η αναθέτουσα αρχή επιθυμεί να προμηθευτεί μεγαλύτερη ποσότητα αγαθών από το πρωτότυπο, τότε πρέπει να ακολουθήσει τις συνήθεις διαδικασίες ανάθεσης, όπως οι ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες (Γασπαράκης, 2017).

2.3.5 Η περίπτωση συμπληρωματικών παραδόσεων προμηθειών

Η περίπτωση αυτή αφορά τις συμπληρωματικές παραδόσεις προμηθειών σε διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων. Πρόκειται για παραδόσεις που πραγματοποιούνται από τον αρχικό προμηθευτή και αποσκοπούν είτε στη μερική ανανέωση προμηθειών ή εγκαταστάσεων που βρίσκονται ήδη σε χρήση, είτε στην επέκταση υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων. Αυτή η δυνατότητα υπάρχει εφόσον η αλλαγή του προμηθευτή θα δημιουργούσε ασυμβίβαστα τεχνικά χαρακτηριστικά ή δυσχέρειες χρήσης και συντήρησης για την αναθέτουσα αρχή. Οι συμβάσεις αυτές, καθώς και οι ενδεχόμενες ανανεώσεις τους, συνήθως διαρκούν έως τρία έτη. Αυτό σημαίνει ότι η παροχή αυτών των συμπληρωματικών παραδόσεων περιορίζεται σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

2.3.5.1 Προϋποθέσεις συμπληρωματικών παραδόσεων προμηθειών

Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς πρότερη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού επιτρέπεται, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ.4 β' του Ν.4412/2016 (άρθρο 32 παρ.3 περ.β' της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), για περιπτώσεις συμπληρωματικών παραδόσεων προμηθειών.

Για να εφαρμοστεί η παραπάνω διάταξη, πρέπει να ισχύουν τέσσερις συνολικές προϋποθέσεις. Καταρχήν, πρέπει να πρόκειται αποκλειστικά για μια σύμβαση προμήθειας ή, σε περίπτωση μικτής σύμβασης, το κύριο αντικείμενο της σύμβασης να είναι η προμήθεια ενός αγαθού.

Επιπλέον, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να προτίθεται να αναθέσει ένα επιπλέον αντικείμενο με επιπλέον αμοιβή μόνο στον αρχικό ανάδοχο με τον οποίο διαπραγματεύεται.

Επίσης, πρέπει να είναι σαφές ότι η αλλαγή προμηθευτή θα απαιτούσε από την αναθέτουσα αρχή να προμηθευτεί υλικό με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τα οποία είναι ασυμβίβαστα ή προκαλούν σημαντικές τεχνικές δυσκολίες όσον αφορά τη χρήση και τη συντήρηση. Τέλος, η διάρκεια των συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των ανανεώσιμων συμβάσεων, δεν πρέπει να υπερβαίνει τα τρία έτη, εκτός αν υπάρχουν εξαιρετικοί λόγοι που αιτιολογούνται ειδικά (Γασπαράκης, 2017).

Οι αναθέτουσες αρχές έχουν την ευχέρεια να χρησιμοποιούν την εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης όταν υπάρχουν λόγοι συμβατότητας με προηγούμενες αναθέσεις προμήθειας, προκειμένου να αποφευχθούν αναλογικά τεχνικά προβλήματα ή οικονομικές επιβαρύνσεις. Αυτή η προϋπόθεση, όπως έχει αναγνωριστεί από την νομολογία, ισχύει ιδιαίτερα για προμήθειες που δεν υπόκεινται σε ανταγωνισμό στην αγορά, δηλαδή όταν η αναθέτουσα αρχή γνωρίζει εκ των προτέρων ότι η συγκεκριμένη ανάγκη μπορεί να καλυφθεί μόνο με προμήθειες που, λόγω των τεχνικών χαρακτηριστικών τους, δεν μπορούν να αντικατασταθούν από άλλες που είναι διαθέσιμες στην αγορά. Αντίθετα, η διάταξη δεν εφαρμόζεται όταν υπάρχουν πολλά ομοειδή υλικά που είναι ανταγωνιστικά μεταξύ τους και διατίθενται στην αγορά (Γασπαράκης, 2017).

2.3.6 Η περίπτωση «εισηγμένων» προμηθειών

Η περίπτωση αυτή αφορά διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων προμηθειών που αφορούν εισηγμένα προϊόντα σε χρηματιστήρια βασικών προϊόντων. Αυτό αφορά προϊόντα που είναι καταχωρημένα και διαπραγματεύονται σε χρηματιστήρια, όπως το αργό πετρέλαιο, το βαμβάκι, τα σιτηρά και άλλα παρόμοια. Σε αυτήν την περίπτωση, ο διαγωνισμός δημοσίων συμβάσεων πραγματοποιείται για την αγορά αυτών των εισηγμένων προϊόντων, προσφέροντας έτσι στην αναθέτουσα αρχή τη δυνατότητα να αγοράζει τα εν λόγω προϊόντα από το χρηματιστήριο με τις καλύτερες δυνατές τιμές και συνθήκες. Αυτή η περίπτωση επιτρέπει τη χρήση του χρηματιστηρίου ως μέσο για τη διεξαγωγή δημοπρασιών και την προμήθεια εισηγμένων προϊόντων για τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

2.3.6.1 Προϋποθέσεις «εισηγμένων» προμηθειών

Η βασική προϋπόθεση για τη μη εφαρμογή της διαδικασίας ανάθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ.4 γ' του Ν.4412/2016 (άρθρο 32 παρ.3 περ.γ' της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), είναι όταν η προμήθεια αφορά άμεσα αγαθά πρώτων υλών, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών προϊόντων και της ενέργειας, και υπάρχει μια πολυμερής ρυθμιζόμενη και εποπτευόμενη εμπορική δομή που εγγυάται φυσικά τις τιμές της αγοράς. Σε αυτές τις περιπτώσεις, δεν είναι απαραίτητο για τις δημόσιες αρχές να αναζητήσουν την βέλτιστη προσφορά, καθώς οι τιμές της αγοράς έχουν ήδη καθοριστεί από την εν λόγω εμπορική δομή. Άρα, σε αυτές τις περιπτώσεις, οι δημόσιες αρχές δεν χρειάζεται να αναλώνονται στην αναζήτηση της βέλτιστης προσφοράς, καθώς η προμήθεια γίνεται απευθείας από την ρυθμιζόμενη αγορά των πρώτων υλών, όπου οι τιμές είναι ήδη καθορισμένες (Γασπαράκης, 2017).

2.3.7 Η περίπτωση προμηθειών υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους

Η περίπτωση αυτή αφορά τους διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων προμηθειών που επιτρέπουν την αγορά προϊόντων υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους (άρθρο 32 παρ.3 του Ν.4412/2016 (άρθρο 32 παρ.3 περ.δ' της οδηγίας 2014/24/ΕΕ)). Σε αυτήν την περίπτωση, η αγορά προϊόντων γίνεται είτε από έναν προμηθευτή που έχει διακόψει οριστικά την εμπορική

του δραστηριότητα, είτε από τον εκκαθαριστή διαδικασία αφερεγγυότητας, δικαστικού συμβιβασμού ή ανάλογης διαδικασίας που προβλέπεται στις εθνικές, νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Μέσω αυτής της περίπτωσης, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει προϊόντα υπό πολύ ευνοϊκούς όρους από αυτούς τους ειδικούς προμηθευτές. Οι ευνοϊκοί όροι αφορούν τις προμηθευτικές συμφωνίες που συνάπτονται με αυτούς τους προμηθευτές, δίνοντας τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να αποκτήσει προϊόντα σε χαμηλές τιμές ή με εξαιρετικά ευνοϊκούς όρους πληρωμής. Αυτό συμβαίνει καθώς οι προμηθευτές αυτοί βρίσκονται σε μια ιδιαίτερη κατάσταση, όπως την οριστική διακοπή των εμπορικών τους δραστηριοτήτων ή την εκκαθάριση διαδικασίας αφερεγγυότητας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να επωφεληθεί από την αγορά προϊόντων με πολύ προνομιακούς όρους, καθώς οι προμηθευτές είναι πρόθυμοι να προσφέρουν εξαιρετικές συμφωνίες προκειμένου να αποκτήσουν έσοδα και να ανακάμψουν οικονομικά (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

2.3.7.1 Προϋποθέσεις προμηθειών υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους

Σε αυτές τις περιπτώσεις, προμήθειας υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, λόγω των συγκεκριμένων πραγματικών και νομικών περιστάσεων που σχετίζονται με τον υποψήφιο ανάδοχο, θεωρείται από πριν ότι δεν είναι δυνατή η υποβολή μιας πιο ανταγωνιστικής προσφοράς. Αυτό οδηγεί απαραίτητα στην αποφυγή οποιασδήποτε διαδικασίας δημόσιας διαγωνιστικής προμήθειας, καθώς αυτή θα ήταν αναμφίβολα άνευ νοήματος και περιττή. Με άλλα λόγια, λόγω των ειδικών συνθηκών που αφορούν τον υποψήφιο ανάδοχο, θεωρείται εξαρχής ότι δεν υπάρχει περίπτωση να υποβληθεί πιο ανταγωνιστική προσφορά, και επομένως δεν υπάρχει λόγος να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε δημόσια διαγωνιστική διαδικασία.

Σύμφωνα με το άρθρο 269 παράγραφος η' του Νόμου 4412/2016 (άρθρο 50 παράγραφος η' της οδηγίας 2014/25/ΕΕ), οι αναθέτοντες φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν την εξαιρετική διαδικασία για τις αγορές ευκαιρίας. Αυτό σημαίνει ότι, όταν υπάρχει μια ιδιαίτερα ευνοϊκή ευκαιρία για περιορισμένο χρονικό διάστημα να αποκτηθούν αγαθά σε πολύ χαμηλότερη τιμή από τις συνήθεις τιμές στην αγορά,

οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αξιοποιήσουν αυτήν την ευκαιρία και να αποκτήσουν τα αγαθά χωρίς να ακολουθήσουν τη συνήθη διαδικασία δημόσιας διαγωνιστικής προμήθειας.

Από άλλη άποψη, οι αναθέτοντες φορείς σε αυτούς τους τομείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν την εξαιρετική διαδικασία για αγορές ευκαιρίας όταν υπάρχει μια συγκεκριμένη ευκαιρία να αποκτηθούν αγαθά σε χαμηλότερη τιμή από αυτή που ισχύει συνήθως στην αγορά. Με αυτόν τον τρόπο, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επωφεληθούν από μια εξαιρετική ευκαιρία προσφοράς και να αποκτήσουν τα αγαθά που χρειάζονται, παρακάμπτοντας την ανάγκη για μια πλήρη διαδικασία δημόσιας διαγωνιστικής προμήθειας. Βασική προϋπόθεση είναι ότι αυτή η διάταξη ισχύει μόνο για τους αναθέτοντες φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, και μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο όταν υπάρχει μια σαφής και περιορισμένη ευκαιρία για την απόκτηση αγαθών σε πολύ χαμηλότερη τιμή από την κανονική τιμή της αγοράς. Με αυτόν τον τρόπο, εξαιρείται η ανάγκη διενέργειας μιας πλήρους διαδικασίας δημόσιας διαγωνιστικής προμήθειας, καθώς θα ήταν άσκοπη και περιττή στην παρούσα περίπτωση (Γασπαράκης, 2017).

2.3.8 Η περίπτωση συμβάσεων που ακολουθούν διαγωνισμό μελετών

Αυτή η περίπτωση αναφέρεται σε διαγωνισμούς για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, όπου η συμβατική σύμβαση ακολουθεί έναν διαγωνισμό μελετών. Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, η σύμβαση πρέπει να ανατεθεί στον νικητή ή σε έναν από τους νικητές του διαγωνισμού μελετών. Σε αυτήν την περίπτωση, όλοι οι νικητές του διαγωνισμού καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις. Η προϋπόθεση αυτή πρέπει να αναγράφεται στα έγγραφα του αρχικού διαγωνισμού μελετών.

Απλούστερα, αυτή η περίπτωση αφορά τους διαγωνισμούς για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, όπου η σύμβαση προηγείται από έναν διαγωνισμό μελετών. Ο νικητής ή οι νικητές του διαγωνισμού μελετών καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις για την ανάθεση της σύμβασης. Αυτή η απαίτηση πρέπει να αναφέρεται στα έγγραφα του αρχικού διαγωνισμού μελετών (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

2.3.8.1 Προϋποθέσεις συμβάσεων που ακολουθούν διαγωνισμό μελετών

Στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού μπορούν να προσφύγουν οι δημόσιες αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ.5 του Ν.4412/2016 (άρθρο 32 παρ.4 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), για θέματα που αφορούν συμβάσεις που ακολουθούν διαγωνισμό μελετών. Προϋπόθεση για την εφαρμογή της διάταξης, αποτελεί η προηγούμενη διοργάνωση διαγωνισμού μελετών σύμφωνα με τα άρθρα 112 έως 115 του Ν.4412/2016 (άρθρα 79 έως 82 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Για να διασφαλίσουν την απαραίτητη διαφάνεια, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να συμπεριλάβουν στην προκήρυξη του διαγωνισμού μελετών μια ρητή αναφορά στην πρόθεσή τους να προχωρήσουν στην ανάθεση μιας συναφούς σύμβασης υπηρεσιών.

2.3.9 Η περίπτωση νέων έργων και υπηρεσιών ως επανάληψη παρόμοιων, μιας αρχικής σύμβασης

Αυτή η περίπτωση αφορά διαγωνισμούς για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών, όπου πρόκειται για νέα έργα ή υπηρεσίες που είναι παρόμοια με αυτά που ανατέθηκαν στον ίδιο ανάδοχο στο πλαίσιο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές. Αυτά τα έργα ή υπηρεσίες πρέπει να είναι σύμφωνα με το βασικό σχέδιο που προβλέπεται στην αρχική σύμβαση και η οποία συνάφθηκε μέσω μιας από τις ανταγωνιστικές διαδικασίες που προβλέπονται από τον Νόμο, όπως ανοικτός ή κλειστός διαγωνισμός, σύμπραξη καινοτομίας, ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή ανταγωνιστικός διάλογος. Η δυνατότητα ανάθεσης σε αυτήν τη διαδικασία πρέπει να αναφέρεται ήδη στην προκήρυξη του πρώτου διαγωνισμού στα έγγραφα του διαγωνισμού, και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των έργων ή υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές για την εφαρμογή των κατώτατων ορίων των δημοσίων συμβάσεων. Η δυνατότητα ανάθεσης σε αυτήν τη διαδικασία είναι δυνατό να γίνει μόνο εντός τριετίας από τη σύναψη της αρχικής σύμβασης. (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Επιπλέον, σημειώνεται ότι η προσφυγή σε αυτήν τη διαδικασία πρέπει να δηλώνεται ήδη στην αρχική προκήρυξη του διαγωνισμού, καθώς και στα σχετικά έγγραφα του διαγωνισμού. Το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των εργασιών ή υπηρεσιών πρέπει να

λαμβάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές κατά την εφαρμογή των κατώτατων ορίων των δημοσίων συμβάσεων. Συνοψίζοντας, η περίπτωση νέων έργων και υπηρεσιών ως επανάληψη παρόμοιων έχει να κάνει με την ανάθεση νέων συμβάσεων για παρόμοια έργα ή υπηρεσίες στον ίδιο ανάδοχο που είχε αναλάβει την αρχική σύμβαση, με την προϋπόθεση ότι αυτά είναι σύμφωνα με το βασικό σχέδιο και έχουν ανατεθεί μέσω μιας από τις ανταγωνιστικές διαδικασίες που προβλέπονται από τον Νόμο.

Σε περιπτώσεις έργων, όπως προαναφέρθηκε, υπάρχει η δυνατότητα προκήρυξης μιας σειράς επαναλαμβανόμενων έργων μέσω μιας αρχικής σύμβασης. Ωστόσο, γίνεται ανάθεση μόνο ενός μέρους των έργων αυτών, που ονομάζεται ολοκληρωμένο τμήμα, και η επέκταση ή ολοκλήρωσή τους, γνωστή ως επαναλαμβανόμενο έργο, γίνεται μέσω νέας σύμβασης με τον αρχικό ανάδοχο, με τους ίδιους ή βελτιωμένους όρους, μετά από διαπραγμάτευση.

Αντίστοιχα, στις περιπτώσεις υπηρεσιών, αναφέρεται η προκήρυξη σύμβασης για συγκεκριμένες υπηρεσίες, όπως ο συμβουλευτικός διαχειριστής ενός κοινοτικού προγράμματος. Σε αυτήν την περίπτωση, ανατίθεται μόνο ένα τμήμα των υπηρεσιών, και η νέα σύμβαση αναφέρεται σε παρόμοιες υπηρεσίες εντός του συγκεκριμένου κοινοτικού προγράμματος που επαναλαμβάνονται για τη συμπλήρωση ή την ολοκλήρωσή του. Έτσι, με αυτόν τον τρόπο, δίνεται η δυνατότητα για συνέχιση των έργων ή των υπηρεσιών με τον αρχικό ανάδοχο, εξοικονομώντας έτσι χρόνο και πόρους που θα απαιτούνταν για την πραγματοποίηση νέων διαγωνισμών. Η διαδικασία της διαπραγμάτευσης σε αυτές τις περιπτώσεις επιτρέπει την επίτευξη βελτιωμένων συμβατικών όρων για τον ανάδοχο, δίνοντας του τη δυνατότητα να αναπτύξει την εμπειρία και την τεχνογνωσία που έχει αποκτήσει από την αρχική σύμβαση (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Επίσης, αυτή η προσέγγιση επιτρέπει στις Αναθέτουσες Αρχές να εκμεταλλευτούν την ήδη υπάρχουσα γνώση του αναδόχου σχετικά με τα έργα ή τις υπηρεσίες που προσφέρονται. Επιπλέον, η συνέχιση της συνεργασίας με τον αρχικό ανάδοχο μπορεί να εξασφαλίσει τη συνοχή και τη συνέπεια στην υλοποίηση των έργων ή των υπηρεσιών, καθώς ο ανάδοχος έχει ήδη γνώση και εμπειρία από την προηγούμενη συνεργασία του. Τέλος, η προβλεπόμενη συνέχιση και ολοκλήρωση των έργων ή των υπηρεσιών με τον αρχικό ανάδοχο βοηθάει στην εξοικονόμηση χρόνου και πόρων, καθώς δεν απαιτείται η διεξαγωγή νέων διαγωνισμών και η ανάθεση σε νέους αναδόχους. Επιπλέον, η συνέχιση της συνεργασίας με τον ίδιο ανάδοχο

μπορεί να επιτρέψει την επιδίωξη βελτιωμένων όρων σύμβασης, καθώς ο ανάδοχος έχει ήδη αποδείξει την ικανότητά του και την επιτυχημένη εκτέλεση των προηγούμενων φάσεων του έργου ή των υπηρεσιών (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, 2019).

Συνοψίζοντας, η πρακτική της συνέχισης και ολοκλήρωσης έργων ή υπηρεσιών με τον αρχικό ανάδοχο επιτρέπει την αποδοτική και οικονομική υλοποίηση των έργων, τη βελτίωση των συμβατικών όρων και τη διατήρηση της συνέπειας και της εμπειρίας που έχει αποκτηθεί από την προηγούμενη συνεργασία.

2.3.9.1 Προϋποθέσεις συμβάσεων νέων έργων και υπηρεσιών ως επανάληψη παρόμοιων, μιας αρχικής σύμβασης.

Σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ.6 του Ν.4412/2016 (άρθρο 32 παρ.5 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), οι αναθέτουσες αρχές έχουν την δυνατότητα να προσφεύγουν στην συγκεκριμένη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για συμβάσεις νέων έργων και υπηρεσιών ως επανάληψη παρόμοιων, μιας αρχικής σύμβασης. Για την εφαρμογή της συγκεκριμένης διάταξης θα πρέπει να ισχύουν οι παρακάτω προϋποθέσεις.

Οι νέες συμβάσεις πρέπει να αφορούν έργα ή υπηρεσίες παρόμοια με αυτές της αρχικής σύμβασης. Επιπλέον, τα νέα έργα ή υπηρεσίες πρέπει να συμφωνούν με τη βασική μελέτη που χρησιμοποιήθηκε για την αρχική σύμβαση, η οποία υποβλήθηκε μέσω ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού. Επίσης, η δυνατότητα προσφυγής σε αυτήν τη διαδικασία πρέπει να αναφέρεται ήδη κατά την προκήρυξη του αρχικού διαγωνισμού και να λαμβάνεται υπόψη στην εκτιμώμενη αξία της αρχικής σύμβασης το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για αυτές τις αναθέσεις. Οι νέες συμβάσεις πρέπει να συνάπτονται μεταξύ των αρχικώς συμβαλλομένων μερών και πρέπει να παρέλθει λιγότερο από τρία χρόνια από τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.

2.4. Προϋποθέσεις για την προσφυγή στη διαδικασία

Οι προϋποθέσεις για την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού καθορίζονται τόσο στην ευρωπαϊκή όσο και στην ελληνική νομοθεσία. Η επισκόπηση των προϋποθέσεων είναι ως εξής:

- Ευρωπαϊκή νομοθεσία (οδηγία 2014/24/ΕΕ): Άρθρο 32 παράγραφος 2 στοιχείο β): Η διάταξη αυτή επιτρέπει τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση σε περιπτώσεις όπου η διαδικασία σύναψης σύμβασης δεν μπορεί να διεξαχθεί λόγω επείγουσας ανάγκης που προκλήθηκε από απρόβλεπτα γεγονότα για τα οποία δεν ευθύνεται η αναθέτουσα αρχή. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η προϋπόθεση αυτή θα πρέπει να ερμηνεύεται περιοριστικά.
- Ελληνική Νομοθεσία (Ν. 4412/2016): Άρθρο 26 παράγραφος 6 στοιχείο β): Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση μπορεί να εφαρμοστεί όταν είναι προφανές ότι η δημοσίευση της προκήρυξης δεν θα οδηγούσε σε αύξηση του ανταγωνισμού. Αυτό μπορεί να συμβεί όταν υπάρχει μόνο ένας οικονομικός φορέας ικανός να εκτελέσει τη σύμβαση ή όταν άλλοι αντικειμενικοί λόγοι αποδεικνύουν ότι η δημοσίευση δεν θα οδηγούσε σε πραγματικό ανταγωνισμό.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση θεωρείται εξαιρετική διαδικασία λόγω των δυνητικά επιζήμιων επιπτώσεων της στον ανταγωνισμό. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να περιορίζεται αυστηρά στις περιπτώσεις όπου είναι απολύτως αναγκαία και θα πρέπει να συμμορφώνεται με τους ειδικούς όρους που ορίζονται στη νομοθεσία. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης προκύπτει από τον συνδυασμό των άρθρων 26 παράγραφος 6 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Στην περίπτωση αυτή, ο ενωσιακός νομοθέτης θέτει συγκεκριμένους όρους που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να εφαρμοστεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης.

Αναφορικά με την ελληνική νομοθεσία, το άρθρο 32 του Ν. 4412/2016 προβλέπει τους λόγους υπό τους οποίους οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ακολουθήσουν τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Οι λόγοι αυτοί καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία και πρέπει να συμμορφώνονται με τις αντίστοιχες διατάξεις της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Συνοψίζοντας, η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης

προκύπτει από τον συνδυασμό των άρθρων 26 παράγραφος 6 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

(Νόμος 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)., 2016) και (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 26, 2014)

Η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης είναι μια εξαιρετική διαδικασία που προκύπτει από τον συνδυασμό των άρθρων 26 παράγραφος 6 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Αυτή η διαδικασία αποτελεί μια παρέκκλιση από τον κανόνα της διεξαγωγής διαδικασίας ανάθεσης και χρησιμοποιείται όταν είναι απολύτως αναγκαίο και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις (Νόμος 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)., 2016) και (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 26, 2014)

Στην ελληνική νομοθεσία, η διαδικασία αυτή ρυθμίζεται από το άρθρο 32 του Ν. 4412/2016. Σύμφωνα με αυτό το άρθρο, η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε περιπτώσεις κατεπείγουσας ανάγκης λόγω απρόβλεπτων γεγονότων, για τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν φέρει ευθύνη και δεν μπορεί να τηρηθούν οι προθεσμίες που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Επιπλέον, η διαδικασία αυτή μπορεί να εφαρμοστεί όταν είναι σαφές ότι η δημοσίευση της προκήρυξης δεν θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό. Αυτό μπορεί να συμβεί, για παράδειγμα, όταν υπάρχει μόνο ένας οικονομικός φορέας που είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση ή όταν υπάρχουν άλλοι αντικειμενικοί λόγοι που δείχνουν ότι η δημοσίευση δεν θα προσφέρει πραγματικό ανταγωνισμό (Ράικος, 2022).

Οι εξαιρετικοί και αναγκαίοι λόγοι που δικαιολογούν τη χρήση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση περιορίζονται κυρίως σε περιπτώσεις κατεπείγουσας ανάγκης που οφείλονται σε απρόβλεπτα γεγονότα, για τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν φέρει ευθύνη. Επίσης, η νομοθεσία προβλέπει ότι οι λόγοι αυτοί πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ράικος, 2022).

2.5. Κίνδυνοι-οφέλη από την χρήση της διαδικασίας

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού αποτελεί μια εναλλακτική μέθοδο επιλογής αναδόχου και ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων. Αυτή η διαδικασία δεν συμβαδίζει με τις βασικές αρχές που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, καθώς και με τις θεσμικές προδιαγραφές της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας. Αναμφίβολα, αυτή η διαδικασία αποτελεί τον πιο αντισυμβατικό τρόπο επιλογής αναδόχου και ανάθεσης δημόσιας σύμβασης. Ο τρόπος αυτός δεν υποστηρίζει τον ελεύθερο και πραγματικό ανταγωνισμό και προωθεί προτιμιστικές πολιτικές και πρακτικές. Η επιλογή αναδόχου με βάση τις προτιμήσεις των αναθετουσών αρχών επιτρέπει τη χρήση κριτηρίων που δεν είναι αντικειμενικά, διαφανή, αξιοκρατικά και ορθολογικά. Με αυτόν τον τρόπο, παραβιάζεται σοβαρά η αρχή της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων, η οποία προβλέπει ίσες ευκαιρίες για όλους τους πιθανούς οικονομικούς φορείς, εκτός αν υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι που το δικαιολογούν.

Ωστόσο, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί η αποτελεσματικότητα και ευελιξία που προσφέρει αυτή η διαδικασία στην κρατική δράση. Η διαδικασία αυτή έχει τη δυνατότητα να παρέχει άμεσες λύσεις όταν το κράτος αντιμετωπίζει κοινωνικές ανάγκες που απαιτούν άμεση αντιμετώπιση. Για παράδειγμα, σε περίπτωση φυσικών καταστροφών όπου η κοινωνία διαταράσσεται βίαια, η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσιότητα φαίνεται να είναι το μόνο εργαλείο που διαθέτουν οι δημόσιες αρχές για να επέμβουν γρήγορα και αποτελεσματικά προκειμένου να ανακουφίσουν τους πληγέντες. Η ικανότητα αυτής της διαδικασίας να εξυπηρετεί αποτελεσματικά το δημόσιο συμφέρον, ιδίως όταν αυτό είναι άμεσο και επείγον, είναι ο κύριος λόγος για τον οποίο έχει γίνει αποδεκτή ως μορφή διαδικασίας ανάθεσης στο ενωσιακό και εθνικό νομικό πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων.

Η διαδικασία αυτή μπορεί να θεωρηθεί επιζήμια για τον ανταγωνισμό, καθώς η λογική της προτεραιότητας του προσωπικού πνεύματος αντιμετωπίζει αποφασιστικά τον ελεύθερο και πραγματικό ανταγωνισμό και ευνοεί προνομιούχες πολιτικές και πρακτικές. Η ευελιξία που προσφέρει στις αναθέτουσες αρχές να επιλέγουν συμβαλλόμενο σύμφωνα με την προτίμησή τους επιτρέπει τη χρήση κριτηρίων που δεν είναι αντικειμενικά, διαφανή, αξιοκρατικά και λογικά. Με αυτόν τον τρόπο παραβιάζεται σοβαρά η αρχή της ίσης μεταχείρισης των

υποψηφίων, η οποία προβλέπει ότι πρέπει να δίνονται ίσες ευκαιρίες σε όλους τους πιθανούς οικονομικούς φορείς, εκτός αν υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι που το δικαιολογούν.

Εν κατακλείδι, η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού παρέχει επικίνδυνα στοιχεία ευνοιοκρατίας και καταναγκαστικής απόφασης και αποτελεί παραβίαση των βασικών αρχών που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων.

(ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ).

2.6. Προσφυγή στη διαδικασία σε περίπτωση κατεπείγουσας ανάγκης (φυσική καταστροφή).

Η προσφυγή στη διαδικασία σε περίπτωση κατεπείγουσας ανάγκης σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών αποτελεί ένα σημαντικό μέσο για την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων και την αποκατάσταση των επιπτώσεών τους. Όταν προκύπτει μια φυσική καταστροφή, όπως σεισμός, πλημμύρα, τυφώνας, πυρκαγιά και άλλες παρόμοιες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, συχνά απαιτείται άμεση αντίδραση για την προστασία των ανθρώπων, την αντιμετώπιση των κινδύνων και την αποκατάσταση των πληγείσων περιοχών.

Η κατεπείγουσα ανάγκη αποκατάστασης αναφέρεται στην επείγουσα ανάγκη για την επαναφορά της κανονικότητας σε μια πληγείσα περιοχή μετά από μια φυσική καταστροφή. Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει την αποκατάσταση βασικών υποδομών όπως οδικά δίκτυα, γέφυρες, κτίρια, κλπ, καθώς και την παροχή βοήθειας στους πληγέντες και την επανένταξή τους στην κοινωνία.

Η προσφυγή στη διαδικασία κατεπείγουσας ανάγκης, που παρόμοια έχει περιγραφεί στην UNICITRAL Model Law on Procurement of Goods, Construction and Services για την απευθείας ανάθεση ("single-sourcesprocurement"), αποτελεί ένα εξαιρετικό μέσο για την αντιμετώπιση επειγουσών καταστάσεων. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 50 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αυτή η διαδικασία πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, λόγω των αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό.

Η εξαίρεση αυτή εφαρμόζεται όταν η δημοσίευση προκήρυξης σύμβασης είναι αδύνατη λόγω κατεπείγουσας ανάγκης που οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα για τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν φέρει ευθύνη, ή όταν είναι σαφές από την αρχή ότι η δημοσίευση δεν θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό ή καλύτερα αποτελέσματα για την προμήθεια. Μια τέτοια εξαίρεση μπορεί να δικαιολογηθεί σε περιπτώσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας, όπως στην περίπτωση έργων τέχνης όπου η ταυτότητα του καλλιτέχνη συνδέεται με τη μοναδικότητα και την αξία του έργου τέχνης. Επιπλέον, η εξαίρεση αυτή πρέπει να αιτιολογείται από την αναθέτουσα αρχή, αποδεικνύοντας την απουσία εύλογων εναλλακτικών ή υποκατάστατων λύσεων, όπως η χρήση εναλλακτικών διαύλων διανομής έξω από το κράτος μέλος ή η εξέταση παρεμφερών έργων, αγαθών και υπηρεσιών. Στις περιπτώσεις όπου η αποκλειστικότητα οφείλεται σε τεχνικούς λόγους, αυτοί πρέπει να προσδιορίζονται με ακρίβεια και να αιτιολογούνται ανάλογα. Σύμφωνα με το προηγούμενο καθεστώς, αντίστοιχη διάταξη περιλαμβάνει το άρθρο 25 του ΠΔ 60/2007 (Άρθρο 31 Οδηγίας 2004/18/ΕΚ).

Παρότι οι διαπραγματεύσεις αποτελούν επίσης μέρος αυτής της διαδικασίας, αυτή η διαδικασία δεν ακολουθεί την ίδια πορεία επέκτασης όπως οι άλλες διαδικασίες με διαπραγματεύσεις, εξαιτίας της έλλειψης δημοσιότητας που οφείλεται κυρίως στη μη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού. Αυτή η έλλειψη δημοσιότητας διαφοροποιεί σημαντικά αυτή τη διαδικασία από τις άλλες. Λόγω του ότι αποτελεί παρέκκλιση από τον κανόνα της διαδικασίας ανάθεσης, μπορεί να γίνεται νόμιμα μόνο σε περιορισμένες περιπτώσεις που απαριθμούνται σαφώς και που ερμηνεύονται συσταλτικά, σύμφωνα με τη σταθερή νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όπως αναφέρεται από τον Γενικό Εισαγγελέα P. Maduro, σε προτάσεις του σχετικά με την υπόθεση C-250/07, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, η υποχρέωση προκήρυξης διαγωνισμού βασίζεται στο πρωτογενές κοινοτικό δίκαιο και πρέπει να τηρείται πάντα. Η σύναψη συμβάσεων χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού μπορεί να βλάψει όχι μόνο τους πιθανούς υποψηφίους, αλλά και τους πολίτες, οι οποίοι πληρώνουν μέσω των φόρων για δημόσια έργα, και μπορεί να παραβιάσει τον ανταγωνιστικό χαρακτήρα της αγοράς δημοσίων συμβάσεων, επηρεάζοντας την αποτελεσματικότητα των διατάξεων της Συνθήκης για τις θεμελιώδεις κοινοτικές ελευθερίες. Για αυτούς τους λόγους, μια διάταξη που επιτρέπει στην

αναθέτουσα αρχή να μην δημοσιεύει προκήρυξη διαγωνισμού πρέπει να ερμηνεύεται περιοριστικά.

Ο γενικός κανόνας που ισχύει στις περιπτώσεις που ακολουθείται η διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη προκήρυξη είναι ότι δεν απαιτείται η τήρηση των διατάξεων περί διαφάνειας και ανταγωνισμού, εκτός από την περίπτωση που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 32 παράγραφος 2 α της οδηγίας (άρθρο 32 παράγραφος 2 α του ν. 4412/2016), δηλαδή όταν αποτυγχάνει ο προηγούμενος ανοικτός ή κλειστός διαγωνισμός και η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί σε διαπραγμάτευση όλους όσους υπέβαλαν αποδεκτές προσφορές, συμμορφούμενη με τους κανόνες του ανταγωνισμού, χωρίς όμως να δημοσιεύει νέα προκήρυξη.

Το βάρος της απόδειξης ότι υπάρχουν πράγματι εξαιρετικές συνθήκες που δικαιολογούν την απόκλιση φέρει ο ενδιαφερόμενος που χρησιμοποιεί αυτές τις διατάξεις που παραθέτει. Επιπλέον, όταν η αναθέτουσα αρχή ανατίθεται για δεύτερη φορά στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία, δεν αρκεί η αναφορά στους λόγους που οδήγησαν στην πρώτη προσφυγή στη διαδικασία, αλλά πρέπει να δικαιολογείται επίσης και αιτιολογημένα ότι οι ανωτέρω λόγοι (αρχικοί ή νέοι) ισχύουν για τη δεύτερη περίπτωση (Μπιρμπίλη, 2020).

Οι νέες νομικές διατάξεις παρέχουν τη δυνατότητα στους οικονομικούς φορείς να αμφισβητήσουν δικαστικά την απόφαση της αναθέτουσας αρχής να χρησιμοποιήσει την εξαιρετική διαδικασία διαπραγμάτευσης (άρθρο 346). Αυτό το μέτρο της εκ των προτέρων διαφάνειας προστατεύει την αναθέτουσα αρχή από τον κίνδυνο να κηρυχθεί άκυρη μια σύμβαση που έχει συναφθεί, ακόμη και αν δεν είχαν εκπληρωθεί οι προϋποθέσεις του άρθρου 32, αλλά είχε τηρηθεί η εκ των προτέρων διαφάνεια.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, οι νέες οδηγίες προβλέπουν τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σε ορισμένες ειδικά καθορισμένες περιπτώσεις. Οι περιπτώσεις αυτές καθορίζονται στις παραγράφους 2 έως 6 του άρθρου 32 και διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο της σύμβασης (έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες). Η εφαρμογή αυτών των περιπτώσεων διαπραγμάτευσης εξαρτάται από τις συγκεκριμένες περιστάσεις και τις απαιτήσεις κάθε περίπτωσης.

Το συμπέρασμα είναι ότι η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη προκήρυξη μπορεί να γίνει με νόμιμο τρόπο μόνο σε περιπτώσεις που προβλέπονται από τις νομικές διατάξεις και σύμφωνα με τις επιβαλλόμενες προϋποθέσεις. Οι λόγοι που δικαιολογούν τη χρήση αυτής της διαδικασίας πρέπει να είναι εξαιρετικοί και αιτιολογημένοι, και η αναθέτουσα αρχή πρέπει να φέρει το βάρος της απόδειξης για την ύπαρξη αυτών των λόγων (Μπιρμπίλη, 2020).

3 Μελέτη Περίπτωσης σε έργα της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα εξεταστούν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, όπου οι βλάβες προκλήθηκαν λόγω των έντονων καιρικών φαινομένων (θεομηνία) που επικράτησαν στην Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας τον Ιανουάριο του 2021 και τον Δεκέμβριο του 2021 και ανήκουν στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Τεχνικών έργων της Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας.

➤ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2021:

Στις 26 Ιανουαρίου 2021, σημειώθηκαν έντονα καιρικά φαινόμενα στην Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας, ειδικότερα στις περιοχές Δήμου Αγρινίου, Δήμου Αμφιλοχίας, Δήμου Θέρμου και Δήμου Ναυπακτίας. Αυτά τα ακραία καιρικά φαινόμενα είχαν ως αποτέλεσμα την πρόκληση σοβαρών ζημιών τόσο στο επαρχιακό οδικό δίκτυο όσο και στις γειτονικές περιοχές.

Οι προκληθείσες βλάβες ήταν ποικίλες και περιλάμβαναν κατολισθήσεις, καταπτώσεις πρανών, καταστροφή τεχνικών έργων και καθιζήσεις οδοστρωμάτων, μεταξύ άλλων. Το επαρχιακό οδικό δίκτυο επλήγη σοβαρά από αυτές τις ζημιές, με τον χαρακτηρισμό του να παρουσιάζει σημαντικές αναταράξεις.

Ειδικότερα, η περιοχή πλήττεται από πλημμύρες χειμάρρων, καθώς καταπράσινα ρέματα γεμίζουν με φερτά υλικά και προκαλούν πλημμύρες. Επιπλέον, παρατηρούνται υποχωρήσεις πρανών σε μεγάλα τμήματα της περιοχής, επηρεάζοντας τη γεωμορφολογία της περιοχής και προκαλώντας περαιτέρω ζημιές.

Επιπλέον, οι υφιστάμενες αντιπλημμυρικές υποδομές επλήγησαν από τα φαινόμενα αυτά, προκαλώντας περαιτέρω ζημιές και δυσχέρειες. Οι καταστροφές αυτές αποδεικνύουν την ανάγκη για ενίσχυση και βελτίωση των υποδομών προστασίας από τις πλημμύρες, προκειμένου να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά τα μελλοντικά καταστροφικά φαινόμενα. Η κατάσταση που παρουσιάστηκε στις περιοχές αυτές στις 26 Ιανουαρίου 2021 αποτελεί

σημαντικό παράδειγμα των επιπτώσεων των ακραίων καιρικών φαινομένων στην υποδομή και το περιβάλλον, καθώς και της ανάγκης για στρατηγική προσέγγιση και προληπτικά μέτρα για την αντιμετώπιση αυτών των φαινομένων στο μέλλον.

Σε σχέση με τις παραπάνω περιοχές, λήφθηκαν επίσημες αποφάσεις κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης Πολιτικής Προστασίας από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας/Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών. Αμέσως μετά, συγκροτήθηκαν ειδικές ομάδες από την Υπηρεσία Πολιτικής Προστασίας, οι οποίες πραγματοποίησαν επιτόπιες επιθεωρήσεις για την αναγνώριση και αξιολόγηση των ζημιών που προκλήθηκαν.

Έπειτα από τις επιθεωρήσεις αυτές, συντάχθηκε ένας πλήρης φάκελος τεκμηρίωσης που περιλάμβανε όλες τις λεπτομέρειες σχετικά με τις ζημιές που παρατηρήθηκαν. Ταυτόχρονα, εκπονήθηκε ένα Τεχνικό Δελτίο που περιελάμβανε λεπτομερή ανάλυση και περιγραφή των ζημιών. Ο φάκελος τεκμηρίωσης και το Τεχνικό Δελτίο αποστάληκαν μέσω της Διεύθυνσης Προγραμματισμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με σκοπό την αίτηση χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση των προκληθεισών ζημιών.

Μέσω αυτής της διαδικασίας, δίνεται έμφαση στη σημασία της καταγραφής, της τεκμηρίωσης και της αξιολόγησης των ζημιών, προκειμένου να διασφαλιστεί η απαραίτητη χρηματοδότηση για την ανασυγκρότηση και την αποκατάσταση των περιοχών που επλήγησαν από τα ακραία καιρικά φαινόμενα. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει την ορθή προγραμματισμένη δράση για την αντιμετώπιση των ζημιών και την προστασία των πληγεισών περιοχών από παρόμοια μελλοντικά συμβάντα.

Κατόπιν στις 25/06/2021 εγκρίθηκε η ένταξη στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων στη ΣΑΕΠ 801, του έργου:

«ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΒΛΑΒΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2021 ΣΤΗΝ Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ», προϋπολογισμού 9.800.000,00 €, το οποίο περιλάμβανε τα κάτωθι έξι (6) υποέργα:

Πίνακας 4. Υποέργα του έργου «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΒΛΑΒΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2021 ΣΤΗΝ Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ»

Υποέργο	Τίτλος έργου	Προϋπολογισμός (€)
1	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΣΤΗΝ Τ.Κ. ΠΟΚΙΣΤΑΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	1.000.000,00 €
2	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΣΤΗΝ Τ.Κ ΜΠΑΜΠΑΛΙΟΥ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ	2.100.000,00 €
3	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΣΤΗΝ Τ.Κ ΑΝΩ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ	1.000.000,00 €
4	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΡΜΟΥ	2.200.000,00 €
5	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ. ΑΓΡΙΝΙΟΥ ΚΑΙ Δ.ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ»,	1.500.000,00 €
6	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2021	2.000.000,00 €

Στο πλαίσιο του Υποέργου 4 με τίτλο "ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΡΜΟΥ", το οποίο προβλέπει προϋπολογισμό ύψους 2.200.000,00 €, ακολουθήθηκε διαφορετική διαδικασία σύναψης σύμβασης σε σχέση με τα υπόλοιπα έργα. Συγκεκριμένα, για το εν λόγω υποέργο επιλέχθηκε η ανοικτή διαδικασία, ενώ για τα υπόλοιπα έργα ακολουθήθηκε η διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοπράτηση. Οι λεπτομέρειες αυτής της διαδικασίας θα αναλυθούν πιο αναλυτικά στα επόμενα κεφάλαια.

➤ **ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021:**

Την περίοδο των 11 και 12 Δεκεμβρίου 2021, στην Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας και ειδικότερα στις περιοχές του Δήμου Αγρινίου, Δήμου Μεσολογγίου και Δήμου Ναυπακτίας, σημειώθηκαν έντονα και ακραία καιρικά φαινόμενα που προκάλεσαν σημαντικές βλάβες τόσο στο επαρχιακό οδικό δίκτυο όσο και σε ρέματα/χείμαρρους .

Στο επαρχιακό οδικό δίκτυο, παρουσιάστηκαν μεγάλες κατολισθήσεις και καθιζήσεις οδοστρωμάτων, με αποτέλεσμα την πλήρη απαγόρευση της κυκλοφορίας σε αυτά τα τμήματα. Οι εν λόγω καταστροφές είχαν σημαντικές συνέπειες για την κινητικότητα και την επικοινωνία στην περιοχή, προκαλώντας σημαντική αναστάτωση και δυσκολίες στους

κατοίκους και τους επισκέπτες της περιοχής. Επιπλέον, οι ροές των ρεμάτων επλήγησαν σοβαρά από τα καιρικά φαινόμενα. Τα ρέματα πλημμύρισαν και πληρώθηκαν με φερτά υλικά, ενώ σε μεγάλα τμήματα παρατηρήθηκε υποχώρηση των πρανών. Επιπλέον, υπήρξαν ζημιές σε υπάρχοντα αντιπλημμυρικά έργα και καταρρεύσεις των υφιστάμενων αναχωμάτων, δημιουργώντας προβλήματα και απειλές για τις γύρω περιοχές.

Οι ανωτέρω περιγραφές αποτελούν μόνο μια αναλυτική αναφορά στις καταστροφές και τις βλάβες που προκλήθηκαν από τα έντονα καιρικά φαινόμενα στις προαναφερθείσες περιοχές. Συνεπώς, για τις προαναφερθείσες περιοχές, η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας/Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξέδωσε Αποφάσεις Κήρυξης σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης Πολιτικής Προστασίας.

Αμέσως μετά, αρμόδια κλιμάκια της υπηρεσίας πραγματοποίησαν αυτοψίες για να καταγράψουν και να αποτιμήσουν τις προσκληθείσες ζημιές. Στη συνέχεια, συντάχθηκε ένας πλήρης φάκελος τεκμηρίωσης βλαβών, συμπεριλαμβανομένου ενός Τεχνικού Δελτίου, το οποίο αποστάλθηκε μέσω της Διεύθυνσης Προγραμματισμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την αναζήτηση χρηματοδότησης.

Αυτή η διαδικασία στοχεύει στην επίτευξη χρηματοδοτικής υποστήριξης για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από τις ακραίες καιρικές συνθήκες στις περιοχές αυτές. Με αυτόν τον τρόπο, διασφαλίζεται η οικονομική στήριξη που απαιτείται για να αποκατασταθούν οι ζημιές στο επαρχιακό οδικό δίκτυο και τα ρέματα, επιτρέποντας την επαναφορά της κυκλοφορίας και την αποκατάσταση των αντιπλημμυρικών μέτρων.

Κατόπιν στις 21/06/2022 εγκρίθηκε η ένταξη στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων στη ΣΑΕΠ 801 ,των κάτωθι έργων :

1. «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΟΔΟΠΟΪΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ 11_12/12/2021», προϋπολογισμού 8.400.000,00 €, το οποίο περιλάμβανε τα κάτωθι οχτώ (8) υποέργα:

Πίνακας 5. Υποέργα του έργου «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΟΔΟΠΟΪΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ 11_12/12/2021»

Υποέργο	Τίτλος έργου	Προϋπολογισμός (€)
1	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΜΟΥΣΟΥΡΑ ΤΟΥ Δ.ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	1.000.000,00 €
2	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ Τ.Κ ΔΟΡΒΙΤΣΑΣ ΔΗΜΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	1.500.000,00 €
3	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ Τ.Κ ΣΤΡΑΝΩΜΑΣ ΔΗΜΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	1.000.000,00 €
4	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΙΤΣΙΝΑΪΚΑ ΡΙΓΑΝΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	1.100.000,00 €
5	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΝΕΡΟΜΑΝΝΑ ΤΟΥ Δ. ΑΓΡΙΝΙΟΥ	300.000,00 €
6	«ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΠΛΑΤΑΝΟ ΤΟΥ Δ.ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ»,	1.800.000,00 €
7	«ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΓΕΦΥΡΑ ΜΠΑΝΙΑ ΤΟΥ Δ.ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ»,	700.000,00 €
8	«ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΣΤΥΛΙΑ-ΣΥΚΙΑ-ΦΑΜΗΛΑ ΤΟΥ Δ.ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ»,	1.000.000,00 €

2. «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΖΗΜΙΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ Π.Ε. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΑΠΟ ΘΕΟΜΗΝΙΑ 10 & 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2021 ΣΤΟ ΡΕΜΑ ΣΚΑ Η ΣΚΑΛΑ» ,προϋπολογισμού 1.000.000,00 €.

Το σύνολο των ανωτέρω έργων ανατέθηκε με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

3.1 Έργο αποκατάστασης φυσικών καταστροφών (ΣΑΕΠ 801) των οποίων η διαδικασία σύναψης σύμβασής τους ήταν η ανοικτή διαδικασία.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, το Υποέργο 4 με τίτλο "ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΡΜΟΥ", με

προϋπολογισμό 2.200.000,00 €, του έργου : «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΒΛΑΒΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2021 ΣΤΗΝ Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ», ανατέθηκε μέσω της ανοικτής διαδικασίας βάσει του Νόμου 4412/2016.

Η καθυστέρηση προήλθε από το γεγονός ότι η περιοχή βρισκόταν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης Πολιτικής Προστασίας και ο προκαθορισμένος χρόνος που είχε οριστεί για την ολοκλήρωση των απαραίτητων ενεργειών έληξε στις 23/07/2021. Από την έκδοση της απόφασης χρηματοδότησης στις 25/06/2021 μέχρι τις 23/07/2021, δεν πραγματοποιήθηκαν οι απαιτούμενες ενέργειες, όπως η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης-μελέτης και η περιβαλλοντική αδειοδότηση (απαλλαγή).

Έτσι, λόγω του μεγάλου φόρτου εργασίας της υπηρεσίας (δεδομένης και της μεγάλης υποστελέχωσης της Υπηρεσίας), η Διακήρυξη του υποέργου δημοσιεύθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 27/05/2022. Στον διαγωνισμό υπέβαλαν προσφορές επτά (7) οικονομικοί φορείς και από τους τρεις (3) πρώτους σε σειρά μειοδοσίας ζητήθηκε να αιτιολογήσουν τις οικονομικές τους προσφορές, καθώς υπερέβαιναν το 10% του μέσου όρου των εκπτώσεων των αποδεκτών προσφορών, σύμφωνα με την παρ.5α του άρθρου 88 του Νόμου 4412/2016.

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών και των αιτιολογήσεων, συντάχθηκε το 1ο Πρακτικό από την Επιτροπή Διαγωνισμού (αποσφράγιση, αξιολόγηση προσφορών και ανάδειξη προσωρινού αναδόχου). Το πρακτικό αυτό υποβλήθηκε για έγκριση στην Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, η οποία ενέκρινε το πρακτικό και ανέδειξε προσωρινό ανάδοχο τον δεύτερο σε σειρά μειοδοσίας (σύμφωνα με το πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού). Εναντίον αυτής της απόφασης υποβλήθηκε προδικαστική προσφυγή από τον τέταρτο σε σειρά μειοδοσίας οικονομικό φορέα, ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ (πρώην ΑΕΠΠ).

Μετά από την απόφασή της, η ΕΑΔΗΣΥ αποδέχθηκε την προσφυγή και ακύρωσε την απόφαση που είχε λάβει η Οικονομική Επιτροπή. Στη συνέχεια, ακολούθησαν οι προβλεπόμενες διαδικασίες για την ακύρωση, με τη σύνταξη ενός νέου πρακτικού και την ανάδειξη ως προσωρινού αναδόχου του τέταρτου στη σειρά μειοδοσίας, σύμφωνα με την απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ. Η κατακύρωση της σύμβασης έγινε από την Οικονομική Επιτροπή στις 23/05/2023. Έπεται η κοινοποίηση στους προσφέροντες και η αποστολή του φακέλου στο Ελεγκτικό Συνέδριο για προσυμβατικό έλεγχο. Ωστόσο, μέχρι σήμερα δεν έχει

υπογραφεί η σύμβαση για το συγκεκριμένο έργο. Η συνολική διαδικασία μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης διήρκησε δώδεκα (12) μήνες, και η υπογραφή της σύμβασης αναμένεται να απαιτήσει περισσότερο από δώδεκα (12) μήνες.

Σημειώνεται ότι στο σύνολο των έργων της Περιφέρειας Αιτωλοακαρνανίας που δημοπρατήθηκαν από τον Ιανουάριο του 2021 μέχρι σήμερα (εκτός από έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές), ο μέσος όρος κατακύρωσης της σύμβασης υπήρξε περισσότερος από 6 μήνες, και σε πολλές περιπτώσεις, όπου υπήρχε αιτιολόγηση οικονομικών προσφορών ή προδικαστική προσφυγή, απαιτήθηκαν περίπου εννέα (9) μήνες. Παρακάτω παρατίθενται κάποια έργα της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Αιτωλοακαρνανίας που δημοπρατήθηκαν με ανοικτή διαδικασία μετά τον Ιανουάριο του 2021, προκειμένου να διαπιστωθεί αυτή η κατάσταση.

Παρακάτω παρουσιάζεται πίνακας, όπου αναφέρονται ενδεικτικά κάποια έργα της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας. Τα εν λόγω έργα δημοπρατήθηκαν με ανοικτή διαδικασία, χρονικά μετά τον Ιανουάριο του 2021.

Πίνακας 6. Ενδεικτικά έργα της ΔΤΕ ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας των οποίων η διαδικασία σύναψης σύμβασής τους ήταν η ανοικτή διαδικασία.

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	Π/Υ	Ημερομηνία δημοσίευσης προκήρυξης (ΚΗΜΔΗΣ)	Ημερομηνία απόφασης κατακύρωσης	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης	Χρόνος έναρξης διαδικασίας έως κατακύρωση Σύμβασης	Χρόνος έναρξης διαδικασίας έως Σύμβαση	Παρατηρήσεις
1	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΗ ΔΡΟΜΟΥ ΑΠΟ Κ.ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΑ ΜΕΧΡΙ ΠΛΑΤΑΝΟ	2.750.000€	1/10/2021	20/4/2022	19/7/2022	6,5 μήνες	9,5 μήνες	
2	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Π.Ε ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΕΤΩΝ 2020-2022	9.500.000€	5/7/2021	4/5/2022	18/7/2022	10 μήνες	12,5 μήνες	Αιτιολόγηση οικονομικών προσφορών
3	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΔΩΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΠΡΟΣ ΙΕΡΕΣ ΜΟΝΕΣ ΜΥΡΤΙΑΣ ΤΡΙΧΩΝΙΔΟΣ, ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΠΑΡΑΒΟΛΑΣ	1.500.000€	31/5/2021	23/12/2021	27/4/2022	6,5 μήνες	11 μήνες	
4	ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΤΑΦΡΩΝ, ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΕΡΕΙΣΜΑΤΩΝ, ΠΡΑΝΩΝ, ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΟΜΗΣ, ΚΟΠΗ/ΕΚΡΙΣΩΣΗ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΙΚΡΟΒΛΑΒΩΝ ΣΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΗΣ Π.Ε. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΕΤΩΝ 2021-2023	4.300.000€	25/8/2021	2/8/2022	21/2/2023	11,5 μήνες	18 μήνες	Αιτιολόγηση οικονομικών προσφορών και προδικαστική προσφυγή
5	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ-ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΡΕΜΑΤΩΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ,2020-2022	9.600.000€	1/7/2022	22/3/2023	Δεν έχει ακόμη υπογραφεί	8,5 μήνες		Προδικαστική Προσφυγή

3.2 Έργο αποκατάστασης φυσικών καταστροφών (ΣΑΕΠ 801) των οποίων η διαδικασία σύναψης σύμβασής τους ήταν η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

Στα έργα αποκατάστασης βλαβών λόγω φυσικών καταστροφών (θεομηνία) του Ιανουαρίου 2021 και Δεκεμβρίου 2021, όπως αυτά αναφέρθηκαν παραπάνω, εγκρίθηκε από την Οικονομική επιτροπή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας η ανάθεση της σύμβασης αυτών να γίνει με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

Η διαδικασία αυτή επιλέχθηκε καθώς υπήρχε κατεπείγουσα ανάγκη για άμεση αποκατάσταση των βλαβών που προκλήθηκαν από την θεομηνία, δεδομένου ότι οι υφιστάμενες υποδομές παρουσίασαν εκτεταμένες ζημιές λόγω των σφοδρών βροχοπτώσεων και των πλημμυρικών παροχών, με αποτέλεσμα να καταστούν μη λειτουργικές εμπεριέχοντας κίνδυνο για την ασφάλεια των πολιτών. Έτσι με την αποκατάσταση των πιο πάνω υποδομών, αυτές καθίστανται λειτουργικές, διασφαλίζεται η ασφάλεια των κατοίκων και γίνεται άρση της επικινδυνότητας που προκλήθηκε από τα καιρικά φαινόμενα.

Για την προσφυγή στην συγκεκριμένη διαδικασία υπήρχαν όλες οι προϋποθέσεις που τίθενται από τον Νόμο και έχουν αναλυθεί στο κεφ.3.3. Άλλωστε κατά τον προσυμβατικό έλεγχο αυτών, σε κανένα δεν διαπιστώθηκε νομική πλημμέλεια της διαδικασίας και σε όλα το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφάνθηκε ότι δεν κωλύονταν η υπογραφή της σύμβασής του.

Πριν αναφερθούν χρονικά στοιχεία αυτών των έργων θα περιγραφεί συνοπτικά η διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση που ακολουθήθηκε για κάθε τέτοιο έργο.

Μετά την έγκριση της χρηματοδότησης από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, έγιναν ενέργειες για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων με την ταυτόχρονη σύνταξη και έγκριση της μελέτης και των τευχών δημοπράτησης. Στη συνέχεια με απόφαση της Οικονομικής επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, εγκρίθηκε η προσφυγή στην διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρο 32 παραγράφου 2 γ του Ν.4412/2016), εγκρίθηκαν οι όροι της πρόσκλησης, επιλέχθηκαν οι Οικονομικοί Φορείς που θα προσκληθούν και συγκροτήθηκε η Επιτροπή διαγωνισμού. Κατόπιν στάλθηκαν οι

προσκλήσεις στους Οικονομικούς φορείς, οι οποίοι υπέβαλαν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και τις προσφορές τους, στην καθοριζόμενη ημερομηνία και ώρα. Η επιτροπή διαγωνισμού αφού έλεγξε τα υποβαλλόμενα κάλεσε τον μειοδότη για βελτίωση της αρχικής προσφοράς του. Μετά και την υποβολή της βελτιωμένης προσφοράς, η επιτροπή διαγωνισμού συνέταξε πρακτικό της διαδικασίας με εισήγησή της για κατακύρωση της σύμβασης και το απέστειλε στην Οικονομική Επιτροπή της ΠΔΕ για έγκριση. Η οικονομική επιτροπή κατακύρωσε την σύμβαση με απόφασή της, η οποία απεστάλη σε όλους τους συμμετέχοντες της διαδικασίας. Μετά την έλευση της προθεσμίας για τυχόν προδικαστική προσφυγή, στάλθηκε ο φάκελος του έργου στο Ελεγκτικό για προσυμβατικό έλεγχο. Τέλος μετά τον προσυμβατικό έλεγχο υπεγράφη και η σύμβαση.

Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζονται χρονικά στοιχεία της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση των αναφερόμενων έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές

Πίνακας 7. Έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές της ΔΤΕ ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας, των οποίων η διαδικασία σύναψης σύμβασής τους ήταν η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση(32.2γ του Ν.4412/2016).

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	Π/Υ	Ημερομηνία αποστολής της πρώτης πρόσκλησης στους Ο.Φ	Ημερομηνία απόφασης κατακύρωσης	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης	Χρόνος έναρξης διαδικασίας έως κατακύρωση Σύμβασης	Χρόνος έναρξης διαδικασίας έως Σύμβαση	Παρατηρήσεις
1	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΣΤΗΝ Τ.Κ. ΠΟΚΙΣΤΑΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	1.000.000	19/10/2021	9/11/2021	4/2/2022	< 1 μήνα	< 4 μήνες	Οι εργασίες περαιώθηκαν εμπρόθεσμα
2	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΣΤΗΝ Τ.Κ ΜΠΑΜΠΑΛΙΟΥ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ	2.100.000	26/11/2021	16/12/2021	6/4/2022	< 1 μήνα	< 4,5 μήνες	Οι εργασίες περαιώθηκαν εμπρόθεσμα
3	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΣΤΗΝ Τ.Κ ΑΝΩ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ	1.000.000	19/10/2021	9/11/2021	29/3/2022	< 1 μήνα	< 5 μήνες	Οι εργασίες περαιώθηκαν εμπρόθεσμα
4	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Δ.ΑΓΡΙΝΙΟΥ ΚΑΙ Δ.ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ	1.500.000	4/11/2021	23/11/2021	28/2/2022	< 1 μήνα	< 4 μήνες	Οι εργασίες περαιώθηκαν εμπρόθεσμα
5	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2021	2.000.000	19/10/2021	9/11/2021	14/4/2022	< 1 μήνα	≤ 6 μήνες	Οι εργασίες περαιώθηκαν εμπρόθεσμα
6	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΜΟΥΣΟΥΡΑ ΤΟΥ Δ.ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	1.000.000	15/9/2022	11/10/2022	23/1/2023	< 1 μήνα	< 4,5 μήνες	Εκτελείται εντός του χρονοδιαγράμματος
7	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ Τ.Κ ΔΟΡΒΙΤΣΑΣ ΔΗΜΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	1.500.000	14/9/2022	11/10/2022	23/1/2023	< 1 μήνα	< 4,5 μήνες	Εκτελείται εντός του χρονοδιαγράμματος
8	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ Τ.Κ ΣΤΡΑΝΩΜΑΣ ΔΗΜΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	1.000.000	15/9/2022	11/10/2022	23/1/2023	< 1 μήνα	< 4,5 μήνες	Εκτελείται εντός του χρονοδιαγράμματος

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	Π/Υ	Ημερομηνία αποστολής της πρώτης πρόσκλησης στους Ο.Φ	Ημερομηνία απόφασης κατακύρωσης	Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης	Χρόνος έναρξης διαδικασίας έως κατακύρωση Σύμβασης	Χρόνος έναρξης διαδικασίας έως Σύμβαση	Παρατηρήσεις
9	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΙΤΣΙΝΑΪΚΑ-ΡΙΓΑΝΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	1.100.000	16/9/2022	11/10/2022	23/1/2023	< 1 μήνα	< 4,5 μήνες	Εκτελείται εντός του χρονοδιαγράμματος
10	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΝΕΡΟΜΑΝΝΑ ΤΟΥ Δ. ΑΓΡΙΝΙΟΥ	300.000	16/9/2022	11/10/2022	8/12/2022	< 1 μήνα	< 3 μήνες	Εκτελείται εντός του χρονοδιαγράμματος
11	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΠΛΑΤΑΝΟ ΤΟΥ Δ.ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	1.800.000	4/10/2022	25/10/2022	23/1/2023	< 1 μήνα	< 4 μήνες	Εκτελείται εντός του χρονοδιαγράμματος
12	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΓΕΦΥΡΑ ΜΠΑΝΙΑ ΤΟΥ Δ.ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	700.000	21/9/2022	11/10/2022	7/12/2023	< 1 μήνα	< 3 μήνες	Εκτελείται εντός του χρονοδιαγράμματος
13	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΣΤΥΛΙΑ-ΣΥΚΙΑ-ΦΑΜΗΛΑ ΤΟΥ Δ.ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	1.000.000	16/9/2022	11/10/2022	23/1/2023	< 1 μήνα	< 4,5 μήνες	Εκτελείται εντός του χρονοδιαγράμματος
14	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΖΗΜΙΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ Π.Ε. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΑΠΟ ΘΕΟΜΗΝΙΑ 10 & 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2021 ΣΤΟ ΡΕΜΑ ΣΚΑ Η ΣΚΑΛΑ	1.000.000	2/9/2022	27/9/2022	29/12/2022	< 1 μήνα	< 4,5 μήνες	Εκτελείται εντός του χρονοδιαγράμματος

3.3 Σύγκριση των ανωτέρω διαδικασιών.

Όπως παρατηρούμε ανάμεσα στις δύο διαδικασίες ο χρόνος μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης και μέχρι την σύναψη της σύμβασης είναι πολύ μεγαλύτερος από ότι στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη διαδικασία. Αυτό έγκειται στο γεγονός ότι στην ανοικτή διαδικασία:

- τηρήθηκαν οι ελάχιστες προθεσμίες παραλαβής των προσφορών (ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 27 – Ανοικτή διαδικασία, 2014).
- δημοσιεύτηκε ο διαγωνισμός στο ΚΗΜΔΗΣ, στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ, στον Τοπικό Τύπο και δημοσιοποιήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ.
- κατά την φάση του διαγωνισμού ,στις περισσότερες περιπτώσεις, ζητήθηκε αιτιολόγηση οικονομικών προσφορών και υπήρξε Προδικαστική προσφυγή.

Στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σχεδόν στο σύνολο των περιπτώσεων η κατακύρωση της σύμβασης έγινε σε λιγότερο από ένα (1) μήνα από την έναρξη της διαδικασίας (αποστολή της πρόσκλησης- άρθρο 61 του Ν.4412/2016).

Με τη συγκεκριμένη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την αντιμετώπιση των απρόβλεπτων και κατεπείγοντων γεγονότων, συνέβησαν αρκετά θετικά πράγματα. Καταρχάς, ο χρόνος που απαιτείται για τη σύναψη συμβάσεων σημαντικά μειώθηκε. Αυτό σημαίνει ότι η διαδικασία της συμβασιοποίησης ολοκληρώθηκε πιο γρήγορα από ότι συνήθως, δίνοντας τη δυνατότητα για την άμεση αποκατάσταση των βλαβών που προέκυψαν λόγω των απρόβλεπτων γεγονότων. Επιπλέον, αυτή η διαδικασία επέτρεψε την άμεση άρση της επικινδυνότητας των υποδομών μέσω της γρήγορης αποκατάστασης των ζημιών.

Στα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, η οποία αποτελεί ένα απρόβλεπτο γεγονός, αυτή η διαδικασία αποδείχθηκε ιδιαίτερα χρήσιμη. Καθώς αυτά τα έργα αποτελούσαν επείγουσες ανάγκες, ήταν απαραίτητο να αρθεί άμεσα η επικινδυνότητα που παρουσιάστηκε προκειμένου να διασφαλιστεί η δημόσια ασφάλεια. Με την εφαρμογή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, η αναθέτουσα αρχή είχε στη διάθεσή της ένα πολύτιμο εργαλείο για να αντιμετωπίσει αυτήν την ανάγκη επείγουσας αποκατάστασης.

Συνοψίζοντας, η εν λόγω διαδικασία επέτρεψε την ταχύτερη σύναψη συμβάσεων και την άμεση αποκατάσταση των ζημιών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την άρση της επικινδυνότητας και τη διασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας. Ειδικά για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, όπου η επείγουσα ανάγκη ήταν εμφανής, η διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση αποδείχθηκε ιδιαίτερα αποτελεσματική.

3.4 Συμπέρασμα σύγκρισης των ανωτέρω διαδικασιών, σύμφωνα με τον πραγματικό χρόνο εκτέλεσης τους.

Ο χρόνος που απαιτείται για την κατακύρωση και τη σύναψη σύμβασης στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση είναι σημαντικά μικρότερος σε σύγκριση με την ανοικτή διαδικασία. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι στην ανοικτή διαδικασία τηρούνται κάποιες προθεσμίες για την υποβολή προσφορών, πραγματοποιείται δημοσίευση του διαγωνισμού σε διάφορα μέσα ενημέρωσης και ενδέχεται να υπάρξουν προδικαστικές προσφυγές και αιτιολογήσεις οικονομικών προσφορών. Αντίθετα, στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση δεν απαιτούνται αυτά τα βήματα, και συνήθως η κατακύρωση της σύμβασης γίνεται εντός του ενός μήνα από την έναρξη της διαδικασίας.

Η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση αποτελείται από ένα σύνολο μέτρων που λαμβάνονται σε περιπτώσεις απρόβλεπτων και κατεπειγόντων γεγονότων, όπως οι φυσικές καταστροφές. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, προκειμένου να αρθεί άμεσα η επικινδυνότητα και να διασφαλιστεί η δημόσια ασφάλεια, η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση οδηγεί στην άμεση σύναψη σύμβασης, επιτρέποντας έτσι την άμεση αποκατάσταση των βλαβών στις υποδομές.

Η συγκεκριμένη διαδικασία αποδεικνύεται ιδιαίτερα χρήσιμη σε περιπτώσεις όπου οι ανάγκες είναι επείγουσες και απαιτείται άμεση επέμβαση. Στα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, η απρόβλεπτη φύση των γεγονότων απαιτεί ταχεία και αποτελεσματική δράση για την αποκατάσταση των ζημιών. Η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση επιτρέπει στην Αναθέτουσα αρχή να λάβει γρήγορες αποφάσεις και να προχωρήσει στη σύναψη σύμβασης με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Μέσω αυτής της διαδικασίας, η Αναθέτουσα αρχή εξοικονομείται από τη γραφειοκρατία και τις προθεσμίες που συνδέονται με την ανοικτή διαδικασία. Αντί να περιμένει για τη λήξη των προθεσμιών υποβολής προσφορών και την αξιολόγησή τους, η Αναθέτουσα αρχή μπορεί να επιλέξει άμεσα τον καλύτερο δυνατό ανάδοχο και να προχωρήσει στη σύναψη σύμβασης.

Επιπλέον, η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση επιτρέπει την άμεση αποκατάσταση των βλαβών στις υποδομές. Σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών, η ταχύτερη επέμβαση είναι ζωτικής σημασίας για την αποκατάσταση των υποδομών και την επαναφορά της κανονικής λειτουργίας. Μέσω της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, η Αναθέτουσα αρχή μπορεί να επιτύχει τον αμεσότερο χρόνο ανταπόκρισης, καθώς δεν απαιτούνται πρόσθετες διαδικασίες και προθεσμίες που θα καθυστερούσαν την επέμβαση.

Ωστόσο, παρά τα οφέλη που προσφέρει η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σε απρόβλεπτες καταστάσεις, είναι σημαντικό να υπάρχει διαφάνεια και να διασφαλίζεται η δίκαιη αντιμετώπιση των οικονομικών φορέων. Επομένως, οι διαδικασίες διαπραγμάτευσης πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα απαιτούμενα νομικά και διαδικαστικά πλαίσια για να διασφαλίζεται η διαφάνεια και η νομιμότητά τους.

4 Μεθοδολογία Έρευνας

Στο εν λόγω κεφάλαιο, θα αναλυθεί εκτενώς ο σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής εργασίας και θα παρουσιαστούν λεπτομέρειες σχετικά με το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για την υλοποίηση της έρευνας, καθώς και μια πλήρης και πιο εξειδικευμένη προσέγγιση του θέματος. Επιπλέον, θα αναφερθούν και θα περιγράψουν οι λεπτομέρειες του σχεδιασμού της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε.

Συγκεκριμένα, θα παρασχεθούν πληροφορίες σχετικά με την επιλογή του δείγματος, το χρονικό πλαίσιο και την τοποθεσία της έρευνας, καθώς και τις μεθόδους συλλογής των ποσοτικών δεδομένων μέσω του ερευνητικού εργαλείου. Επιπλέον, θα περιγραφεί η στατιστική μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την ανάλυση των αποτελεσμάτων. Στο τέλος του κεφαλαίου, θα δοθεί έμφαση στη χρήση του εργαλείου συλλογής δεδομένων, με σκοπό να γίνει κατανοητή η λειτουργία του και οι δυνατότητές του στο να ανταποκρίνεται θετικά στις απαιτήσεις του ερευνητικού δείγματος.

4.1 Σκοπός, στόχοι και ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής εργασίας είναι η διερεύνηση της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και σύγκρισή της με την ανοικτή διαδικασία ανάθεσης, για δημόσια έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.

Επιμέρους διερευνητικοί στόχοι της εργασίας είναι:

- a) Η γνώση των συμμετεχόντων για την διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.
- b) Η αποτύπωση της σημασίας της εργασιακής εμπειρίας για την άρτια και γρήγορη διεκπεραίωση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.
- c) Η αποτύπωση των απόψεων των συμμετεχόντων για τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.
- d) Η ανίχνευση παραγόντων που σχετίζονται με τα παραπάνω.

Τα ερευνητικά ερωτήματα είναι τα εξής:

1. Ποιες είναι οι γνώσεις των συμμετεχόντων για την διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.
2. Ποια η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, αντισταθμίζονται από την αποτελεσματικότητα της.
3. Ποιος ο Φορέας απασχόλησης (Αναθέτουσα Αρχή ή Οικονομικός Φορέας) προτείνει και γιατί την διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σε σύγκριση με την ανοικτή διαδικασία ανάθεσης, όταν πρόκειται για δημόσια έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.

4.2 Ανάλυση Δεδομένων και εξαγωγή αποτελεσμάτων

Για την αξιόπιστη ανάλυση των συλλεγμένων δεδομένων στο πλαίσιο της παρούσας Μεταπτυχιακής Εργασίας με τίτλο «Διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και σύγκρισή της με την ανοικτή διαδικασία ανάθεσης για δημόσια έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές», χρησιμοποιείται ένα ειδικό λογισμικό γνωστό ως SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). Το SPSS είναι ένα στατιστικό πακέτο κατάλληλο για την ανάλυση των στατιστικών δεδομένων και τον έλεγχο της ορθότητας των αποτελεσμάτων.

Με την εισαγωγή των δεδομένων στο SPSS, πραγματοποιείται η ανάλυση της έρευνας και γίνεται η εξαγωγή των αποτελεσμάτων που θα ορίσουν τα όρια και θα σχηματίσουν τα συμπεράσματα. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται με τη μορφή πινάκων συχνοτήτων (frequencies) και γραφικών παραστάσεων που αναλύουν τα δεδομένα, χρησιμοποιώντας στατιστικές μεθόδους και εργαλεία που διευκολύνουν την άμεση σύγκριση των δεδομένων. Στην παρούσα εργασία, η ανάλυση θα γίνει με τη χρήση πινάκων και διαγραμμάτων που θα παρουσιάζουν τα αποτελέσματα. Θα καταγραφούν τα αποτελέσματα όλων των ερωτήσεων του ερευνητικού εργαλείου με σκοπό την ανάλυση των παραγόντων που σχετίζονται με τα ερευνητικά ερωτήματα που αναλύθηκαν εκτενέστερα στο κεφάλαιο της μεθοδολογίας.

4.3 Ερωτηματολόγιο

Η αποστολή ερωτηματολογίων αποτέλεσε μια κρίσιμη διαδικασία για τη συλλογή δεδομένων και πληροφοριών στην παρούσα διπλωματική έρευνα. Στο παρόν υποκεφάλαιο, περιγράφεται η διαδικασία αποστολής ερωτηματολογίων που απευθύνονται σε Δημόσιους Οργανισμούς και Οικονομικούς Φορείς που συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων.

Στόχος ήταν η συγκέντρωση όσο το δυνατόν περισσότερων απαντήσεων. Η διαδικασία αποστολής πραγματοποιήθηκε τόσο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email), όσο και μέσω δημοσίευσης στα socialmedia.

Το πρώτο βήμα στη διαδικασία της έρευνας ήταν να σχεδιαστεί το ερωτηματολόγιο, το οποίο παρατίθεται στο Παράρτημα Ι. Κατά τον σχεδιασμό, λήφθηκαν υπόψη οι στόχοι της έρευνας και οι πληροφορίες που επιθυμούν να συλλεχθούν από τους Δημόσιους Οργανισμούς και τους Οικονομικούς Φορείς. Το ερωτηματολόγιο ήταν σαφές, συνοπτικό και να περιλαμβάνει ερωτήσεις που θα παράσχουν σημαντικές πληροφορίες για την έρευνα. Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από δεκαεννέα (19) ερωτήσεις και ο μέσος χρόνος απάντησης υπολογίζεται στα 8 λεπτά.

Η αποστολή του ερωτηματολογίου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι μια αποτελεσματική μέθοδος επικοινωνίας με τους παραλήπτες. Αρχικά, οι Δημόσιοι Οργανισμοί και οι Οικονομικοί Φορείς, καθώς και κάθε ενδιαφερόμενο μέλος, που έλαβαν το ερωτηματολόγιο ενημερώθηκαν για τη σημασία της έρευνας και του ρόλου τους σε αυτήν. Έπειτα, το ερωτηματολόγιο συνοδεύεται από ένα ευγενικό και κατατοπιστικό μήνυμα που εξηγούσε το σκοπό της έρευνας και παρότρυνε τους παραλήπτες να απαντήσουν στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου. Επίσης, δίνονταν λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με το πώς να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο .

Πέραν της αποστολής μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το ερωτηματολόγιο δημοσιεύθηκε και στα socialmedia για την ευρύτερη διάδοση και προβολή του. Αυτό πραγματοποιήθηκε μέσω πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook, το Twitter, το LinkedIn και άλλα. Η δημοσίευση στα socialmedia προσφέρει τη δυνατότητα να φτάσει το

ερωτηματολόγιο σε ευρύτερο κοινό και να αυξηθεί η πιθανότητα συμμετοχής από πρόσωπα που είναι ενδιαφερόμενα αλλά δεν έχουν λάβει το ερωτηματολόγιο μέσω email.

Εν κατακλείδι η διαδικασία αποστολής ερωτηματολογίων αποτέλεσε ζωτικής σημασίας διαδικασία για τη συλλογή στοιχείων και πληροφοριών για την παρούσα διπλωματική εργασία. Η αποστολή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και η δημοσίευση στα socialmedia επιτρέπουν την επίτευξη μεγαλύτερης συμμετοχής από τους παραλήπτες και την συγκέντρωση όσο το δυνατόν περισσότερων απαντήσεων. Η κατάλληλη σχεδίαση του ερωτηματολογίου και η παροχή κατατοπιστικών οδηγιών είναι κρίσιμες για την επίτευξη των στόχων της έρευνας.

4.4 Δείγμα

Στην έρευνά μας το δείγμα αποτελείται από $n=98$. Η επιλογή του δείγματος έγινε σύμφωνα με την προσβασιμότητα της συγγραφέως. Όπως προαναφέρθηκε το ερευνητικό εργαλείο προωθήθηκε σε Δημόσιου Οργανισμούς και Οικονομικούς Φορείς καθώς και κάθε ενδιαφερόμενο μέλος. Για τη δειγματοληψία, επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί μη τυχαία βολική δειγματοληψία, καθώς υπήρξε επικοινωνία με άτομα στα οποία υπήρχε ευκολία πρόσβασης, με σκοπό την επέκταση του πλήθους δείγματος και την επίτευξη ενός αριθμού ερωτηματολογίων που θα έδινε σαφή αποτελέσματα για την διεξαγωγή άρτιων συμπερασμάτων. Ωστόσο, σε αυτή την έρευνα, το δείγμα δεν μπορεί να θεωρηθεί αντιπροσωπευτικό, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η γενίκευση των αποτελεσμάτων.

4.5 Περιορισμοί

Βασικός περιορισμός είναι η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος και επομένως η μη δυνατότητα γενίκευσής του. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το δείγμα περιορίστηκε στη προσβασιμότητα της συγγραφέως, με συνέπεια να μην μπορεί να δοθεί σε συμπεράσματα για όλη την Ελλάδα. Τέλος, η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε από άτομα που είχαν την εθελοντική διάθεση να συμβάλουν στην έρευνα. Ωστόσο, αυτό δεν εγγυάται ότι κάποιοι από αυτούς δεν μπορεί να είχαν συμπληρώσει λανθασμένα τα ερωτηματολόγια λόγω κόπωσης ή άλλων παραγόντων.

5 Αποτελέσματα Ερευνάς

5.1 Εισαγωγή

Στη συγκεκριμένη ενότητα περιγράφονται τα δημογραφικά στοιχεία και συγκεκριμένες συσχετίσεις που παρουσιάζουν ερευνητικό ενδιαφέρον. Αναφέρονται τα συγκεκριμένα στοιχεία που μπορούν να δώσουν μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για το δείγμα και να κατανοηθούν καλύτερα τα αποτελέσματα. Δεν αναφέρονται όλοι οι στατιστικοί έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν, αλλά επικεντρώνονται σε εκείνα τα στοιχεία που είναι πιο σημαντικά για την κατανόηση των αποτελεσμάτων.

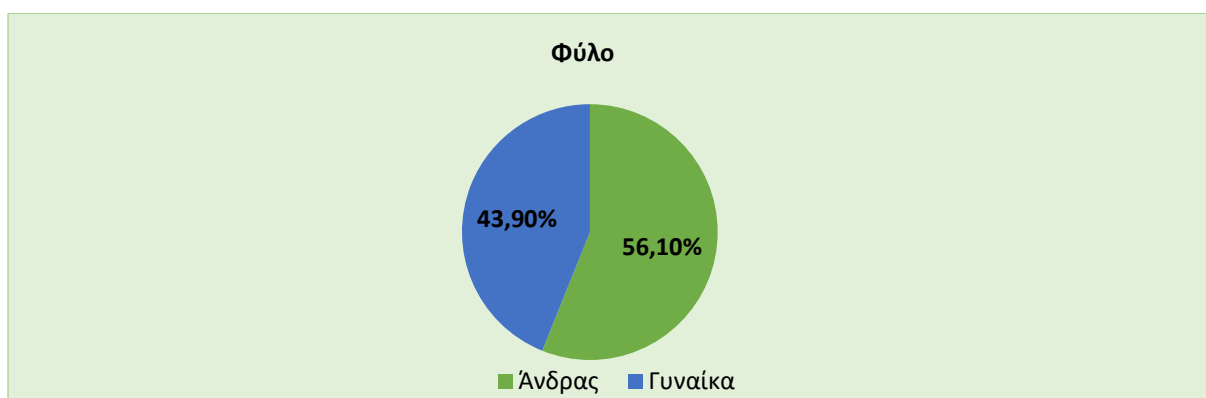
Ο δείκτης εσωτερικής συνέπειας Cronbach's α υπολογίστηκε ίσος με $\alpha = 0,85$ τιμή που σύμφωνα με τους Cohen, Manion & Morrison (2007) είναι αποδεκτή (Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K., 2007).

5.2 Αποτελέσματα Ερευνητικού Εργαλείου

• Σύμφωνα με τα δημογραφικά στοιχεία που παρέχονται στον Πίνακα 8 (Γράφημα 1), από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, το 56,1% (55 άτομα) είναι άνδρες, ενώ το 43,9% (43 άτομα) είναι γυναίκες.

Πίνακας 8. Φύλο πλήθους δείγματος.

Φύλο		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Άνδρας	55,0	56,1	56,1	56,1
	Γυναίκα	43,0	43,9	43,9	100
	Total	98	100	100	

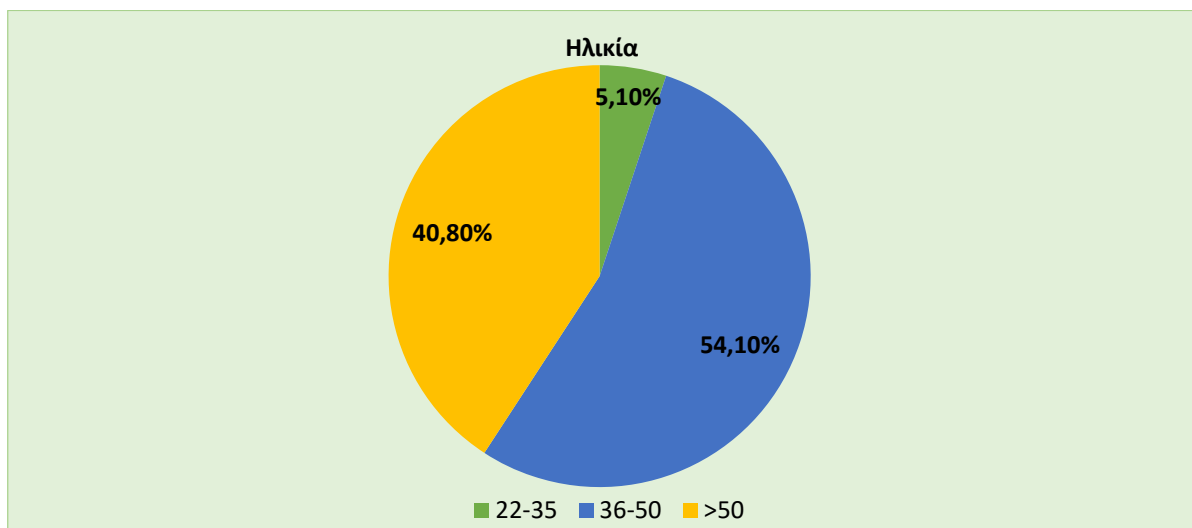

Γράφημα 1. Φύλο πλήθους δείγματος.

• Σχετικά με την ηλικία των συμμετεχόντων, οι περισσότεροι ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 36-50 ετών 53 υποκείμενα και ποσοστό 54,1%, ενώ έπεται η ομάδα με ηλικίες >50 που αριθμεί 40 άτομα αποτελώντας ποσοστό 40,8%. Τέλος, στην κατηγορία 22-35 ανήκουν 5 άτομα με ποσοστό 5,1% (Πίνακας 9, Γράφημα 2).

Πίνακας 9. Ηλικία πλήθους δείγματος.

Ηλικία		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	22-35	5,0	5,1	58.8	58.8
	36-50	53,0	54,1	27.8	86.6
	>50	40,0	40,8	9.3	95.9
Total		98	100,0	100,0	

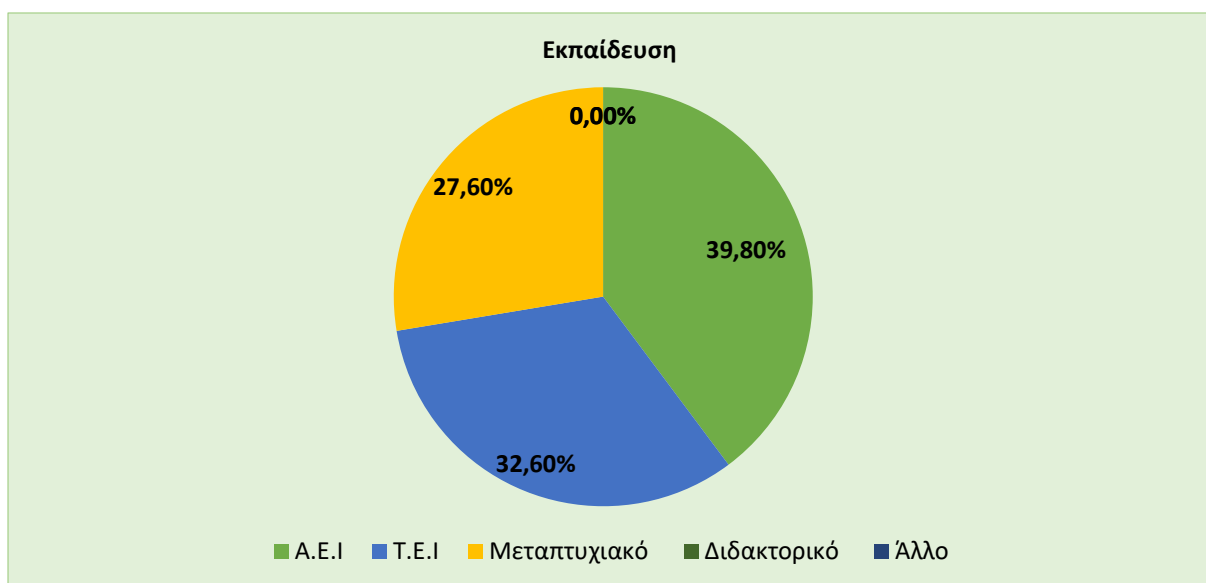

Γράφημα 2. Ηλικία πλήθους δείγματος.

- Όσον αφορά την εκπαίδευση(Πίνακας 10, Γράφημα 3), οι περισσότεροι ανήκουν στη Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (ΑΕΙ/ΤΕΙ),καθώς αυτές οι κατηγορίες αποτελούνται από 39 άτομα και ποσοστό 39,8% απόφοιτη ΑΕΙ, και από 32 άτομα και ποσοστό 32,6% απόφοιτη ΤΕΙ. Το υπολειπόμενο πλήθος, 27 άτομα και ποσοστό 27,6% είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών. Ωστόσο, μηδέν (0) άτομα (Ποσοστό 0%) από το πλήθος δείγματος είναι κατοχικοί Διδακτορικού Τίτλου.

Πίνακας 10. Εκπαίδευση πλήθους δείγματος.

Εκπαίδευση		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Απόφοιτος Α.Ε.Ι	39,0	39,8	39,8	39,8
	Απόφοιτος Τ.Ε.Ι	32,0	32,6	32,6	72,4
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου	27,0	27,6	27,6	100
	Κάτοχος Διδακτορικού τίτλου	0,0	0,0	0	100
	Άλλο	0,0	0,0	0	100
Total		98,0	100,0	100	

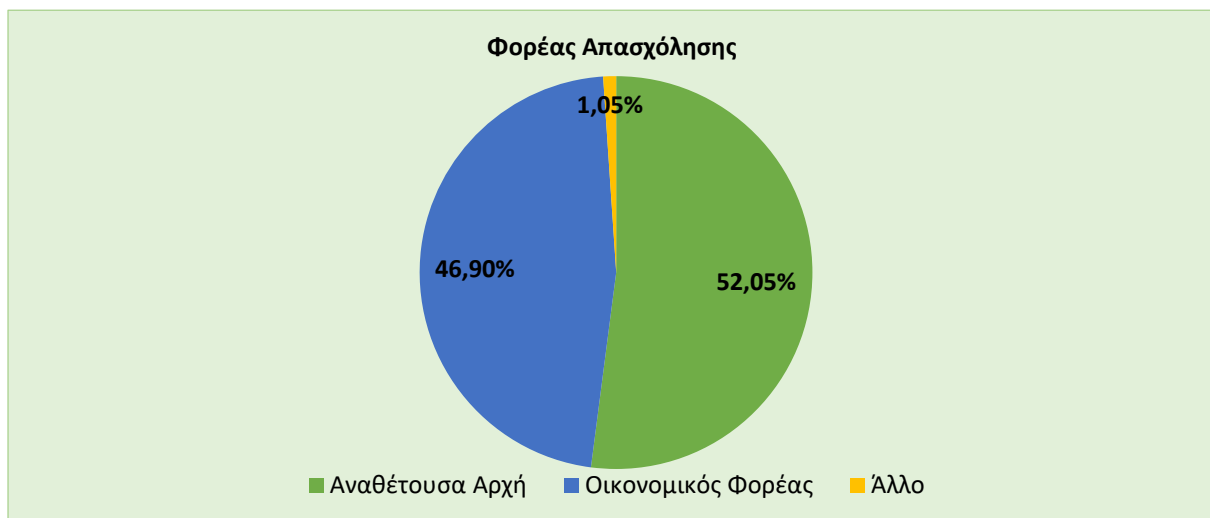

Γράφημα 3. Εκπαίδευση πλήθους δείγματος.

•Σχετικά με τον φορέα απασχόλησης των συμμετεχόντων, οι περισσότεροι ανήκουν στην Αναθέτουσα Αρχή, 51 άτομα και ποσοστό 52,05%, ενώ ότι έπεται ανήκουν σε Οικονομικό Φορέα, 46 άτομα και ποσοστό 46,90%. Το υπολειπόμενο ποσοστό 1,05% (1 άτομο) ανήκει στην κατηγορία άλλο (Πίνακας 11, Γράφημα 4).

Πίνακας 11. Φορέας απασχόλησης του πλήθους δείγματος.

Φορέας απασχόλησης		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Αναθέτουσα Αρχή	51	52,0	52,0	52,0
	Οικονομικός Φορέας	46	46,9	46,9	98,9
	Άλλο	1	1,1	1,1	100,0
Total		98,0	100,0	100,0	

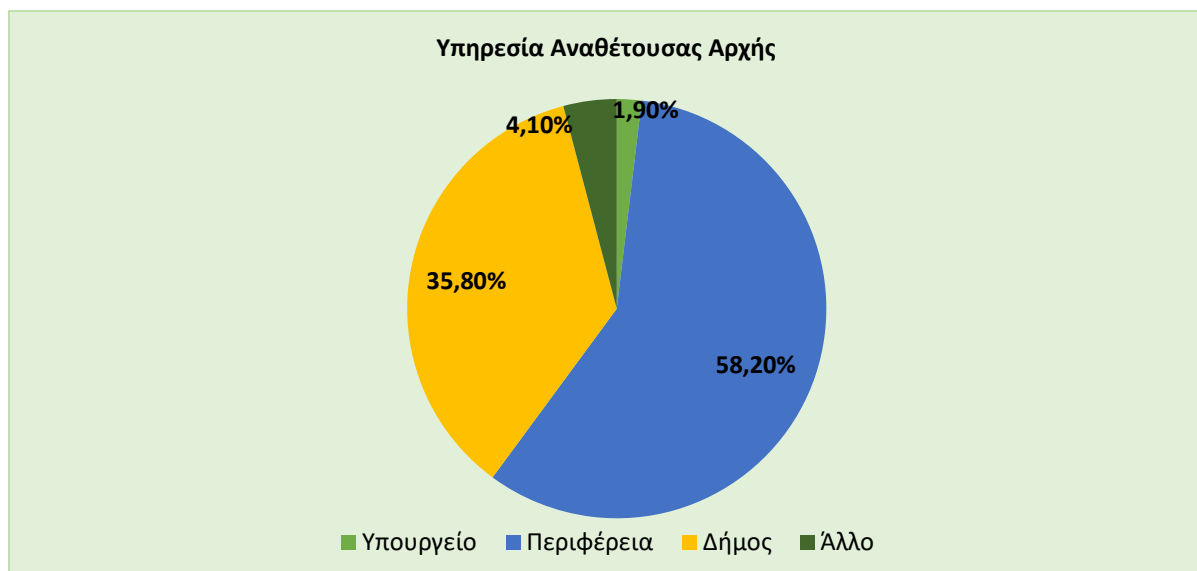

Γράφημα 4: Φορέας απασχόλησης του πλήθους δείγματος.

• Στην συνέχεια οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν ότι, εάν είναι υπάλληλοι της Αναθέτουσας Αρχής ποια είναι η υπηρεσία τους. Τα αποτελέσματα οδήγησαν στα εξής, 30 συμμετέχοντες με ποσοστό 58,2% είναι υπάλληλοι της Περιφέρειας, 18 συμμετέχοντες με ποσοστό 35,8% είναι υπάλληλοι του Δήμου, ακολουθεί 1 συμμετέχοντας με ποσοστό 1,9% που είναι υπάλληλος του Υπουργείου και 2 συμμετέχοντες με ποσοστό 4,1% που κατατάσσονται στην κατηγορία άλλο και κατέγραψαν ότι είναι υπάλληλοι Κατασκευαστικής Εταιρίας(Πίνακας 12, Γράφημα 5).Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το τα ανωτέρω αποτελέσματα αναφέρονται μόνο στους υπαλλήλους της Αναθέτουσας Αρχής που κατέχουν το ποσοστό 52% (51 συμμετέχοντες) επί του συνολικού ποσοστού συμμετεχόντων.

Πίνακας 12. Υπηρεσία πλήθους δείγματος που εργάζεται στην Αναθέτουσα Αρχή.

Υπηρεσία Αναθέτουσας Αρχής		Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	Υπουργείο	1	1,9	1,9	1,9
	Περιφέρεια	30	58,2	58,2	60,1
	Δήμος	18	35,8	35,8	95,9
	Άλλο	2	4,1	4,1	100,00
Total		51	100,0	100,0	

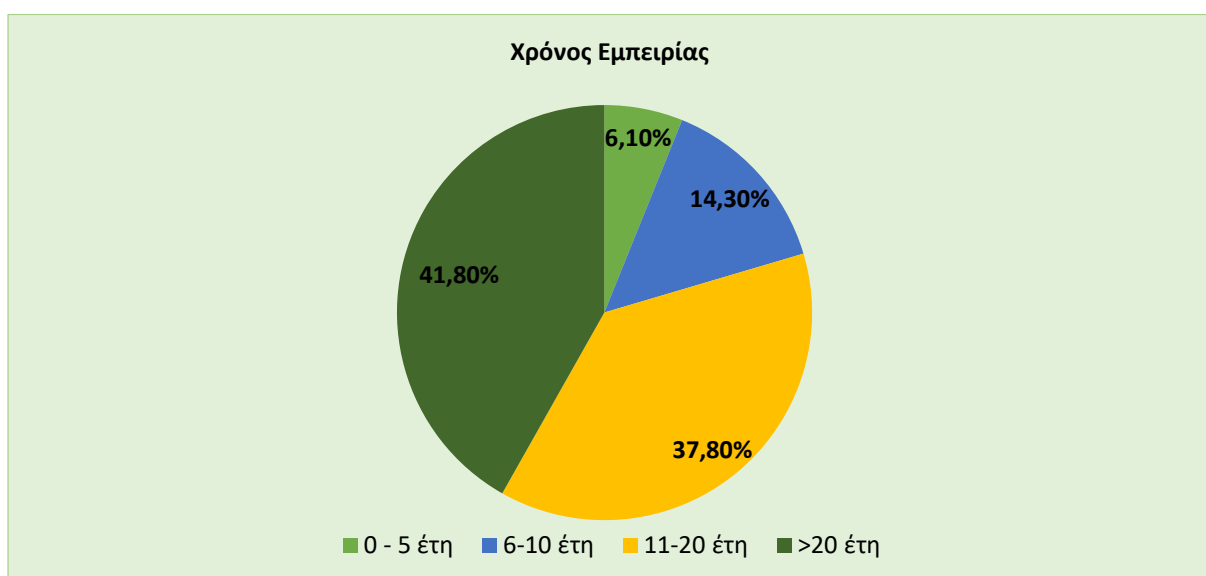

Γράφημα 5. Υπηρεσία πλήθους δείγματος που εργάζεται στην Αναθέτουσα Αρχή.

•Κατόπιν οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν για το χρόνο εμπειρίας τους σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων (δημοπρατήσεις έργων), όπου το μέγιστο ποσοστό 41,8% (n=41) είχαν εμπειρία άνω των 20 ετών, ακολουθεί το πλήθος δείγματος με εμπειρία σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων από 11 έως 20 έτη σε ποσοστό 37,8% (n=37), από 6 έως 10 έτη σε ποσοστό 14,3% (n=14) και το υπολειπόμενο 6,1% (n=6) με εμπειρία από 0 έως 5 έτη (Πίνακας 13, Γράφημα 6). Από τα αποτελέσματα γίνεται άμεσα κατανοητό ότι το πλήθος δείγματος κατέχει μεγάλη εργασιακή εμπειρία σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων (δημοπρατήσεις έργων) με συνέπεια να αναμένεται η παρούσα έρευνα να οδηγήσει σε σαφή και άρτια συμπεράσματα.

Πίνακας 13. Χρόνος εμπειρίας σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων του πλήθους δείγματος (δημοπρατήσεις έργων).

Χρόνος Εμπειρίας		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0 - 5 έτη	6	6,1	6,1	6,1
	6-10 έτη	14	14,3	14,3	20,4
	11-20 έτη	37	37,8	37,8	58,2
	>20 έτη	41	41,8	41,8	100
Total		98	100	100	

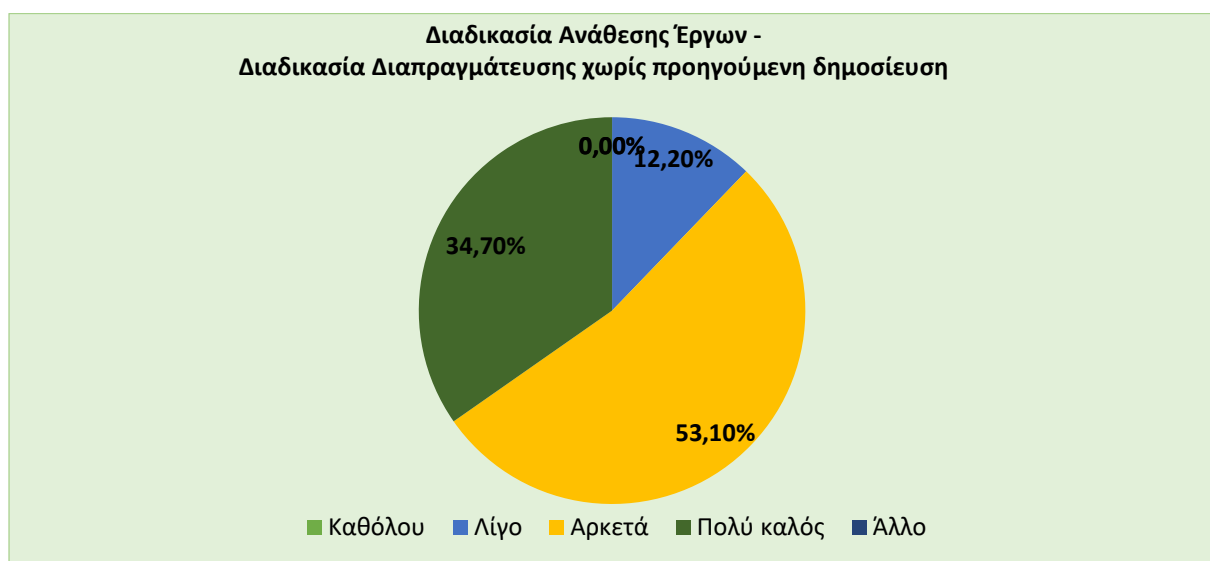

Γράφημα 6. Χρόνος εμπειρίας σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων του πλήθους δείγματος (δημοπρατήσεις έργων).

•Όσον αφορά την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις (ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και μη απορρέοντα από ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής), το πλήθος δείγματος ερωτήθηκε αν είναι γνώστες της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Οι συμμετέχοντες που κατείχαν το μεγαλύτερο ποσοστό 53,10% (n=53) γνωρίζουν αρκετά την συγκεκριμένη διαδικασία, ακολουθούν αυτοί που γνωρίζουν πολύ καλά την διαδικασία σε ποσοστό 34,70% (n=34), αυτοί που την γνωρίζουν λίγο σε ποσοστό 12,20% (n=12) και κανένας από τους συμμετέχοντες (0%, n=0) δεν ανήκει στην κατηγορία να μην την γνωρίζει καθόλου ή να ισχύει κάτι άλλο (Πίνακας 14, Γράφημα 7).

Πίνακας 14. Γνώση του πλήθους δείγματος για την διαδικασία Ανάθεσης Έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

Διαδικασία Ανάθεσης Έργων - Διαδικασία Διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη Σύμβαση		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	0	0,00	0,00	0,00
	Λίγο	12	12,20	12,20	12,20
	Αρκετά	52	53,10	53,10	65,30
	Πολύ καλά	34	34,70	34,70	100,00
	Άλλο	0	0,00	0,00	100,00
Total		98	100	100	

Γράφημα 7. Γνώση του πλήθους δείγματος για την διαδικασία Ανάθεσης Έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

Ωστόσο, για τα αποτελέσματα της γνώση του πλήθους δείγματος για την διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ήταν αναμενόμενα (Αρκετά 53,10%, n=53 και Πολύ Καλά 34,70%, n=34) αφού οι συμμετέχοντες διαθέτουν πολυετή εμπειρία σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων (δημοπρατήσεις έργων).

•Έπειτα, οι συμμετέχοντες απάντησαν για το αν έχουν αναμιχθεί σε διαδικασίες ανάθεσης έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, όπου 94 άτομα με ποσοστό 95,9% απάντησαν θετικά στην συμμετοχή τους σε αυτές τις διαδικασίες και μόνο 4 άτομα με ποσοστό 4,1% απάντησαν αρνητικά (Πίνακας 15, Γράφημα 8).

Πίνακας 15. Το πλήθος δείγματος που έχει αναμιχθεί σε διαδικασίες ανάθεσης έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.

Διαδικασία Ανάθεσης Έργων- Αποκατάσταση βλαβών από φυσικές καταστροφές		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	94	95,9	95,9	95,9
	Όχι	4	4,1	4,1	100
Total		98	100	100	

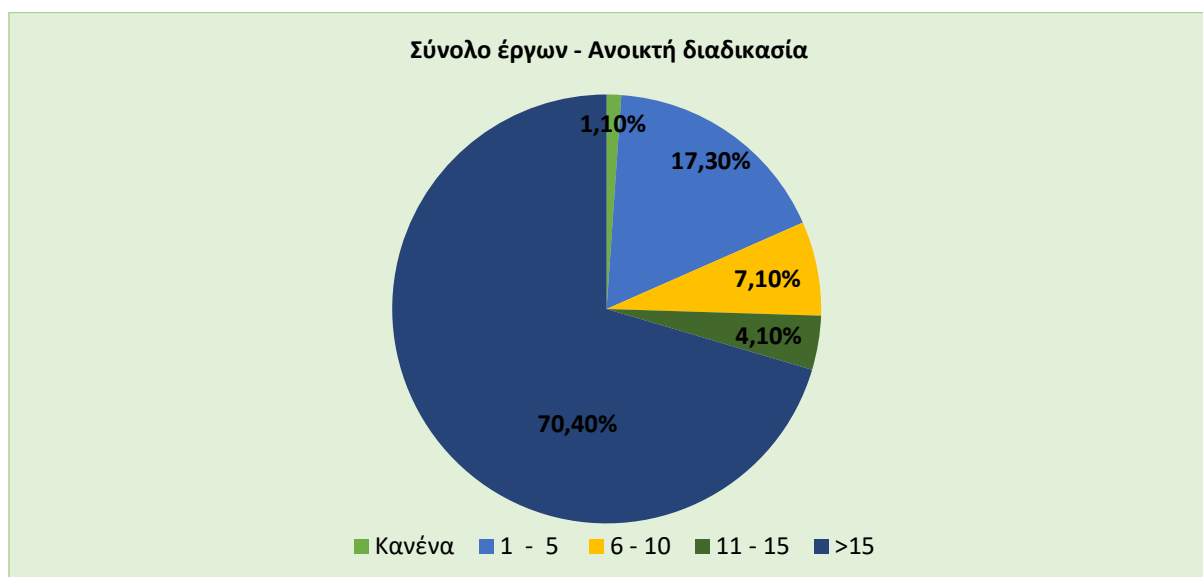

Γράφημα 8. Το πλήθος δείγματος που έχει αναμιχθεί σε διαδικασίες ανάθεσης έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.

•Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν για το πλήθος των έργων που έχουν αναμιχθεί, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία (ανοικτή δημοπρασία), όπου 69 άτομα με ποσοστό 70,4% έχουν ασχοληθεί με περισσότερα από 15 έργα, 17 άτομα με ποσοστό 17,3% έχουν ασχοληθεί από 1 έως 5 έργα, 7 άτομα με ποσοστό 7,1% έχουν ασχοληθεί από 6 έως 10 έργα, 4 άτομα με ποσοστό 4,1% έχουν ασχοληθεί από 11 έως 15 έργα και μόνο 1 άτομο δεν έχει ασχοληθεί καθόλου με έργα που έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία (ανοικτή δημοπρασία) (Πίνακας 16, Γράφημα 9).

Πίνακας 16. Σύνολο έργων που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία(ανοικτή δημοπρασία).

Σύνολο έργων – Ανοικτή Διαδικασία		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Κανένα	1	1,1	1,1	1,1
	1 - 5	17	17,3	17,3	18,4
	6 - 10	7	7,1	7,1	25,5
	11 - 15	4	4,1	4,1	29,6
	>15	69	70,4	70,4	100
Total		98	100	100	

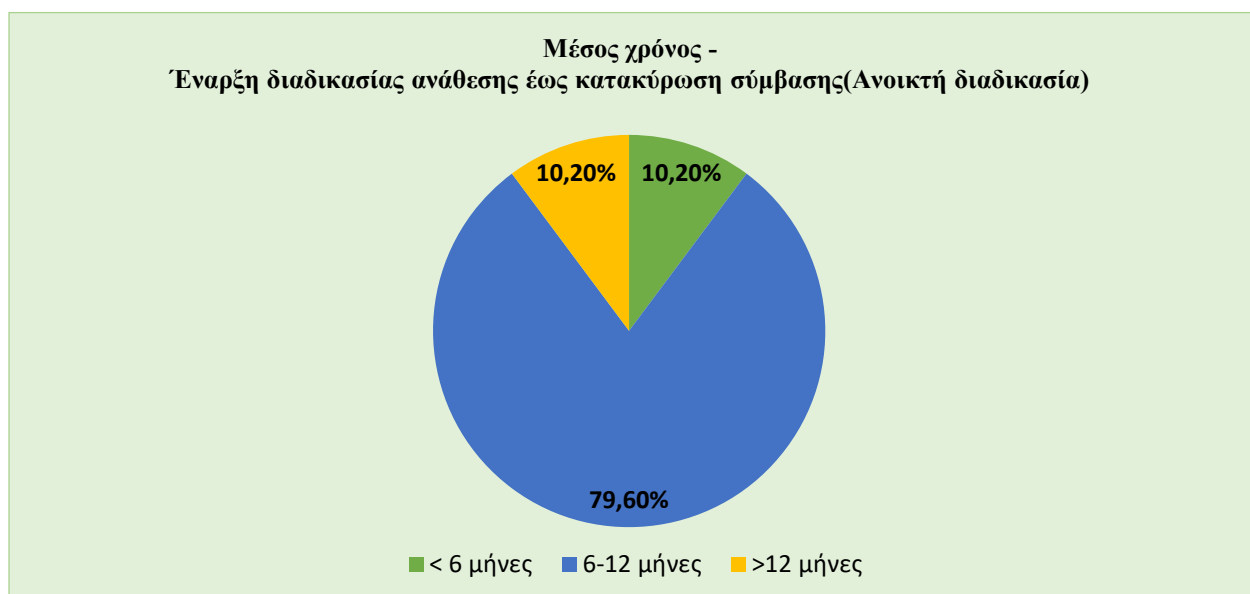

Γράφημα 9. Σύνολο έργων που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία(ανοικτή δημοπρασία).

•Έπειτα οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν ,στο σύνολο των έργων που έχουν αναμιχθεί και έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία για τον μέσο χρόνο που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (δημοσίευση Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης. Τα αποτελέσματα οδήγησαν στα ακόλουθα, σε ποσοστό 79,6 % (n=78) απαιτήθηκε χρόνος που κυμαινόταν από 6 έως 12 μήνες και το υπολειπόμενο 20,4 % (n=20) διαμοιράστηκε ισόποσα σε μέσο χρόνο μικρότερο των 6 μηνών και μεγαλύτερο των 12 μηνών, δηλαδή σε ποσοστό 10,2% (n=10) ανά κατηγορία (Πίνακας 17, Γράφημα 10).

Πίνακας 17. Μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης στο σύνολο των έργων που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος και έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία.

Μέσος χρόνος - Έναρξη διαδικασίας ανάθεσης έως κατακύρωση σύμβασης(Ανοικτή διαδικασία)		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	< 6 μήνες	10	10,2	10,2	10,2
	6-12 μήνες	78	79,6	79,6	89,8
	>12 μήνες	10	10,2	10,2	100
Total		98	100	100	

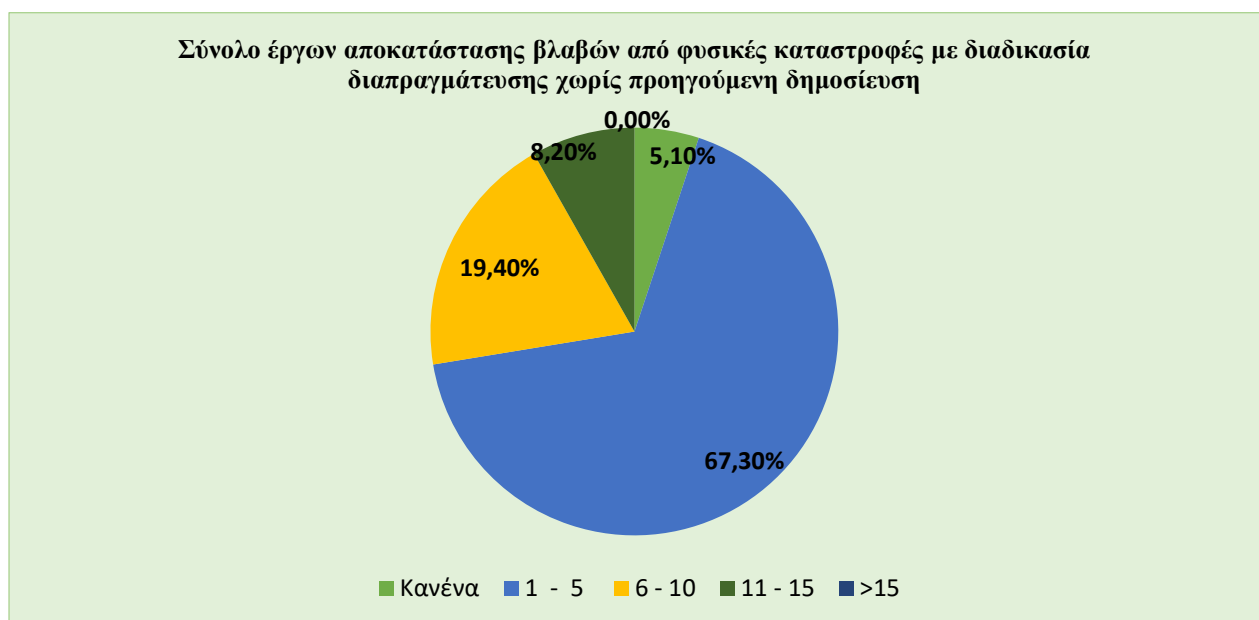

Γράφημα 10. Μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης στο σύνολο των έργων που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος και έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία.

•Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν για το πλήθος των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχουν αναμιχθεί ,τα οποία έχουν ανατεθεί με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, όπου σε ποσοστό 67,3% (n=66) έχει αναμιχθεί με πλήθος έργα από 1 έως 5, σε ποσοστό 19,4% (n=19) έχει αναμιχθεί από 6 έως 10 έργα, σε ποσοστό 8,2% (n=8) έχει αναμιχθεί από 11 έως 15 έργα και σε ποσοστό 5,1% (n=5) δεν έχει αναμιχθεί πότε (κανένα) με αυτό το είδος έργων (Πίνακας 18, Γράφημα 11).

Πίνακας 18. Σύνολο έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος ,τα οποία έχουν ανατεθεί με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

Σύνολο έργων - Αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Κανένα	5	5,1	5,1	5,1
	1-5	66	67,3	67,3	72,4
	6-10	19	19,4	19,4	91,8
	11-15	8	8,2	8,2	100
	>15	0	0	0	100
Total		98	100	100	

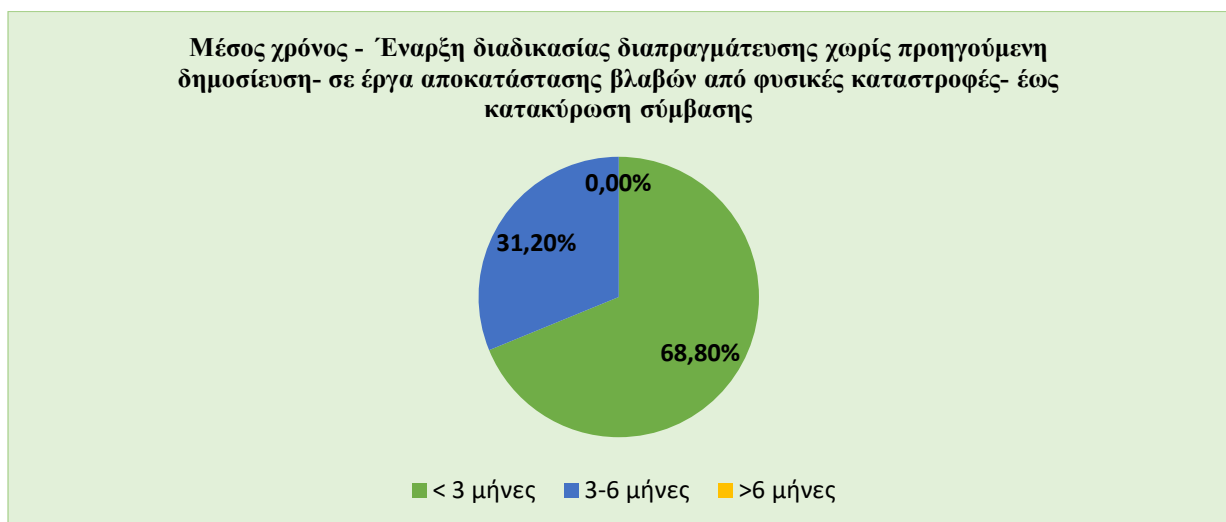

Γράφημα 11. Σύνολο έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμιχθεί το πλήθος ,τα οποία έχουν ανατεθεί με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

•Στη συνέχεια ρωτήθηκε το πλήθος δείγματος (n=93) που έχει αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ,για το μέσο χρόνο που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (αποστολή της πρόσκλησης) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης. Τα αποτελέσματα οδήγησαν στα εξής, 64 άτομα με ποσοστό 68,8% απάντησαν ότι απαιτείται μέσος χρόνος μικρότερος των 3 μηνών και 29 άτομα με ποσοστό 31,2% απάντησαν ότι απαιτείται μέσος χρόνος μικρότερος μεταξύ 3 και 6 μηνών και κανένας δεν αναφέρθηκε σε χρόνο μεγαλύτερο των 6 μηνών (Πίνακας 19, Γράφημα 12).

Πίνακας 19. Μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης ,σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές ,στα οποία έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος.

Μέσος χρόνος - Έναρξη διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγ. δημοσίευση σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές (αποστολή της πρόσκλησης) έως κατακύρωση σύμβασης		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	< 3 μήνες	64	68,8	68,8	68,8
	3-6 μήνες	29	31,2	31,2	100
	>6 μήνες	0	0	0	100
Total		93	100	100	

Γράφημα 12. Μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, στα οποία έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος.

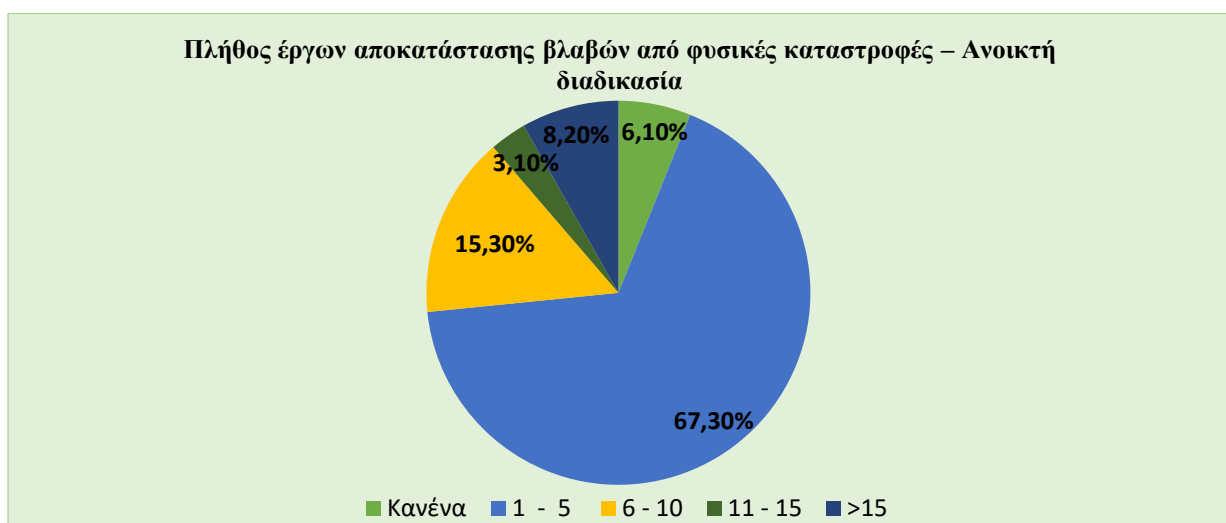
Σημειώνεται ότι κανείς από τους συμμετέχοντες δεν αναμίχθηκε σε έργο αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης

χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, που να απαιτήσει μέσο χρόνο άνω των 6 μηνών από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (αποστολή της πρόσκλησης) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης.

•Επειτα, το πλήθος δείγματος κλήθηκε να απαντήσει πόσα είναι τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμειχθεί, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία(ανοικτή δημοπρασία). Τα αποτελέσματα ήταν τα εξής, σε ποσοστό 67,3 (n=66) απάντησε ότι έχει αναμειχθεί με 1 έως και 5 έργα, σε ποσοστό 15,3% (n=15) απάντησε ότι έχει αναμειχθεί με 6 έως και 10 έργα, σε ποσοστό 8,2% (n=8) απάντησε ότι έχει αναμειχθεί με περισσότερα από 15 έργα, σε ποσοστό 3,1% (n=3) απάντησε ότι έχει αναμειχθεί με 11 έως και 15 έργα και σε ποσοστό 6,1% (n=6) απάντησε ότι δεν έχει αναμειχθεί με αυτό το είδος των έργων (Πίνακας 20, Γράφημα 13).

Πίνακας 20. Πλήθος Έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμειχθεί το πλήθος δείγματος το οποίο έχει ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία

Πλήθος έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές – Ανοικτή διαδικασία		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Κανένα	6	6,1	6,1	6,1
	1-5	66	67,3	67,3	73,4
	6-10	15	15,3	15,3	88,7
	11-15	3	3,1	3,1	91,8
	>15	8	8,2	8,2	100
Total		98	100	100	

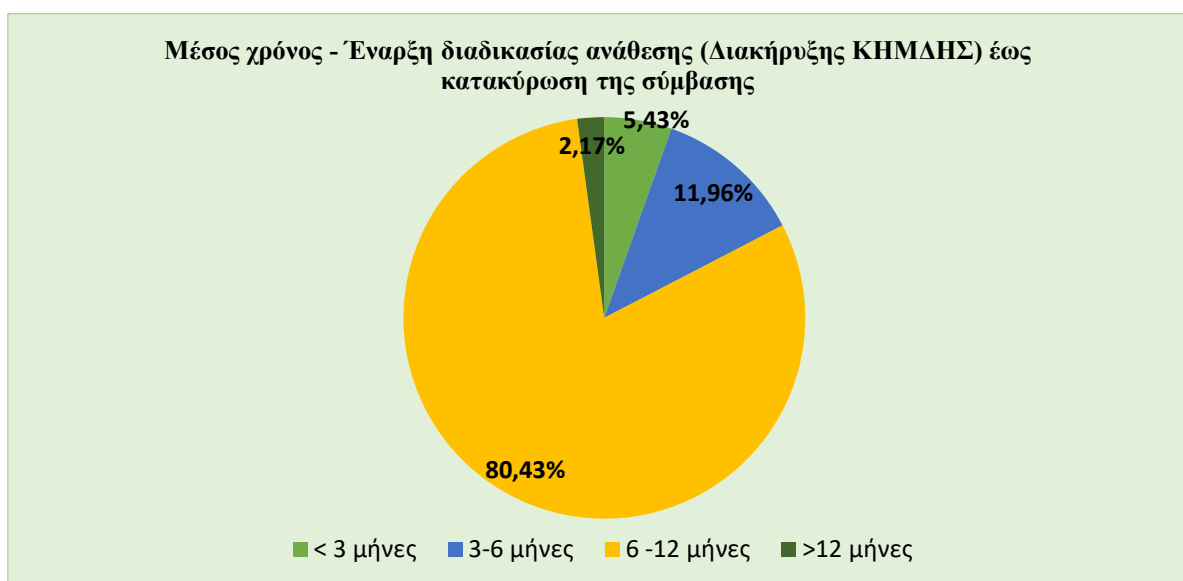

Γράφημα 13. Πλήθος Έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμειχθεί το πλήθος δείγματος το οποίο έχει ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία.

•Στη συνέχεια ρωτήθηκε το πλήθος δείγματος (n=92) που έχει αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την ανοικτή διαδικασία, για το μέσο χρόνο που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (δημοσίευση Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβαση. Τα αποτελέσματα οδήγησαν στα εξής, 74 άτομα με ποσοστό 80,4% απάντησαν ότι απαιτείται μέσος χρόνος μεταξύ 6 και 12 μηνών, 11 άτομα με ποσοστό 12,0% απάντησαν ότι απαιτείται μέσος χρόνος μεταξύ 3 και 6 μηνών, 5 άτομα με ποσοστό 5,4% απάντησαν μέσος χρόνος μικρότερος των 3 μηνών και 2 άτομα με ποσοστό 2,2% απάντησαν ότι απαιτείται μέσος χρόνος μεγαλύτερος των 12 μηνών (Πίνακας 21, Γράφημα 14).

Πίνακας 21. Μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της ανοικτής διαδικασίας(δημοσίευση διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές ,που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος.

Μέσος χρόνος - Έναρξη διαδικασίας ανάθεσης (Διακήρυξης ΚΗΜΔΗΣ) έως κατακύρωση της σύμβασης	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
< 3 μήνες	5	5,4	5,4	5,4
3-6 μήνες	11	12,0	12,0	17,4
6 -12 μήνες	74	80,4	80,4	97,8
>12 μήνες	2	2,2	2,2	100,0
Total	92	100	100,0	

Γράφημα 14. Μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της ανοικτής διαδικασίας (δημοσίευση Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, που έχει αναμιχθεί το πλήθος δείγματος.

•Στη συνέχεια η ερώτηση αναφέρεται στους συμμετέχοντες που εργάζονται σε Αναθέτουσα Αρχή (n=51) και έχουν αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και αν στην σύμβαση αυτών διενεργήθηκε προσυμβατικός έλεγχος .Στη περίπτωση που η απάντηση είναι θετική σε πόσα εξ αυτών των έργων διαπιστώθηκαν νομικές πλημμέλειες κατά την διαδικασία ανάδειξης αναδόχου και είχε σαν συνέπεια την ακύρωση της διαδικασίας. Τα αποτελέσματα ήταν τα ακόλουθα σε ποσοστό 86% (n=43) απαντά ότι δεν υπήρχε κανένα που να διαπιστώθηκαν νομικές πλημμέλειες κατά την διαδικασία ανάδειξης αναδόχου και είχε σαν συνέπεια την ακύρωση της διαδικασίας, σε ποσοστό 6% (n=3) απαντά σε 1 έργο, σε ποσοστό 6% (n=3) απαντά σε 2 έργα και σε ποσοστό 2% (n=1) σε περισσότερα από 3(Πίνακας 22, Γράφημα 15).

Πίνακας 22. Πλήθος έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμιχθεί το δείγμα που εργάζεται σε Αναθέτουσα αρχή και που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, στα οποία διενεργήθηκε προσυμβατικός έλεγχος και διαπιστώθηκε νομική πλημμέλεια- ακύρωση της διαδικασίας-.

Διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, στην σύμβαση αυτών διενεργήθηκε προσυμβατικός έλεγχος		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε Κανένα	43	86,0	86,0	86,0
	Σε 1	3	6,0	6,0	92,0
	Σε 2	3	6,0	6,0	98,0
	Σε 3	0	0,0	0,0	98,0
	Σε περισσότερα από 3	1	2,0	2,0	100,0
Total		50	100	100,0	

Γράφημα 15. Πλήθος έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχει αναμειχθεί το δείγμα που εργάζεται σε Αναθέτουσα αρχή και που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, στα οποία διενεργήθηκε προσυμβατικός έλεγχος και διαπιστώθηκε νομική πλημμέλεια- ακύρωση της διαδικασίας-.

Σημειώνεται ότι ένα άτομο από αυτά που εργάζονται σε Αναθέτουσα Αρχή δεν απάντησε στην συγκεκριμένη ερώτηση.

Ύστερα οι συμμετέχοντες καλούνται να αναφέρουν την γνώμη τους για το ποια διαδικασία για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές θεωρούν αποτελεσματικότερη, όπου 86 άτομα εξ αυτών και ποσοστό 87,8% αναφέρουν ότι θεωρούν αποτελεσματικότερη την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ενώ τα υπόλοιπα 12 άτομα και ποσοστό 12,2% αναφέρουν ότι θεωρούν αποτελεσματικότερη την ανοικτή διαδικασία(Πίνακας 23, Γράφημα 16).

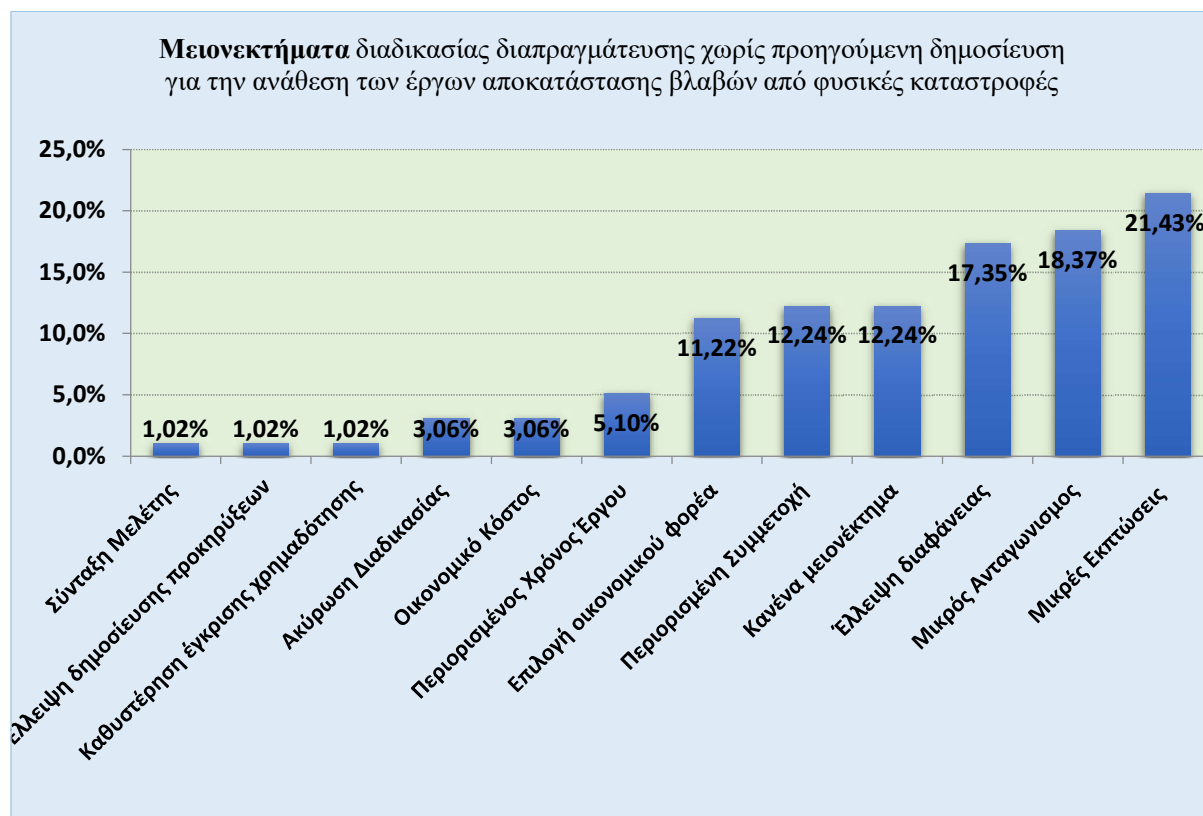
Πίνακας 23. Αποτελεσματικότερη διαδικασία για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.

Αποτελεσματικότερη διαδικασία για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση	86	87,8	87,8	87,8
	Την ανοικτή διαδικασία	12	12,2	12,2	100
	Άλλο	0	0	0	100
Total		98	100	100	

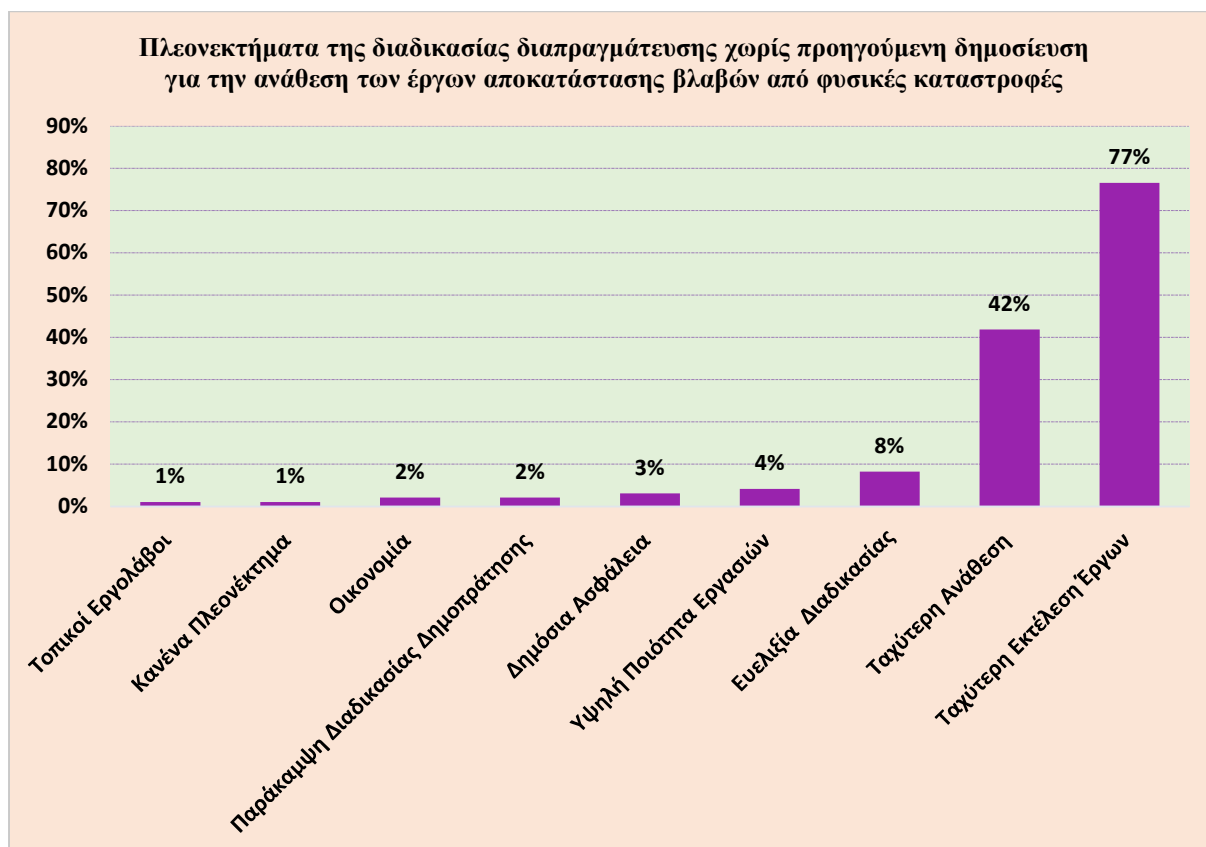
Γράφημα 16. Αποτελεσματικότερη διαδικασία για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.

•Κατόπιν το πλήθος δείγματος ρωτήθηκε με ερώτηση ανοικτού τύπου (σύντομης απάντησης) να απαντήσει ποια είναι κατά την άποψή τους τα μειονεκτήματα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές(Γράφημα 17). Σε αυτή τη περίπτωση διαπιστώθηκε ότι το 21,43% πιστεύει ότι βασικό αρνητικό είναι οι μικρές εκπτώσεις που δίνονται, ακολουθεί ο μικρός ανταγωνισμός σε ποσοστό 18,37%, η έλλειψη διαφάνειας με ποσοστό 17,35%, η περιορισμένη συμμετοχή με 12,24%, η δυσμενής διαδικασία επιλογής οικονομικού φορέα με ποσοστό 11,22%, ο περιορισμένος χρόνος εκτέλεσης του έργου σε ποσοστό 5,10%. Ωστόσο, σε πολύ μικρότερα ποσοστά κατέχουν τα μειονεκτήματα όπως η ακύρωση διαδικασίας και το οικονομικό κόστος σε ποσοστό 3,06% έκαστος, όπως και η καθυστέρηση έγκρισης χρηματοδότησης, έλλειψη δημοσιεύσεων προκηρύξεων και η σύνταξη μελέτης που κάτεχε κάθε μειονέκτημα το ποσοστό του 1,02%.

Γράφημα 17. Μειονεκτήματα διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.

•Έπειτα οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν για την τα πλεονεκτήματα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές (Γράφημα 18). Σε αυτή τη περίπτωση διαπιστώθηκε ότι σε ποσοστό το 77% θεωρεί ότι γίνεται ταχύτερη η εκτέλεση των έργων, το ποσοστό 42% θεωρεί ότι γίνεται ταχύτερη ανάθεση, σε ποσοστό 8% θεωρεί ευέλικτη την διαδικασία, σε ποσοστό 4% υψηλή ποιότητα εργασιών, σε ποσοστό 3% επιτυγχάνεται η δημόσια ασφάλεια, σε ποσοστό 2% η παράκαμψη της δημοπράτησης και η εστίαση στην τοπική οικονομία έκαστος και σε ποσοστό 1% κανένα πλεονέκτημα και η προτίμηση στους τοπικούς εργολάβους έκαστος.

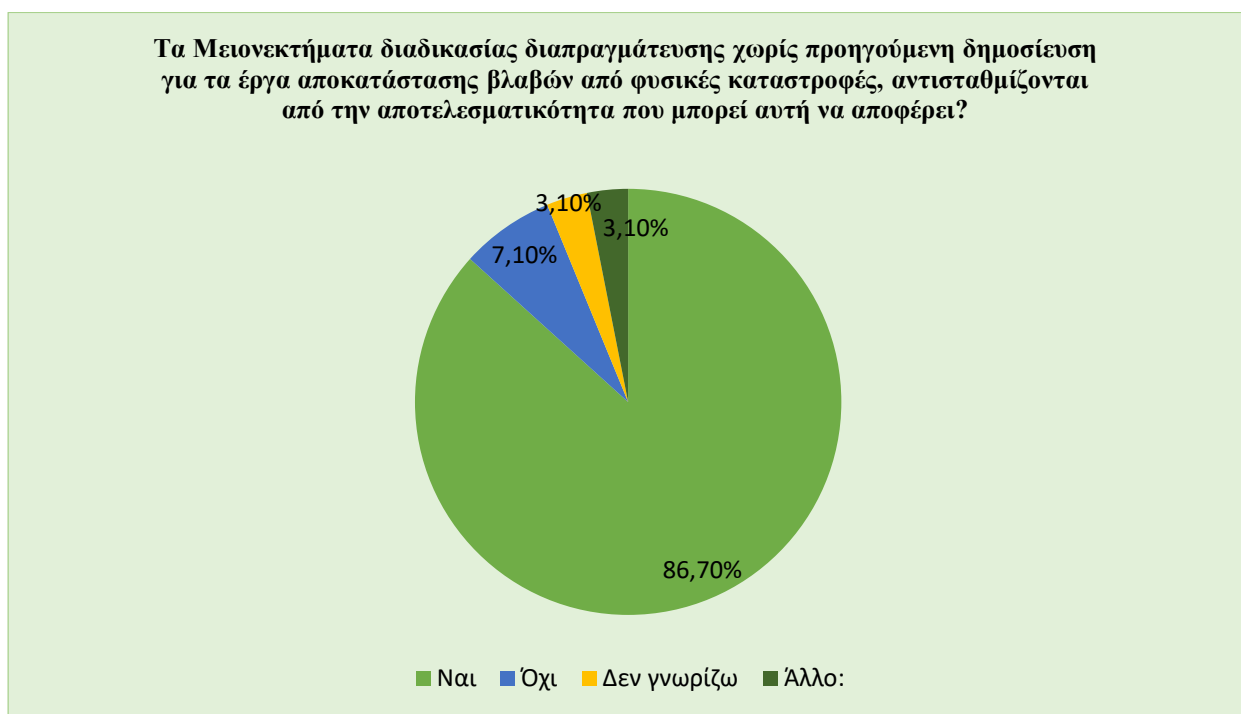

Γράφημα 18. Πλεονεκτήματα διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.

•Τέλος, οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν για το αν πιστεύουν ότι τα μειονεκτήματα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, αντισταθμίζονται από την αποτελεσματικότητα που μπορεί αυτή να αποφέρει(Γράφημα 19). Τα αποτελέσματα ήταν ως εξής, 85 άτομα και ποσοστό 86,7% απαντά θετικά στην ανωτέρω ερώτηση, 75 άτομα και ποσοστό 7,1% απαντά αρνητικά, 3 άτομα και ποσοστό 3,1% απαντά δεν γνωρίζω και τα υπόλοιπα 3 άτομα με ποσοστό 3,1% απαντούν άλλο όπου αναφέρουν ότι δεν θεωρούν ότι υπάρχουν αρνητικά στη διαδικασία, αν ο οικονομικός φορέας δεν καταφέρει εντός του χρονοδιαγράμματος να ολοκληρώσει το έργο τότε η διαδικασία διαπραγμάτευσης δεν επιφέρει κάποιο ιδιαίτερο όφελος στον κύριο του έργου και αν υπάρχει πραγματική ανάγκη συντόμευσης των διαδικασιών για την κατασκευή του έργου να.

Πίνακας 24. Το πλήθος δείγματος ρωτήθηκε αν πιστεύει ότι τα μειονεκτήματα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, αντισταθμίζονται από την αποτελεσματικότητα που μπορεί αυτή να αποφέρει.

Μειονεκτήματα διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, αντισταθμίζονται από την αποτελεσματικότητα που μπορεί αυτή να αποφέρει		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	85	86,7	86,7	86,7
	Όχι	7	7,1	7,1	93,8
	Δεν γνωρίζω	3	3,1	3,1	96,9
	Άλλο:	3	3,1	3,1	100
Total		98	100	100	

Γράφημα 19. Το πλήθος δείγματος ρωτήθηκε αν πιστεύει ότι τα μειονεκτήματα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, αντισταθμίζονται από την αποτελεσματικότητα που μπορεί αυτή να αποφέρει.

5.3 Συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών

➤ Μεταβλητή Εκπαίδευση

Διερευνώντας την μεταβλητή “Εκπαίδευση” διακρίνεται ότι στατιστικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις (ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και μη απορρέοντα από ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής), και η περίπτωση να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ($p=0,05$). Οι συμμετέχοντες απαντούν στην γνώση που έχουν πάνω στη συγκεκριμένη διαδικασία, όπου οι Απόφοιτοι Α.Ε.Ι σε ποσοστό 17,35% και 18,37% θεωρούν ότι η γνώση τους είναι «πολύ καλή» και «αρκετά» και οι Απόφοιτοι Α.Ε.Ι σε ποσοστό 23,47% «αρκετά». Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι Απόφοιτοι Α.Ε.Ι και Τ.Ε.Ι. έχουν καλύτερη γνώση στην ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις (ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και μη απορρέοντα από ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής), και χρησιμοποιούν τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (Πίνακας 25).

Πίνακας 25. Για την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις (ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και μη απορρέοντα από ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής), μπορεί να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση είναι γνώστες οι συμμετέχοντες σε συσχέτιση με την εκπαίδευσή τους

Ποια είναι η βαθμίδα εκπαίδευσής σας? * Για την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις (ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και μη απορρέοντα από ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής), μπορεί να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Είστε γνώστες της συγκεκριμένης διαδικασίας? Crosstabulation					
		Αρκετά	Λίγο	Πολύ καλός	Total
Εκπαίδευση	Απόφοιτος Α.Ε.Ι	17 17,35%	4 4,08%	18 18,37%	39 39,80%
	Απόφοιτος Τ.Ε.Ι.	23 23,47%	4 4,08%	5 5,10%	32 32,65%
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου	12 12,2%	4 4,1%	11 11,2%	27 27,6%
Total		52 53,06%	12 12,24%	34 34,69%	98 100,00%
		Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	
Pearson Chi-Square		8.560	4	.050	

Στη συνέχεια η μεταβλητή “Εκπαίδευση” παρουσίασε στατιστικό ενδιαφέρον στο μέσο χρόνο που απαιτείται από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (αποστολή της πρόσκλησης) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ($p=0,039$). Οι συμμετέχοντες απαντούν για το μέσο χρόνο που απαιτείται από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (αποστολή της πρόσκλησης) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης, όπου οι Απόφοιτοι Α.Ε.Ι σε ποσοστό 26,5%, Απόφοιτη Τ.Ε.Ι. σε ποσοστό 26,5% χρειάζονται λιγότερο από 3 μήνες. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι Απόφοιτοι Α.Ε.Ι και Τ.Ε.Ι. έχουν τον μικρότερο μέσο χρόνο από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (αποστολή της πρόσκλησης) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (Πίνακας 26).

Πίνακας 26. Εφόσον έχουν αναμιχθεί οι συμμετέχοντες, σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, πόσος είναι ο μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (αποστολή της πρόσκλησης) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε συσχέτιση με την εκπαίδευσή τους.

Ποια είναι η βαθμίδα εκπαίδευσής σας? * Εφόσον έχετε αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, πόσος είναι ο μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (αποστολή της πρόσκλησης) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης? Crosstabulation					
		< 3 μήνες	3-6 μήνες	>12 μήνες	Total
Εκπαίδευση	Απόφοιτος Α.Ε.Ι	26	10	3	39
		26,5%	10,2%	3,1%	39,8%
	Απόφοιτος Τ.Ε.Ι.	26	6	0	32
		26,5%	6,1%	0,0%	32,6%
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου	12	13	2	27
		12,2%	13,3%	2,0%	27,6%
Total		52	64	29	5
		53,06%	65,3%	29,6%	5,1%
		Value	df	AsymptoticSignificance (2-sided)	
PearsonChi-Square		10.101	4	.039	

Έπειτα η μεταβλητή “Εκπαίδευση” διερευνήθηκε και παρουσίασε στατιστικό ενδιαφέρον στο μέσο χρόνο που απαιτείται από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (δημοσίευση Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ($p=0,010$). Οι συμμετέχοντες ($n=92$) απαντούν για το μέσο χρόνο που απαιτείται από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (αποστολή της πρόσκλησης) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης, όπου οι Απόφοιτοι Α.Ε.Ι σε ποσοστό 31,5%,

Απόφοιτη Τ.Ε.Ι. σε ποσοστό 32,6% χρειάζονται διάστημα από 6 έως 12 μήνες. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι Απόφοιτοι Α.Ε.Ι και Τ.Ε.Ι. έχουν κοινούς μέσους χρόνους από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (δημοσίευση Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (Πίνακας 27).

Πίνακας 27. Εφόσον έχουν αναμιχθεί οι συμμετέχοντες, σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την ανοικτή διαδικασία, πόσος είναι ο μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (δημοσίευση Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης σε συσχέτιση με την εκπαίδευσή τους.

Ποια είναι η βαθμίδα εκπαίδευσής σας? * Εφόσον έχετε αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την ανοικτή διαδικασία, πόσος είναι ο μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (δημοσίευση Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης? Crosstabulation		< 3 μήνες	3-6 μήνες	6-12 μήνες	> 12 μήνες	Total
Εκπαίδευση	Απόφοιτος Α.Ε.Ι	4	4	29	0	37
		4,3%	4,3%	31,5%	0,0%	40,2%
	Απόφοιτος Τ.Ε.Ι.	0	2	30	0	32
		0,0%	2,2%	32,6%	0,0%	34,8%
Κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου	0	5	15	3	23	
	0,0%	5,4%	16,3%	3,3%	25,0%	
Total		5	4	11	74	3
		4,3%	12,0%	80,4%	3,3%	100,0%
		Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)		
Pearson Chi-Square		20.058	4			.010

Η μεταβλητή “Εκπαίδευση” διερευνήθηκε και παρουσίασε στατιστικό ενδιαφέρον σε πόσα εξ αυτών διαπιστώθηκαν νομικές πλημμέλειες κατά την διαδικασία ανάδειξης αναδόχου και ως εκ τούτου ακυρώθηκε η διαδικασία, στους συμμετέχοντες που εργάζονται στην Αναθέτουσα Αρχή και έχουν αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, στην σύμβαση αυτών διενεργήθηκε προσυμβατικός έλεγχος ($p=0,012$). Οι συμμετέχοντες ($n=50$) Απόφοιτοι Α.Ε.Ι σε ποσοστό 36,0%, Απόφοιτη Τ.Ε.Ι. σε ποσοστό 22,0%, με Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών 28,00% δεν διαπιστώθηκαν νομικές πλημμέλειες κατά την διαδικασία ανάδειξης αναδόχου και ως εκ τούτου δεν ακυρώθηκε καμία διαδικασία (Πίνακας 28).

Πίνακας 28. Εάν εργάζονται οι συμμετέχοντες στην Αναθέτουσα Αρχή και έχουν αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, στην σύμβαση αυτών διενεργήθηκε προσυμβατικός έλεγχος, σε πόσα εξ αυτών διαπιστώθηκαν νομικές πλημμέλειες κατά την διαδικασία ανάδειξης αναδόχου και ως εκ τούτου ακυρώθηκε η διαδικασία σε συσχέτιση με την εκπαίδευσή τους.

Ποια είναι η βαθμίδα εκπαίδευσής σας? * Εάν εργάζεστε σε Αναθέτουσα Αρχή και έχετε αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, στην σύμβαση αυτών διενεργήθηκε προσυμβατικός έλεγχος? Εάν ναι, σε πόσα εξ αυτών διαπιστώθηκαν νομικές πλημμέλειες κατά την διαδικασία ανάδειξης αναδόχου και ως εκ τούτου ακυρώθηκε η διαδικασία? Crosstabulation						
		Σε 1	Σε 2	Σε 3	Σε κανένα	Total
Εκπαίδευση	Απόφοιτος Α.Ε.Ι	0	0	0	18	18
		0,0%	0,0%	0,0%	36,0%	36,0%
	Απόφοιτος Τ.Ε.Ι.	3	0	0	11	14
		6,0%	0,0%	0,0%	22,0%	28,0%
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου	0	3	1	14	18
0,0%		6,0%	2,0%	28,0%	36,0%	
Total		3	3	3	1	43
		Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)		
Pearson Chi-Square		19.685	4	.012		

➤ **Μεταβλητή Χρόνος Εμπειρίας**

Διερευνώντας την μεταβλητή “Χρόνος Εμπειρίας” διακρίνεται ότι στατιστικό ενδιαφέρον παρουσιάζει το πλήθος των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχετε αναμιχθεί, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία (ανοικτή δημοπρασία) ($p=0,002$). Οι συμμετέχοντες με πολύ εμπειρία κατέχουν τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχολήσεις σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχετε αναμιχθεί, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία (ανοικτή δημοπρασία) (Πίνακας 29).

Πίνακας 29. Πλήθος έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχουν αναμιχθεί οι συμμετέχοντες, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία (ανοικτή δημοπρασία) σε συσχέτιση με το χρόνο εμπειρίας τους σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων (δημοπρατήσεις έργων).

Ποιος είναι ο χρόνος εμπειρίας σας σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων (δημοπρατήσεις έργων)? * Πόσα είναι τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχετε αναμιχθεί, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία (ανοικτή δημοπρασία) Crosstabulation							
		Κανένα	1-5	6-10	11-15	>15	Total
Χρόνος Εμπειρίας	>20 έτη	1	31	3	2	4	41
		1,0%	31,6%	3,1%	2,0%	4,1%	41,8%
	0 - 5 έτη	0	4	1	1	0	6
		0,0%	4,1%	1,0%	1,0%	0,0%	6,1%
	11-20 έτη	4	27	3	0	3	37
4,1%		27,6%	3,1%	0,0%	3,1%	37,8%	
6-10 έτη	1	4	8	0	1	14	
	1,0%	4,1%	8,2%	0,0%	1,0%	14,3%	
Total		6	66	15	3	8	98
		6,1%	67,3%	15,3%	3,1%	8,2%	100,0%
		Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)			
Pearson Chi-Square		31.589	12	.002			

➤ **Μεταβλητή Φορέας απασχόλησης**

Διερευνώντας την μεταβλητή “Φορέας Απασχόλησης” διακρίνεται ότι στατιστικό ενδιαφέρον παρουσιάζει αν το πλήθος δείγματος θεωρεί ότι είναι αποτελεσματικότερη η διαδικασία για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές ($p=0,001$). Οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση είναι η αποτελεσματικότερη διαδικασία σε σύγκριση με την ανοικτή διαδικασία ή άλλο(Πίνακας 30).

Πίνακας 30. Ποιος είναι ο Φορέας Εργασίας του πλήθους σε συσχέτιση με το ποια θεωρεί ως αποτελεσματικότερη διαδικασία για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.

Ποιος είναι ο Φορέας Εργασίας σας? * Ποια θεωρείτε ως αποτελεσματικότερη διαδικασία για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές? Crosstabulation					
		Διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση	Ανοικτή διαδικασία	Άλλο	Total
Ποιος είναι ο Φορέας Εργασίας σας	Αναθέτουσα Αρχή	50 51,02%	1 1,02%	0 0,0%	51 52,04%
	Οικονομικός Φορέας	33 33,7%	10 10,2%	3 3,06%	46 46,9%
	Άλλο	0 0,0%	1 1,1%	0 0,0%	1 1,1%
	Total	83 84,62%	2 11,4%	3 3,06%	98 100%
		Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	
Pearson Chi-Square		20.563	8	.001	

6 Συμπεράσματα-Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

6.1 Συμπεράσματα

Η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού συνιστά μια εναλλακτική μέθοδο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων. Τόσο η ευρωπαϊκή όσο και η ελληνική νομοθεσία προβλέπουν ορισμένες προϋποθέσεις για την εφαρμογή αυτής της διαδικασίας. Μέσω μιας επισκόπησης των προϋποθέσεων που ορίζονται στην ευρωπαϊκή οδηγία 2014/24/ΕΕ και το ελληνικό νόμο 4412/2016, μπορούμε να αναδείξουμε τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται για την εφαρμογή αυτής της διαδικασίας.

Στο πλαίσιο της νομοθεσίας, παρέχεται τη δυνατότητα χρήσης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης που προκαλούνται από απρόβλεπτα γεγονότα και για τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν φέρει ευθύνη. Ωστόσο, είναι σημαντικό να ερμηνευθεί αυτή η προϋπόθεση περιοριστικά, προκειμένου να αποφευχθούν καταχρήσεις.

Η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού μπορεί να θεωρηθεί ως μια επιλογή που εφαρμόζεται σε επείγουσες καταστάσεις ανάγκης, όπου η διαδικασία σύναψης σύμβασης δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί με τον παραδοσιακό τρόπο λόγω απρόβλεπτων γεγονότων. Ωστόσο, είναι σημαντικό να εφαρμόζονται αυστηρά τα κριτήρια που προβλέπονται στη νομοθεσία, προκειμένου να διασφαλίζεται η διαφάνεια, η ανταγωνιστικότητα και η δίκαιη ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων.

Με βάση τα παραπάνω, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού πρέπει να γίνεται με προσοχή και με την αυστηρή τήρηση των προβλεπόμενων προϋποθέσεων. Αυτό θα διασφαλίσει την εφαρμογή διαφανών και ανταγωνιστικών διαδικασιών, προάγοντας την αποτελεσματική χρήση των δημόσιων πόρων και εξασφαλίζοντας την καλύτερη δυνατή εκτέλεση των συμβάσεων.

Η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές μπορεί να παρουσιάζει ορισμένα πιθανά μειονεκτήματα τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη. Ορισμένα από αυτά τα πιθανά μειονεκτήματα περιλαμβάνουν τον περιορισμένο ανταγωνισμό και την έλλειψη διαφάνειας.

Πρώτον, η έλλειψη δημοσίευσης προκηρύξεων μπορεί να περιορίσει τον ανταγωνισμό μεταξύ των οικονομικών φορέων. Κατά την απουσία δημοσίευσης, ο περιορισμένος αριθμός οικονομικών φορέων που θα ενημερωθούν για τη δυνατότητα ανάθεσης του έργου μπορεί να οδηγήσει σε περιορισμένες επιλογές και υψηλότερες τιμές. Η έλλειψη ανταγωνισμού μπορεί να μειώσει τον κίνδυνο της ανατίμησης των προσφορών, ενώ οι οικονομικοί φορείς έχουν την ελευθερία να καθορίσουν υψηλότερες τιμές λόγω της έλλειψης ανταγωνισμού.

Δεύτερον, η έλλειψη δημοσίευσης προκηρύξεων μπορεί να μειώσει τη διαφάνεια της διαδικασίας. Καθώς δεν υπάρχει ευρεία δημοσιότητα ή πλήρης ενημέρωση σχετικά με τη διαθεσιμότητα του έργου, οι οικονομικοί φορείς μπορεί να αναθέτουν τα έργα χωρίς να υπάρχει πλήρης ενημέρωση και συμμετοχή των ενδιαφερομένων. Αυτό μπορεί να προκαλέσει αμφισβητήσεις και ανησυχίες σχετικά με τη διαχείριση των δημόσιων πόρων και την αποτελεσματική χρήση αυτών. Η έλλειψη διαφάνειας μπορεί να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη του κοινού στις δημόσιες αρχές και τις διαδικασίες ανάθεσης, ενθαρρύνοντας τις υποψίες για διαφθορά και μη διαφανή δραστηριότητα.

Ωστόσο, παρά τα πιθανά αρνητικά αποτελέσματα, πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι συγκεκριμένες συνθήκες και ανάγκες κάθε περίπτωσης. Η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να είναι δικαιολογημένη σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπου η άμεση αποκατάσταση των βλαβών από φυσικές καταστροφές είναι απαραίτητη για την ασφάλεια και την ευημερία των πολιτών. Επιπλέον, η διαδικασία μπορεί να συμπληρωθεί με μέτρα που θα αυξήσουν τη διαφάνεια και τον έλεγχο της, όπως η ανάθεση σε αξιολογητικούς φορείς για τον έλεγχο της διαδικασίας και την εξασφάλιση της σωστής χρήσης των δημόσιων πόρων.

Συνοψίζοντας, η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές μπορεί να παρουσιάζει περιορισμένο ανταγωνισμό και έλλειψη διαφάνειας. Ωστόσο, αυτά τα μειονεκτήματα πρέπει

να εξισορροπηθούν με τις συγκεκριμένες ανάγκες και συνθήκες κάθε περίπτωσης, ενώ μπορούν να ληφθούν μέτρα για την ενίσχυση της διαφάνειας και του ελέγχου της διαδικασίας.

Σίγουρα, η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές έχει ορισμένα οφέλη, τα οποία περιλαμβάνουν:

α) Ευελιξία στην αντιμετώπιση καταστροφών: Η διαδικασία διαπραγμάτευσης επιτρέπει στην αναθέτουσα αρχή να επιλέξει απευθείας τον οικονομικό φορέα με βάση τις ειδικές ανάγκες και τις απαιτήσεις της καταστροφής. Αυτό παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία στην αντιμετώπιση και ανταπόκριση σε επείγουσες καταστάσεις. Αντί να περιμένει η αρχή να προκηρύξει διαγωνισμό και να προσκαλέσει όλους τους ενδιαφερόμενους, μπορεί να επιλέξει άμεσα έναν κατάλληλο φορέα για να ξεκινήσει τα έργα αποκατάστασης.

β) Γρηγορότερη εκτέλεση έργων: Η διαδικασία διαπραγμάτευσης επιτρέπει στην αναθέτουσα αρχή τη γρήγορη ανάθεση της σύμβασης. Αντί να περιμένει για την ολοκλήρωση ενός διαγωνισμού, μπορεί να συνάψει άμεσα σύμβαση με τον επιλεγμένο φορέα. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε γρηγορότερη εκτέλεση των έργων αποκατάστασης και αποφυγή περαιτέρω καθυστερήσεων. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπου η γρήγορη αντίδραση και εκτέλεση των έργων είναι κρίσιμης σημασίας.

Παρόλα αυτά, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη και τα πιθανά μειονεκτήματα που συζητήθηκαν προηγουμένως, όπως ο περιορισμένος ανταγωνισμός και η έλλειψη διαφάνειας. Οι αποφάσεις για τη χρήση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση πρέπει να βασίζονται στην κρίση της αρμόδιας αρχής και να εξισορροπούν τα οφέλη και τα μειονεκτήματα για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και αποδοτική αποκατάσταση των βλαβών από φυσικές καταστροφές.

Στα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, όπου η ανάγκη για άμεση δράση είναι κρίσιμη για την διασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας, η διαδικασία της

διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση αποδεικνύεται αποτελεσματικότερη από την ανοικτή διαδικασία.

Μέσω της διαδικασίας αυτής, γίνεται γρήγορη ανάθεση και εκτέλεση των έργων αποκατάστασης, με αποτέλεσμα την άμεση άρση της επικινδυνότητας που προέρχεται από τις καταστροφές. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπου κάθε λεπτό που περνά είναι πολύτιμο και η άμεση αντίδραση είναι ζωτικής σημασίας.

Παρά τα μειονεκτήματα που σχετίζονται με την έλλειψη ανταγωνισμού και διαφάνειας, φαίνεται ότι τα οφέλη της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση αντισταθμίζουν αυτά τα μειονεκτήματα. Η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας επιτρέπει την άμεση εκτέλεση των έργων αποκατάστασης, με αποτέλεσμα τη γρήγορη αποκατάσταση των ζημιών και την αποφυγή περαιτέρω καθυστερήσεων.

Συνολικά, η διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση αποτελεί αποτελεσματική λύση για την αποκατάσταση των βλαβών από φυσικές καταστροφές, καθώς επιτρέπει τη γρήγορη και αποτελεσματική αντίδραση, παρέχοντας ταυτόχρονα ευελιξία και αποφυγή περαιτέρω καθυστερήσεων. Ως εκ τούτου, η χρήση αυτής της διαδικασίας μπορεί να εξυπηρετήσει την ανάγκη για άμεση δράση σε περιπτώσεις καταστροφών και να συμβάλει στην αποκατάσταση των υποδομών και στην ασφάλεια του κοινού.

6.2 Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Η επιτακτική ανάγκη για την αποκατάσταση βλαβών από φυσικές καταστροφές γίνεται ολοένα και πιο συχνή, αφού τα τελευταία έτη και λόγω της κλιματικής αλλαγής διακρίνονται ακραία καιρικά φαινόμενα. Η διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να δώσει πιο άμεση λύση στην αποκατάσταση των καταστροφών. Ωστόσο, απαιτείται να βελτιωθούν συγκεκριμένα σημεία της διαδικασίας όπως:

- **Νομικό Πλαίσιο** : Έρευνα για συμπληρωματικές νομικές διατάξεις που θα αυξήσουν την διαφάνεια και τον ανταγωνισμό της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.
- **Αποτελεσματικότητα**: Μελέτη της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές. Καταγράψτε παραδείγματα επιτυχημένων και ανεπιτυχών περιπτώσεων για να αξιολογήσετε την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας.
- **Συγκριτική αξιολόγηση κόστους**: Αναλύστε το κόστος της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σε σύγκριση με την ανοικτή διαδικασία. Προσδιορίστε τις πιθανές εξοικονομήσεις ή δαπάνες που μπορεί να προκύψουν από τη χρήση της μίας ή της άλλης διαδικασίας.
- **Αξιολόγηση διαφάνειας**: Ερευνήστε το βαθμό διαφάνειας και δημοσίευσης πληροφοριών στις διαδικασίες ανάθεσης. Αξιολογήστε πώς η διαφάνεια επηρεάζει την επιλογή του αναδόχου και την αντιμετώπιση της δημόσιας εμπιστοσύνης.
- **Συγκέντρωση γνώμης εμπειρογνομόνων**: Συνεργαστείτε με ειδικούς και εμπειρογνώμονες στον τομέα της δημόσιας σύμβασης και των φυσικών καταστροφών για να συγκεντρώσετε απόψεις και συμβουλές.
- **Ανάλυση των προκλήσεων και των κινδύνων**: Καταγράψτε τις προκλήσεις και τους κινδύνους που σχετίζονται με τις διαδικασίες διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και ανοικτής διαδικασίας, ώστε να αναδείξετε τις πλευρές που χρειάζονται βελτίωση.

Τα ανωτέρω μπορούν να βελτιώσουν την διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σε θέματα διαφάνειας, αμεσότητας, αποτελεσματικότητας και κόστους.

Βιβλιογραφία

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. 2007. *Research methods in education*,. 6. Oxon: Routledge : Baski, 2007.

europa.eu, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. 2004. *Απόφαση της 29ης Απριλίου 2004.* 2004.

ΑΕΡΡ. 2022. Αριθμός Απόφασης 835/2022 Ενιαία Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων. 2022. Ανάκτηση 28.5.2023.

Αργυρού, Δ.,. 2022. *Διαχείριση δημοσίων συμβάσεων τεχνικών έργων – συνήθη προβλήματα και τρόποι αντιμετώπισής τους.* Πάτρα : Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Διαχείριση Τεχνικών Έργων, 2022.

Γασπαράκης, Ι.Α. 2017. *Διαδικασίες Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων με Διαπραγματεύσεις.* Αθήνα : Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών, 2017.

Γιαννακόπουλος, Κ. 2003. *Η αδιαφάνεια που απαιτεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στο κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων.* Αθήνα : Εκδόσεις Α.Ν. Σάκκουλα, 2003. Τόμ. 36, Βιβλιοθήκη Νομικής Θεωρίας και Πράξεως.

Γρηγορίου, Γ. 1987. *Η νομική φύση των συμβάσεων εκτελέσεως δημοσίων έργων που συνάπτονται από δημόσιες επιχειρήσεις.* s.l. : Νομικό Βήμα 34, 1987. σ. 1216.

Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2019. Οδηγός Βέλτιστων Πρακτικών, Διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. [Ηλεκτρονικό] 2019. [Παραπομπή: 10 Μάιος 2023.] <https://www.publicprocurementuserguides.treasury.gov.cy/pdf/157>.

Ελεγκτικό Συνέδριο. 2015. *Ενωσιακή και Εθνική Νομολογία, παράγραφος 245-Νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, παράγραφος 246.* Αθήνα : s.n., 2015.

Ένωση Μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων . 2016. *Περιβάλλον Δημόσιες Συμβάσεις.* 2016. σ. 584. ISBN: 978-960-562-527-6.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170 της Επιτροπής . 2015. 11 Νοέμβριος 2015, Εφημερίδα της Ερωπαϊκής Ένωσης, σ. 307/5.

Κατευθυντήρια Οδηγία 1 (30/12/2013) (ΑΔΑ: ΒΙ6ΜΟΞΤΒ-ΔΚΦ). Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων. 2013. 2013. βλ. ενδεικτικά ΕΣ Τμ VI 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008.

Καφτάνη, Κ. 2012. *Η αρχή της τυπικότητας στους δημόσιους διαγωνισμούς – Ακραιφνής τυπολατρία ή αναγκαίος όρος της ισότητας και της διαφάνειας;.* s.l. : Διοικητική Δίκη 24, 2012.

Κουτούπα-Ρεγκάκου, Ευ. 1955. *Δημόσιες Συμβάσεις και Κοινοτικό Δίκαιο.* Αθήνα : Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 1955.

Μουκίου, Χ. 1997. *Η αρχή της νομιμότητας και οι συμβάσεις του δημοσίου και των ΝΠΔΔ (Σχόλιο στην Ολομ. ΣτΕ 4936/1995). Διοικητική Δίκη 2/1997.* 1997. σσ. 283-300.

Μπιρμπίλη, Γ. 2020. *Διαδικασίες εξαιρετικών αναθέσεων στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων: προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης και απευθείας ανάθεση.* s.l. : Πάντειο Πανεπιστήμιο. Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, ΠΜΣ, κατεύθυνση Δίκαιο, Τεχνολογία και Οικονομία. Πάνδημος, Παντειακές Δημοσιεύσεις, 2020.

Νόμος 2690/1999 Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας, Άρθρο 17, Παρ.2. 1999. 9 Μαρτίος 1999, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, σσ. 655-662.

Νόμος 4412/2016, Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ). 2016. Τεύχος Πρώτο, 8 Αυγούστος 2016, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας. 7829.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 18 Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο της Ευρώπης. 2014. 2014. Νόμος 4412 - Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 21 Εχεμύθεια. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο της Ευρώπης. 2014. 28 Μάρτιος 2014, Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σ. 94/65.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 26. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Του Συμβουλίου . 2014. 28 Μαρτίου 2014, Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Επιλογή των διαδικασιών , σ. 94/65.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 27 – Ανοικτή διαδικασία. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της Ευρώπης. 2014. 2014.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 28 – Κλειστή Διαδικασία. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο. 2014. s.l. : Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης , 2014.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ Άρθρο 4 Κατώτα ποσά. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και του Συμβουλίου. 2014. 28 Μαρτίου 2014, Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σ. 94/65.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής. 2014. 26 2 2014, Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σ. 94/65. Άρθρο 2.

ΟΔΗΓΙΑ 2014/25/ΕΕ Χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο. 2014. 2014, Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης .

Οικονόμου, Α., 2022. *Η αρχή της διαφάνειας στις δημόσιες συμβάσεις με το Ν. 4412/2016 και οι πρακτικές εφαρμογές της στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης.* Αθήνα : Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Σχολή Διοίκηση και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, 2022.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 334 ΦΕΚ Α' 279/21.12.2000, Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας για τα Δημόσια Έργα προς τις διατάξεις της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε. 2020. 21 Δεκεμβρίου 2020, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 60 ΦΕΚ Α' 64/16.03.2007, Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της οδηγίας 2004/18/ΕΚ . 2007. 16 Μαρτίου 2007, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας , σσ. 1583-1650.

Ράικος, Δ. 2022. *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων.* Δ Έκδοση. Αθήνα : Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2022. σ. 1045. ISBN 978-960-648-501-5.

Τροβά, Ε. 2015. *Η καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης στο κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και Κατευθυντήρια οδηγία 9/2015 ΕΑΑΔΗΣΥ.* Αθήνα : Εκδοσείς Α.Ν. Σάκκουλα, 2015.

Χριστιανός & Πανάγος. 2018. *Δημόσιες συμβάσεις, Ερμηνεία κατ'άρθρο, Νόμοι 4412/2016 και 4413/2016.* Αθήνα : Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, 2018.

Παράρτημα Α

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

«Διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και σύγκρισή της με την ανοικτή διαδικασία ανάθεσης, για δημόσια έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές.»

Το παρόν ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε στα πλαίσια εκπόνησης της Διπλωματικής μου εργασίας στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών «Διαχείριση Τεχνικών Έργων του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ).

Απευθύνεται σε όσους έχουν εμπλακεί σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων. Θα εκτιμούσα ιδιαίτερα αν αφιερώνετε λίγο από τον πολύτιμο χρόνο σας για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.

Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και η χρήση των αποτελεσμάτων άπτεται μόνο ερευνητικών σκοπών.

1. Φύλο

- Άνδρας
- Γυναίκα

2. Ηλικία

- 23 -35 ετών
- 36-50 ετών
- >50 ετών

3. Ποια είναι η βαθμίδα εκπαίδευσής σας?

- Απόφοιτος Τ.Ε.Ι.
- Απόφοιτος Α.Ε.Ι
- Κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου
- Κάτοχος Διδακτορικού τίτλου
- Άλλο:

4. Ποιος είναι ο Φορέας Εργασίας σας?

- Αναθέτουσα Αρχή
- Οικονομικός Φορέας
- Άλλο

5. Εάν είστε υπάλληλος Αναθέτουσας Αρχής, επιλέξτε την Υπηρεσία σας:

- Υπουργείο
- Περιφέρεια
- Δήμος
- Άλλο:

6. Ποιος είναι ο χρόνος εμπειρίας σας σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων (δημοπρατήσεις έργων)?
- 0 - 5 έτη
 - 6-10 έτη
 - 11-20 έτη
 - >20 έτη
7. Για την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές και εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις (ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και μη απορρέοντα από ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής), μπορεί να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Είστε γνώστης της συγκεκριμένης διαδικασίας?
- Καθόλου
 - Λίγο
 - Αρκετά
 - Πολύ καλός
 - Άλλο:
8. Έχετε αναμιχθεί σε διαδικασίες ανάθεσης έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές?
- Ναι
 - Όχι
9. Σε πόσα έργα συνολικά έχετε αναμιχθεί, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία(ανοικτή δημοπρασία)?
- Κανένα
 - 1-5
 - 6-10
 - 11-15
 - >15
10. Στο σύνολο των έργων που έχετε αναμιχθεί και έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία, πόσος είναι ο μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (δημοσίευση Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης?
- < 6 μήνες
 - 6-12 μήνες
 - >12 μήνες

11. Πόσα είναι τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχετε αναμιχθεί ,τα οποία έχουν ανατεθεί με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση?
- Κανένα
 - 1-5
 - 6-10
 - 11-15
 - >15
12. Εφόσον έχετε αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, πόσος είναι ο μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (αποστολή της πρόσκλησης) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης?
- < 3 μήνες
 - 3-6 μήνες
 - >6
13. Πόσα είναι τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που έχετε αναμιχθεί, τα οποία έχουν ανατεθεί με την ανοικτή διαδικασία(ανοικτή δημοπρασία)?
- Κανένα
 - 1-5
 - 6-10
 - 11-15
 - >15
14. Εφόσον έχετε αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την ανοικτή διαδικασία ,πόσος είναι ο μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης (δημοσίευση Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ) μέχρι την κατακύρωση της σύμβασης?
- < 3 μήνες
 - 3-6 μήνες
 - >6 μήνες
15. Εάν εργάζεστε σε Αναθέτουσα Αρχή και έχετε αναμιχθεί σε έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές που ανατέθηκαν με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ,στην σύμβαση αυτών διενεργήθηκε προσυμβατικός έλεγχος? Εάν ναι ,σε πόσα εξ αυτών διαπιστώθηκαν νομικές πλημμέλειες κατά την διαδικασία ανάδειξης αναδόχου και ως εκ τούτου ακυρώθηκε η διαδικασία?
- Σε Κανένα
 - Σε 1
 - Σε 2
 - Σε 3
 - Σε περισσότερα από 3

16. Ποια θεωρείτε ως αποτελεσματικότερη διαδικασία για την ανάθεση έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές?
- Την διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση
 - Την ανοικτή διαδικασία
 - Άλλο
17. Κατά την άποψή σας ποια είναι τα ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές?
-
18. Κατά την άποψή σας ποια είναι τα ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση των έργων αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές?
-
19. Τέλος πιστεύετε ότι τα μειονεκτήματα της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τα έργα αποκατάστασης βλαβών από φυσικές καταστροφές, αντισταθμίζονται από την αποτελεσματικότητα που μπορεί αυτή να αποφέρει?
- Ναι
 - Όχι
 - Δεν γνωρίζω
 - Άλλο:

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1599/1986, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής μου εργασίας, δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης.